

An Aithisg Bhliadhnail is Cunntasan gu 31 Màrt 2021

Mu ar deidhinn

'S e companaidh earranta phrìobhaideach a th' ann am Puirt-adhair na Gàidhealtachd is nan Eilean Earranta (HIAL) a tha fo shealbh Ministearan na h-Alba agus a tha cunntachail airson stiùireadh agus ruith 11 puirt-adhair.

Tha na puirt-adhair againn suidhichte ann am: Barraigh, Beinn na Faoghla, Ceann Loch Chille Chiarain, Dùn Dè, Inbhir Nis, Ìle, Kirkwall, Steòrnabhagh, Sumburgh, Tìriodh agus Inbhir Ùige Taigh Iain Ghròt.

Ag obair le ar com-pàirtichean agus luchd-ùidh, tha sinn dealasach a thaobh a bhith a' toirt taic dhan ról shòiseo-eaconamach dheatamach aig seirbheisean adhair ann an Alba le bhith a' cumail suas agus a' leasachadh nam port-adhair agus nan seirbheis riatanach agus ceanglaichean a bheir iad seachad airson cuid de na coimhearsnachdan as iomallaiche san dùthaich againn.

Clàr-innse

Ar Luachan	2	Aithris na buidhne air teachd a-steach iomlan	36
Ro-ràdh bhon Chathraiche	3	Aithris na companaidh air teachd a-steach iomlan	36
Aithris a' Mhanaidseir-stiùiridh	4	Aithris na Buidhne air atharrachaidhean ann an cothromas	37
Aithisg Ro-innleachdail	6	Aithris na companaidh air atharrachaidhean ann an cothromas	37
Aithisg nan Stiùirichean	25	Duilleag cothromachaidh na buidhne	38
Aithris air Riaghladh	26	Duilleag cothromachaidh na companaidh	39
Aithisg air uallaichean nan stiùirichean	30	Aithris air sruth-airgid na buidhne	40
Aithisg an Neach-sgrùdaidh Neo-eisimeilich	31	Nòtaichean mun aithris ionmhasail	41
Aithris air teachd a-steach na buidhne	35	Fiosrachadh Corporra	73

Ar Luachan

Tha na luachan againn aig cridhe gach rud a nì sinn agus mar a nì sinn e. Tha iad a' toirt cumadh air ar cultar agus tha iad a' mineachadh cò sinn; na tha sinn a' sùileachadh bho chèile; mar a bhios sinn ag eadar-obrachadh le chèile agus mar a bhios sinn ag eadar-obrachadh le ar custamairean, coimhearsnachdan agus luchd-ùidh eile. Tha cultar làidir stèidhichte air luachan a tha a' cumail taic ri libhrigeadh nam prìomhachasan ro-innleachdail againn aig cridhe ar soirbheas san ùine fhada.

Openness

Bidh sinn ag obair còmhla gus earbsa a thogail anns an eòlas/sna sgilean againn; chan eil sinn ag obair ann an silothan fèin-ùidh.

Respect

Bidh sinn daonnan ag èisteachd ri, agus a' freagairt ri custamairean agus co-obraichean; cha dèan sinn dearmad air feumalachdan chàch.

Innovation

Tha sinn daonnan a' feuchainn ri rudan a dhèanamh san àm ri teachd, cha bhi sinn dìreach a' gabhail ris an status quo.

Ownership

Bidh sinn daonnan a' gabhail uallach airson ar cuid gnìomhan; chan eil sinn an dùil gun dèan daoine eile seo.

Excellence

Bidh sinn daonnan a' dèanamh ar dicheall gus an ìre as fheàrr as urrainn dhuinn a libhrigeadh; cha ghabh sinn ri dad nas lugha.

Ro-ràdh bhon Chathraiche

Tha mo ro-ràdh dhan Aithisg Bhliadhna is Cunntasan aig HIAL airson 2020/21 a' tòiseachadh rud beag nas dòchasaiche na bha an fhàilte a chuir mi oirbh an-uiridh. Aig an àm seo às dèidh dhuinn a dhol tro ghlasadh sìos fada bho 26 Dùbhlachd 2020, tha am prògram banachdaich a' leantainn air adhart agus mu dheireadh, tha sinn a' faicinn comharraidhean gu bheil Covid a' dol air ais mu dheireadh thall. Mar thoradh air seo, ghabhadh na cuingealachaidhean a lasachadh gu ìre, a' toirt dhuinn cothrom a bhith a' siubhail nas saoire.

Tha e follaiseach gu bheil an galar-lèir sgaoilte air buaidh a thoirt air gnìomhachas na còmhdaidh adhair air feadh na dùthcha agus gu bheil e air buaidh nach beag a thoirt air gach taobh de dh'obair HIAL. Tha sinn air an t-slighe gu ath-shlànachadh ach bheir sin ùine. Ach tha am pròiseas ath-bheothachaidh a' toirt cothrom dhuinn ar seirbheisean ath-shuidheachadh – gus feumalachdan chompanaidhean-adhair agus luchd-siubhail às dèidh a' choròna-bhiorais aithneachadh agus gus ar seirbheisean ath-smaoineachadh agus ath-thogail gus na feumalachdan sin a choileanadh.

Bha sinn air impis am Plana Ro-innleachdail còig bliadhna fhoillseachadh nuair a thòisich lèir-sgaoileadh a' choròna-bhiorais. Ach chleachd am Bòrd agus an t-Àrd-sgioba-stiùiridh an cothrom gus ath-sgrùdadh a dhèanamh air na prìomhachasan ro-innleachdail againn tro phrìosm a' choròna-bhiorais gus dèanamh cinnteach gun robh iad a rèir feumalachdan nan coimhearsnachdan againn cho math ri bhith a' cuideachadh le ath-bheothachadh gnìomhachas na còmhdaidh adhair.

Mar sin, rinn sinn Ro-innleachd agus Plana Ath-shlànachadh COVID-19 den Phlana Ro-innleachdail againn agus chaidh seo fhoillseachadh air 1 Gearran 2021. Ged a tha am plana ro-innleachdail a' cur an cèill mar tha sinn an dùil freagairt agus ath-bheothachadh sna bliadhnaichean ri teachd, 's e am prìomhachas ro-innleachdail againn fhathast ar n-obair a dhi-charbonachadh le lèirsinn fhad ùine a bhith a' dol nar buidheann phuirt-adhair roinneil le cothromachadh carboin.

Leanaidh sinn oirnn leis an amas againn gum bi na 11 puirt-adhair uile againn neodrach a thaobh carboin agus sinn a' dèanamh ar dicheall gus am bi seirbheisean adhair seasmhach gu h-àrainneachdail air a' Ghàidhealtachd agus sna h-eileanan san àm ri teachd.

Tha obair com-pàirteachais ro-chudromach dhan lèirsinn againn agus gus targaid Riaghaltas na h-Alba a choileanadh gus a' chiad sgìre seirbheisean-adhair san t-saoghal le cothromachadh carboin a chruthachadh. Tha grunn phròiseactan àrainneachdail brosnachail againn a tha a' dol air adhart an-dràsta, a' gabhail a-steach Àrainneachd Deuchainn Seirbheisean Adhair Seasmhach (SATE) a bhios a' libhrigeadh a' chiad ionad deuchainn adhair beag-charboin san RA, a bhios stèidhichte ann am Port-adhair Kirkwall.

Shuidhich am Bòrd na h-amasan ro-innleachdail taobh a-staigh Plana Obrachaidh Corporra HIAL airson 2021-2022. Tha am plana obrachaidh a' mineachadh nan gnìomhan a ni sinn gus na prìomhachasan anns an Ro-innleachd agus Plana Ath-shlànachaidh Covid-19 againn a choileanadh. Bidh e comasach dhan Bhòrd sùil gheur a chumail air adhartas leis na gnìomhan sa phlana bhliadhna tro aithisgean coileanaidh ràitheil.

Bidh aithisg air adhartas leis a' Phlana Obrachaidh Corporra mar phàirt den Aithisg Bhliadhna agus Cunntasan bho seo a-mach.

Tha an ceathrar Bhall Bùird neo-Ghniomhach air a bhith againn fad bliadhna shlàn a-nis agus tha iad air gabhail ri teicneòlas ùr leis na coinneamhan uile againn a bhith air an cumail gu bhiorail bhon Mhàirt 2020. A' coimhead air ais air a' bhliadhna, seo aon dè na rudan brosnachail a thachair – gun robh barrachd eadar-obrachadh tro choinneamhan didseatach. Thug seo cothrom dhomh agus dhan Mhanaidsear-stiùiridh againn, Inglis Lyon, a bhith a' coinneachadh nas trice le ar co-obrachachan, luchd-ùidh, com-pàirtichean ann an ùghdarrasan ionadail, agus leis na loidhnichean-adhair againn.

Dh'fhàg Stiùiriche an Ionmhais againn, Gillian Bruton sinn airson obair ùr le AGS Airports. Bu mhath leam an cothrom seo a ghabhail gus taing a thoirt dhi mar Stiùiriche Gnìomha air Bòrd HIAL agus airson a h-uile rud a rinn i airson buidheann HIAL thairis air na seachd bliadhna a bha i còmhla rinn. Nuair a dh'fhalbh i, thàinig Johanna Wallace, an Stiùiriche Ionmhais is Malairteach ùr againn, agus tha mi air leth toilichte gun tug i beairteas de eòlas agus sgilean don Bhòrd againn.

Bu toil leam crìoch a chur air an ro-ràdh agam le bhith a' clàradh cho taingeil 's a tha mi do Bhòrd HIAL a tha air a bhith ag obair còmhla gu h-èifeachdach air astar, gus a' bhuidheann a stiùireadh tro na h-amannan dùbhlach seo. Bu toil leam taing a thoirt dhan Àrd-sgioba Stiùiridh agus dhan a h-uile co-obraiche againn tron chompanaidh air fad. Bho thràth sa Mhàrt 2020 nuair a thòisich an galar lèir-sgaoilte, b' e am prìomhachas againn an luchd-obrach agus luchd-siubhail againn a dhìon agus sinn cuideachd a' cumail seirbheisean deatamach a' dol aig àm èiginn. Rinn an luchd-obrach againn an aon rud bho thoisich a' ghalair-sgaoilte agus tha iad fhathast a' dèanamh seo.

Agus sinn a' gluasad a dh'ionnsaigh suidheachadh nas àbhaistiche gu ìre, bidh dùbhlain fhathast ann – chan ann a-mhàin do HIAL, ach airson gnìomhachas na còmhdaidh adhair san fharsaingeachd, agus sinn ag obair còmhla gus misneachd a thoirt air adhart a thaobh còmhdaidh adhair.

Sa bhliadhna mu dheireadh, tha sinn air togail air na dàimhean làidir a th' againn leis na com-pàirtichean againn, agus cumaidh sinn oirnn a' dèanamh seo leis an amas dùbailte againn a bhith a' cumail taic ri ath-bheothachadh agus aig an aon àm a bhith a' cruthachadh bhuanachdan sòisealta do na coimhearsnachdan a tha sinn a' frithealadh.

Lorna B Jack

Lorna Jack
Cathraiche, Bòrd HIAL

Aithris a' Mhanaidseir-stiùiridh

A' coimhead air ais, bha 2020 na bhliadhna gun samhail do HIAL, a sgiobaidhean agus a loidhnichean-adhair com-pàirteachaidh agus Covid-19 a' gabhail greim air a h-uile rud. Aig an àm nuair a sgrìobh mi seo, bha an suidheachadh èiginn slàinte cruinneil fhathast a' toirt buaidh air an obrachadh againn agus air na seirbheisean a tha sinn a' toirt seachad.

Ron ghalar-sgaoilte, bha na puirt-adhair againn air leth proifeiseanta, ach pearsanta, dhan a h-uile neach-ceannach – luchd-còmhnaidh ionadail, gnìomhachasan ionadail, luchd-tadhail agus feadhainn eile. Tha e na adhbhar moit dhomh gun do lean seirbheis den ìre as fheàrr tron ghalar-sgaoilte leis na sgiobaidhean againn air feadh na Companaidh air fad.

Cha bhiodh e comasach dhuinn a' cheangailteachd ro-chudromach seo a chumail tron ghalar làir-sgaoilte mur a b' e obair chruaidh ar luchd-obrach. Bu toil leam an cothrom seo a ghabhail gus taing a thoirt dhaibh uile airson an dìcheall agus airson na taic leantainneach a tha iad a' toirt seachad.

Aithris a' Mhanaidseir-stiùiridh

Tha an galar lèir-sgaoilte air sealltainn cho fìor-chudromach 's a tha puirt-adhair HIAL, agus na sgiobaidhean a tha gan ruith is a' cumail taic riutha, ann a bhith a' dèanamh cinnteach gu bheil na coimhearsnachdan againn ceangailte.

Agus cuingealachaidhean gan lasachadh air feadh na dùthcha, tha am fòcas againn fhathast air ath-shlànachadh agus air a bhith a' togail cheanglaichean adhair seasmhach. Tha misneachd ann an còmh-dhail adhair a' tilleadh mean air mhean le seirbheisean sgeidealaichte a' tighinn air ais agus àireamhan luchd-siubhail a' fàs tro na puirt-adhair uile againn.

Ach ma tha an galar lèir-sgaoilte air rud sam bith a theagasg dhuinn, 's e sin nach bi an t-slighe gu ath-bheothachadh furasta agus nach ruigear e ach a-mhàin le obair com-pàirteachaidh air feadh a' ghniomhachais.

'S e am prìomhachas againn slàinte agus sunnd an luchd-obrach, luchd-siubhail agus nan custamairean againn. Cumaidh sinn oirn ag obair gu dlùth le Còmh-dhail Alba agus le ar com-pàirtichean sna companaidh adhair, agus bidh na ceumannan a thug sinn a-steach gu luath aig toiseach a' ghalair lèir-sgaoilte fhathast a' dìon a h-uile duine aig na puirt-adhair againn fhad 's a bhios sinn ag obair taobh a-staigh stiùireadh agus riaghailtean a tha a' sìor-atharrachadh gus ceanglaichean adhair ag ath-thogail.

Chuir cuingealachaidhean air siubhal agus grunn ghlasaidhean-sìos ionadail agus nàiseanta gu lùghdachadh de 77% tro na puirt-adhair air fad againn airson 2020/21. A rèir nam figearan mu dheireadh airson 2020/21, bha beagan nas lugha na 393,000 luchd-siubhail againn an taca ri 1.68 millean ann an 2019/20.

Bha an lùghdachadh ann an àireamhan an luchd-siubhail follaiseach anns gach fear de na 11 puirt-adhair againn. Bha a' bhuaidh a bu lugha air Port-adhair Sumburgh ann an Sealtainn, a tha a' frithealadh roinn na h-ola agus a' ghas, ach bha lùghdachadh de 47% ann an àireamhan an luchd-siubhail. Bha àireamhan ann an Sumburgh sìos bho cha mhòr 308,000 gu beagan nas lugha na 163,000 ann am bliadhna. Thuit àireamhan an luchd-siubhail ann am Port-adhair Inbhir Nis, am port-adhair as motha sa bhuidhinn bho cha mhòr 917,000 ann an 2019/20 gus nas lugha na 110,000 ann an 2020/21.

Tron bhliadhna, fhuair HIAL subsadaidh poblach de £56,846,000 a' gabhail a-steach maoinachadh teachd-a-steach de £36,600,000 agus maoinachadh calpa de £20,246,000 agus le maoinachadh iasaid de £3,555,000 a bharrachd airson nan gnothaichean coimeirsealta againn.

Anns a' bhliadhna mu dheireadh, bha prìomhachas aig gluasadan lasachaidh Covid tro na puirt-adhair agus oifisean againn, ach a dh'aindeoin seo, chùm sinn oirn a' tasgadh ann am bun-structar air feadh na companaidh, a' libhrigeadh £23.8 millean ann am pròiseactan calpa.

Chaidh £2.6 millean a thasgadh ann am pròiseact drèanaidh ann am Port-adhair Inbhir Nis gus dèanamh cinnteach gu bheil an t-uisge a tha a' ruith far an raoin laighe aig ìre àrainneachdail nas fheàrr. Còmhla ris an stuth gus cur às do dheigh air na raointean laighe, tha sinn, agus cumaidh sinn oirn a' dèanamh tasgadh nach beag ann a bhith a' cur ris a' chliù àrainneachdail againn.

Tha sinn air adhartas a dhèanamh leis a' ghealltanais againn cuideachadh le bhith a' dèanamh sgìre seirbheisean-adhair le cothromachadh-carboin den Ghàidhealtachd agus na h-Eileanan a bharrachd air a' phrògram againn gus obair agus bun-structar nam puirt-adhair againn a dhi-charbonachadh. Tha HIAL a' stiùireadh pròiseact £3.7 millean a bhios a' cruthachadh prògram còmh-dhail adhair seasmhach a dh'fhaodadh cruth-atharrachadh a thoirt air tursan adhair goirid eadar coimhearsnachdan iomallach.

Cleachdaidh am prògram cruth-atharrachail seo Port-adhair Kirkwall mar Àrainneachd Deuchainn Seirbheisean Adhair Seasmhach (SATE) far an tèid deuchainn a dhèanamh air grunn teicneòlasan adhair tionnsgalach a' gabhail a-steach soitheach-adhair a tha a' cleachdadh connadh dealanach, haidridein no sinteataig airson a dhol an àite connadh fosail àbhaisteach. Ni e cuideachd deuchainn air carbadan adhair gun sgioba (*Unmanned aerial vehicles* – UAVan) – ris an canar drònaichean mar as trice – agus seallaidh iad mar as urrainn an cleachdadh gus feumalachdan làitheil a choileanadh, leithid libhrigeadh stuthan meidigeach air-iarrais gu dìreach gu ospadalan agus ionadan slàinte. Bha clach mhìle againn am-bliadhna leis a' chiad deuchainn de phlèana dealanach hybrid san Lùnastal.

Thòisich sinn am pròiseact againn gus teas agus cumhachd ann am Port-adhair Kirkwall a dhi-charbonachadh. Air a mhaoinachadh le Riaghaltas na h-Alba agus ag obair ann an com-pàirteachas le EMEC, thèid deuchainn a dhèanamh air an t-siostam ùr seo, a chaidh a chur a-steach ann an 2021, gus taic a chumail ri feumalachdan teas is cumhachd a' phuirt-adhair a' cleachdadh haidridean uaine ionadail.

Thug mi taing do cho-obraichean aig toiseach na h-aithris agam, agus chan urrainn dhomh cuideam gu leòr a chur air a' phàirt a bh' aig a h-uile ball den chompanaidh gus an obair a chumail a' dol ann am bliadhna a bha air leth duilich. Bha freagairt tùsail is leantainneach HIAL mar thoradh air planadh ro-innleachdail làidir agus mar thoradh air an t-sùbailteachd shònraichte aige HIAL air fad. Bha am planadh agus an dealas seo chan ann a-mhàin a' dèanamh cinnteach gun robh sinn deiseil airson a dhol air ais gu suidheachadh nas àbhaisteach a-rithist nuair a chaidh cuingealachaidhean a lughdachadh, tha e cuideachd na bhunait airson ar soirbheachas san àm ri teachd.

Chan eil teagamh sam bith ann nach eil amannan dùbhlach air thoiseach oirn. 'S e ar prìomhachas fhathast seasmhachd fhad-ùine airson ceangailteachd adhair airson na Gàidhealtachd is nan Eilean. Le bhith a' dìon sheirbheisean adhair do choimhearsnachdan, cumaidh sinn oirn ag obair gus dèanamh cinnteach gum bi na coimhearsnachdan seo, cuid aca gu math iomallach, seasmhach.

Cumaidh sinn oirn ag obair le Riaghaltas na h-Alba, buidhnean com-pàirteachaidh agus na companaidhean adhair com-pàirteachaidh againn gus prìomh shlighean a chumail agus gus seirbheisean ùra a thoirt a-staigh far an urrainn dhuinn.

Inglis Lyon
Manaidsear-stiùiridh, HIAL

Aithisg Ro-innleachdail

Tha na stiùirichean a' foillseachadh na h-Aithisg Ro-innleachdail aca agus aithrisean ionmhais na Buidhne airson na bliadhna gu 31 Màrt 2021.

Prìomh Obair

B' e prìomh ghniomhachd na Buidhne tron bhliadhna a bhith a' solarachadh agus a' ruith puirt-adhair sàbhailte, tèarainte agus èifeachdach a bhios a' cumail taic do na coimhearsnachdan a tha sinn a' frithealadh. Bha seo a' gabhail a-steach ceumannan agus modhan lasachaidh Covid-19 a thoirt a-steach gus dèanamh cinnteach gun robh luchd-obrach, luchd-ceannach agus luchd-siubhail sàbhailte is sunndach, a bharrachd air bacadh a chur air sgaoileadh a' bhiorais.

Toraidhean agus duaisean-earrainn

Mar chompanaidh a tha air a mhaoinachadh leis a' phoball, tha HIAL gu math mothachail gum feum e a stòrasan a stiùireadh ann an dòigh chiallach is èifeachdach. Leis a' chuideam air buidseatan na roinne poblaich, tha seo na dhùbhlann mòr, gu sònraichte ann am mòran de na puirt-adhair as lugha, as iomallaiche againn, far a bheil àireamhan luchd-siubhail iosal agus cosgaisean stèidhichte fhathast an ire mhath àrd.

Às dèidh chisean, bha call na companaidh pàrantaich aig £2,589,000 (2020: call £2,716,000). Mhol na stiùirichean nach rachadh duais-earrainn sam bith a phàigheadh.

Ath-sgrùdadh air a' ghniomhachas

Anns a' bhliadhna a thàinig gu crìch air 31 Màrt 2021, fhuaras subsadaidhean poblach de £56,846,000 (2020: £37,445,000) air a dhèanamh suas de shubsadaidh teachd a-steach de £36,600,000 (2020: £24,545,000) agus subsadaidh calpa de £20,246,000 (2020: £11,549,000). Bha iasad maoineachadh calpa ann de £3,555,000 (2020: £1,185,000).

Fhuair sinn £1,200,000 fo Sgeama Gleidhidh Obraichean a' Chorònbhiorais.

Chaidh àireamhan luchd-siubhail thairis air a' Bhuidhinn sios le 76.7% agus chaidh gluasadan plèana sios 49.6%. Às aonais Port-adhair Dhùn Dè, tha an t-seachranachd sin air a dhol sios 76.7% agus 42.3% an urra.

Leasachaidhean san àm ri teachd

Tha na stiùirichean ag amas air dèanamh cinnteach gun cum a' Bhuidheann orra a' ruith agus a' stiùireadh nan 11 port-adhair aca a rèir poileasaidh Ministreil na h-Alba agus a bhith a' cumail taic ri leas sòisealta is eaconamach nan sgìrean buntainneach. Chan eilear an dùil gum bi atharrachaidhean mòra ann an nàdar làithreach na buidhne sa ghearr-ùine.

Prìomh Chunnartan agus mi-chinntean

Tha a' Bhuidheann air Buidheann Sgrùdaidh Cunnart a stèidheachadh a tha cunntachail do Bhòrd HIAL tron

Chomataidh Sgrùdaidh. Tha uallach air a' mhanaidsear-stiùiridh, àrd-mhanaidsearan agus sreath-mhanaidsearan iomchaidh a bhith a' riaghladh riosgan taobh a-staigh na buidhne agus gus dèanamh cinnteach gun tèid modhan, goireasan agus sgìlean iomchaidh a chur an sàs agus a chumail suas gus seo a dhèanamh. Tha na prìomh riosgan agus mi-chinntean a tha mu choinneamh na Buidhne air an cur còmhla ann am buidhnean farsaing mar ghnòthachas, reachdail agus obrachaidh.

▪ Cunnartan gnòthachais

Tha teachd a-steach na buidhne a' tighinn bho àireamh bheag de chompanaidhean adhair a tha nan custamairean. Dh'fhaodadh cuideam sam bith bhon taobh a-muigh air na custamairean sin toirt orra ath-sgrùdadh a dhèanamh air a' chlàr-ama obrach aca agus dh'fhaodadh seo buaidh a thoirt air teachd-a-steach agus cosgaisean na Buidhne. Bidh a' bhuidheann a' dèiligeadh ri cunnartan gum bi gainnead airgid ann le bhith a' cumail chùl-stòrasan agus goireasan bancaireachd iomchaidh agus a bhith a' cumail suil fad an t-siubhail air ro-aithrisean air sruthan-airgid agus air na sruthan-airgid an da-riribh.

▪ Cunnartan reachdail

Tha gnìomhan puirt-adhair air feadh na Buidhne air an riaghladh le Roinn-ghnìomha na Slàinte is Sàbhailteachd, Ùghdarras Itealanachd Shìobhalta na RA (CAA), Buidheann Dion Àrainneachd na h-Alba agus tha inbhean tèarainteachd air an suidheachadh le Roinn na Còmhdaidh agus air an sgrùdadh leis an CAA. Bidh na buidhnean ag ùrachadh nan inbhean agus riatanasan aca gu cunbhalach agus chan eil e coltach gun lùghdaich uallach nan riaghailtean.

▪ Cunnartan Obrachaidh

Bidh a' bhuidheann a' dèiligeadh ri riosg obrachaidh tro a siostaman rianachd sàbhailteachd agus rianachd riosg. Tha ro-innleachd agus stiùireadh na Buidhne san fharsaingeachd air a dhèanamh le bòrd nan stiùirichean agus air fhiosrachadh le poileasaidh Riaghaltas na h-Alba. Thòisich co-obraichean ann an rianachd trafaig adhair stailcean anns an Fhaoilleach 2021. Tha seo a' leantainn agus tha seo air buaidh a thoirt air cuid de na clàran againn agus air tursan chustamairean. Tha còmhraidhean a' leantainn leis an aonadh gus fuasgladh a lorg ris an aontaich an dà thaobh gus stad a chur air na stailcean.

▪ Riosgan Covid

Tha Dùbhlann aig a' bhuidhinn a bhith a' cothromachadh an ath-bheothachaidh às dèidh Covid leis na gealltanasan àrainneachdail leantainneach againn. Tha a' bhuidheann aig Covid-19 fhathast air a meas mar riosg agus air an sgrùdadh le Stiùirichean mar a chaidh a mhineachadh anns an Aithris Riaghlaidh air taobh-duilleig 26.

Aithisg Ro-innleachdail

Stadastaireachd trafaig bliadhnail

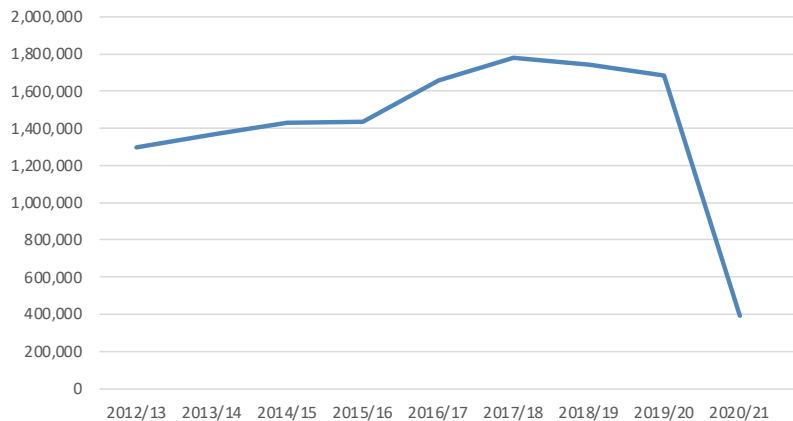
Airson na bliadhna a chrìochnaich air 31 Màrt 2021

	Luchd-siubhail			Gluasadan		
	2020/21	2019/20	Atharrachadh	2020/21	2019/20	Atharrachadh
	Àir.	Àir.	%	Àir.	Àir.	%
Barraigh	4,471	13,920	(67.9%)	816	1,364	(40.2%)
Beinn na Faoghla	15,155	35,161	(56.9%)	2,312	3,310	(30.2%)
Ceann Loch Chille Chiarain	2,232	7,873	(71.6%)	916	1,940	(52.8%)
Dùn Dè	4,751	21,424	(77.8%)	14,067	40,938	(65.6%)
Inbhir Nis	110,406	916,669	88.0%	15,740	31,870	50.6%
Ìle	5,239	34,685	(84.9%)	1,586	3,177	50.1%
Kirkwall	53,526	184,011	(70.9%)	8,736	14,212	(38.5%)
Steòrnabhagh	26,181	132,156	(80.2%)	4,877	9,274	(47.4%)
Sumburgh	162,553	307,906	(47.2%)	12,755	18,580	(31.4%)
Tiriodh	4,333	12,217	(64.5%)	1,074	1,730	(37.9%)
Inbhir Ùige Taigh Iain Ghròt	3,835	16,223	(76.4%)	2,806	3,993	(29.7%)
Iomlan	392,682	1,682,245	(76.7%)	65,685	130,388	(49.6%)

Stadastaireachd 10 bliadhna

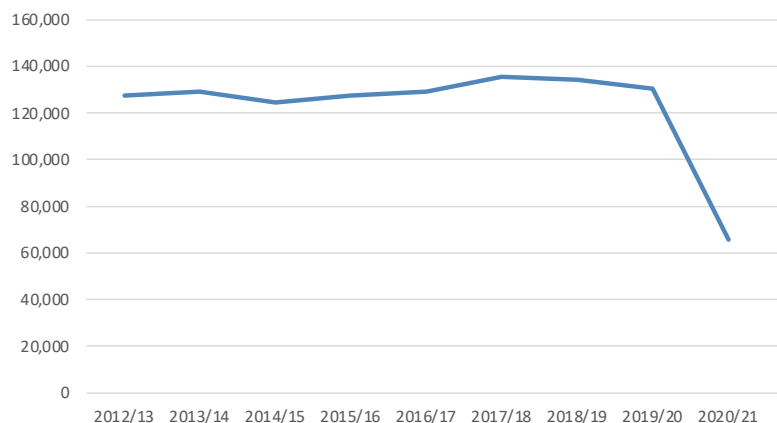
Luchd-siubhail iomlan

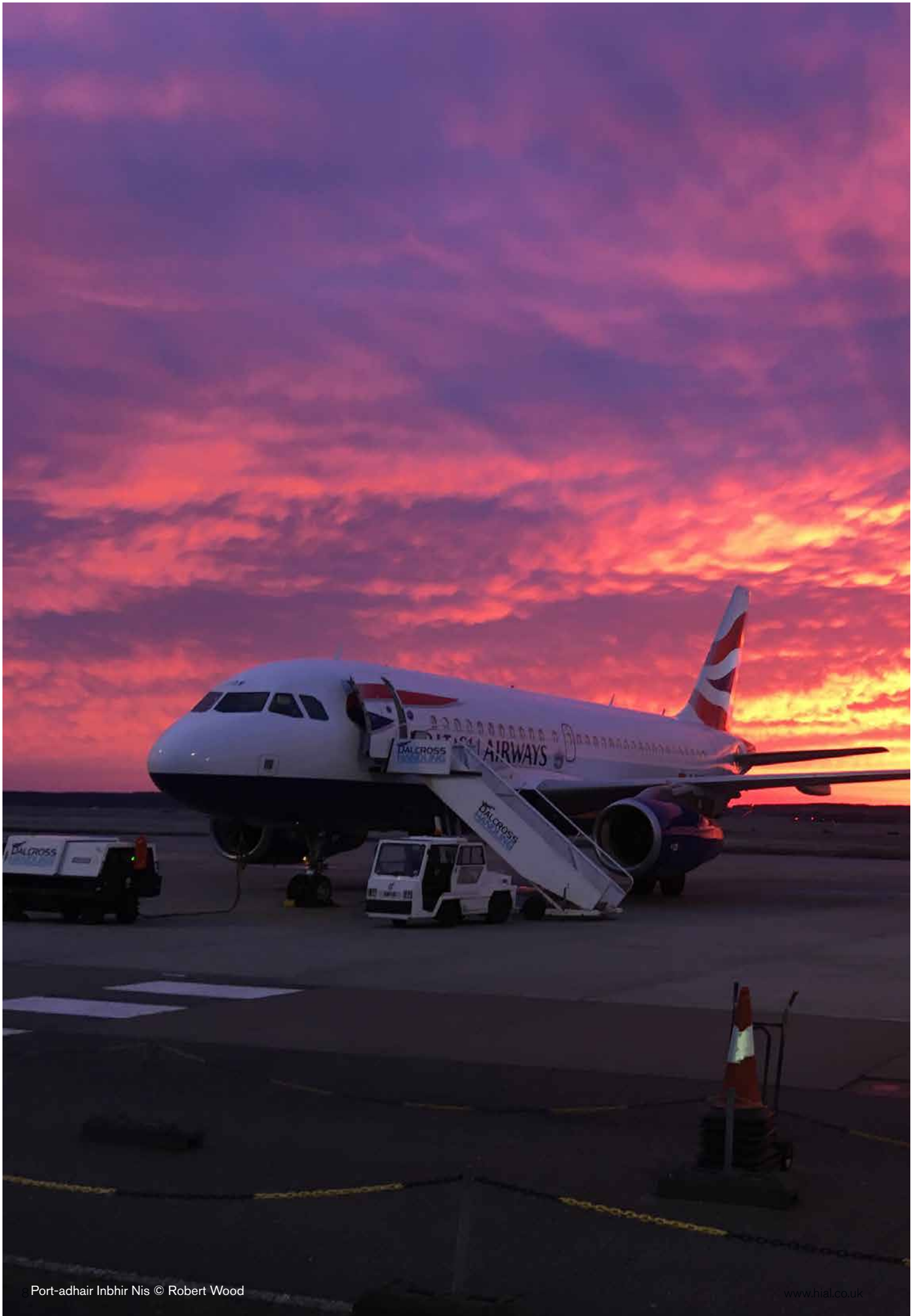
2020/21	392,682
2019/20	1,682,245
2018/19	1,742,366
2017/18	1,780,521
2016/17	1,658,423
2015/16	1,437,625
2014/15	1,431,452
2013/14	1,367,342
2012/13	1,297,676

Gluasadan Phlèanaichean

2020/21	65,685
2019/20	130,388
2018/19	134,094
2017/18	135,620
2016/17	129,110
2015/16	127,359
2014/15	124,738
2013/14	129,106
2012/13	127,645

Aithisg Ro-innleachdail

Prìomh raointean prìomhachais agus taisbeanairean

Chaidh Ro-innleachd agus Plana Ath-shlànachadh COVID-19 HIAL fhoillseachadh air 1 Gearran 2021. Tha seo a' mineachadh amasan agus prìomhachasan ro-innleachdail na companaidh a tha sinn air comharrachadh gus cuideachadh le bhith a' togail lionra puirt-adhair roinneil a tha neodrach a thaobh carbon, agus aig an aon àm a bhith a' cumail air a' toirt taic do shoirbheas eaconamach agus a' libhrigeadh bhuanachdan sòisealta do choimhearsnachdan air feadh na Gàidhealtachd agus nan Eilean.

Tha Plana Obrachaidh a' mineachadh nan gnìomhan a ni a' chompanaidh gus na seachd prìomhachasan anns an Ro-innleachd agus Plana Ath-shlànachaidh Covid-19 againn a choileanadh. Chaidh am Plana Obrachaidh Corporra airson Giblean 2021 Màrt 2022 aontachadh leis a' Bhòrd agus tha na raointean prìomhachais airson 2021/22 ann.

Cumaidh an Sgioba-stiùiridh agus am Bòrd sùil air èifeachdas a' Phlana gus dèanamh cinnteach gu bheil e fhathast buntainneach agus gu bheil e fhathast coltach gun tèid na prìomhachasan ro-innleachdail a choileanadh.

Rè 2020/21 bha am Bòrd den bheachd gun robh na leanas nam prìomh raointean prìomhachais agus taisbeanairean:

Sàbhailteachd is tèarainteachd

Tha a' Bhuidheann dealasach mu bhith a' ruith puirt-adhair a tha sàbhailte agus tèarainte, agus a bhith a' riaghladh chunnartan co-cheangailte gu h-èifeachdach a rèir Siostam Riaghlaidh Sàbhailteachd HIAL.

Tron bhliadhna, b' e prìomhachas HIAL dèanamh cinnteach gun robh a puirt-adhair agus toglaichean tèarainte a thaobh Covid agus aig an aon àm, a' cumail suas nan seirbheisean riatanach agus loidhne-teasairginn a tha ro-chudromach do na coimhearsnachdan iomallach againn. Tràth ann an 2020, rinn HIAL ath-sgrùdadh air na planaichean galair gabhaltach a bha an sàs aig a h-uile port-adhair agus rinn iad leudachadh luath air lasachaidhean Covid-19. Gus seo a dhèanamh, bha làn chom-pàirteachadh ann le Riaghaltasan na h-Alba agus na RA, an NHS agus com-pàirtichean sna seirbheisean èiginn, buidhnean gnìomhachais agus an CAA gus ar freagairt thràth a cho-òrdanachadh.

Bhon toiseach, ghabh HIAL ri stiùireadh Buidheann Sàbhailteachd Seirbheisean-adhair na h-Eòrpa (EASA) agus chuir e an gnìomh grunn cheumannan coileanta gus taic a chumail ris a' ghnìomhachas a' gabhail a-steach riaghladh luchd-siubhail èifeachdach, prògraman glanaidh leasaichte, buileachadh stiùiridhean riaghaltais agus a' toirt a-staigh raon farsaing de PPE.

Rè nan glasaidean-sios, dh'obraich HIAL gu dlùth le Còmhdaidh Alba agus Loganair gus seirbheis bhunaiteach a thoirt a-steach airson seirbheisean loidhne-teasairginn do na h-eileanan. Rinn an clàr agus na ceumannan lasachaidh a bha an sàs cinnteach gun robh puirt-adhair HIAL fhathast fosgailte agus fhathast a' toirt seachad seirbheisean riatanach do choimhearsnachdan eileanach iomallach, a' gabhail a-steach gluasad èiginn luchd-siubhail aig an NHS, seirbheisean a' Phuist Rioghail a bharrachd air taic a thoirt dhan ghnìomhachas ola is gas, tron ghalar sgaoilte.

Raon-laighe puirt-adhair Cheann Loch Chille Chiarain

Aithisg Ro-innleachdail

Solaraiche Seirbheis Iùl Adhair (*Air Navigation Service Provider – ANSP*)

Tha HIAL teisteanichte agus air a chomharrachadh mar ANSP le Ùghdarras na h-Itéalannachd Shìobhalta na RA (CAA) – an Rìaghlaidhe. Tha am fiosrachadh a leanas airson na bliadhna 2020/21 air a thoirt seachad a rèir nan riathanasan aithris a tha air am mineachadh ann an Rìaghalaidh Glèidhte an Aonaidh Eòrpaich Àir 32017R0373 – Rìaghaladh Trafaig Adhair/Rìaghaladh Iùl Adhair (Ref CAP2026A00).

Aig ìre chorporra, tha HIAL na phrìomh chom-pàirtiche ann an grunn iomairtean cudromach a thaobh a bhith a' leasachadh Seirbheisean Iùl Adhair a' gabhail a-steach sgrùdadh an CAA air Spàs-adhair Dùmhlachd Ìosal Co-fhillteachd Ìosal (*Low Density Low Complexity Airspace – LDLCA*) gus dèanamh cinnteach gum bi innealan stiùiridh do luchd-cleachdaidh spàs-adhair freagarrach airson an àm ri teachd. Tha HIAL a' dèanamh pròiseact rannsachaidh is leasachaidh ann an Dùn Dè, le maoinachadh bho Ro-innleachd Spàs-adhair san Àm ri teachd (*Future Airspace Strategy – FAS*), a' cleachdadh teicneòlas a tha a' tighinn am bàrr mar dhòigh ruigsinneach agus cosg-èifeachdach gus cur ri sàbhailteachd ann an spàs-adhair neo-faireachaidh (*non-surveillance*) tro mhothachadh suidheachaidh nas fheàrr aig rìaghladairean. Tha HIAL cuideachd a' co-obrachadh leis an CAA, the feachdan armaichte na RA agus National Air Traffic Services (NATS) gus cothroman a chruthachadh gus Seirbheisean Radar air an t-Slighe a-steach (APS) a libhrigeadh le teicneòlasan faire co-obrachail.

Rìaghaladh Trafaig Adhair

Tha HIAL fhathast a' toirt seachad Seirbheis Trafaig Adhair a tha a rèir ìre agus iom-fhillteachd na trafaig adhair agus a rèir feumalachdan nan custamairean. Tha seo a' gabhail a-steach a bhith a' toirt seachad freagairt 'air gairm' airson sheirbheisean riatanach, a' gabhail a-steach ambaileans-adhair agus seirbheisean teasairginn.

Tha an obair ùrachaidh air an t-solar Rìaghaladh Trafaig Adhair againn a' leantainn air adhart tron Ro-innleachd Stiùireadh Trafaig Adhair againn. Bidh Dùn Dè, Kirkwall, Sumburgh, Inbhir Nis agus Steòrnabhagh a' gluasad a-nall gu co-ionad faire ùr le innealan faire ùra agus teicneòlasan tùr air-astar a rèir a' phrògram fhoillsichte againn. Tha an cuireadh gu tairgse airson am fuasgladh tùr aig-astar a' dol air adhart le còmhraidhean aig solaraidhean aig ìre adhartach agus leis an dùil gun tèid seo a chrìochnachadh nas fhaide air adhart ann an 2021.

'S e NATS a tha a' toirt seachad seirbheis radar air an t-slighe a-steach do Phort-adhair Sumburgh aig an àm seo. Ach tha am plana gus na seirbheisean eadar-gluasad in-thaigh ann an Sumburgh a' dol air adhart gu math leis an amas a dhol beò anns an Dùbhlachd 2021.

Tha Innealan Iùil (*Navigational aids – NAVAID*) riatanach do shoitheach-adhair gus an urrainn dhaibh puirt-adhair HIAL a ruigsinn agus a laighe annta. Tha Siostam Laighe le Ionnsramaidean (*Instrument Landing System – ILS*) na NAVAID mionaideach airson tighinn a-steach do phort-adhair a tha a' toirt seachad cùrsa 3D agus stiùireadh air slighe teachd a-nuas do phileatan. Thòisich ath-nuadhachadh air an ILS ann an Inbhir Nis aig deireadh 2020 le ùrachaidhean gu bhith ann an Kirkwall, Steòrnabhagh agus Dùn Dè gu bhith a' tachairt às dèidh làimh.

Tha Tùr Rèidio Neo-chomhaireach (NDB), a tha na NAVAID a bheir seachad stiùireadh cùrsa a-mhàin, na ni feumail aig puirt-adhair far nach eil ILS ann, no far a bheil NDB air a chleachdadh mar NAVAID tuiteamach. Chaidh prògram ùrachaidh nan NDB a chrìochnachadh ann an Kirkwall ann an 2020. Tha am prògram ùrachaidh airson Barraigh, Dùn Dè agus Ìle a' dol air adhart.

Thathar an dùil an siostam faire (radar) ann an Inbhir Nis àrdachadh gus dèanamh cinnteach gum bi beatha obrach nas fhaide aige. Chaidh cùmhnant a thoirt seachad ann an 2020 gus modail ùr de radar a chur ann am Port Adhair Inbhir Nis. Thèid seo a dhèanamh ceum air cheum thairis air an ath dà bhliadhna.

Tha e na phrìomh riathanas aig a' phrògram ATMS dèanamh cinnteach gun cum HIAL orra seachad ìre shàbhailte, èifeachdach, agus co-rèireach de ATS aig a h-uile port-adhair aige a tha a' gèilleadh ri riaghailtean.

Rinneadh sgrùdadh agus measadh air ìre solar ATS an dà chuid aig puirt-adhair Bheinn na Faoghla agus Inbhir Ùige Taigh Iain Ghròt aig deireadh 2019. Mar thoradh air an àireamh ìosal de ghluasadan itealain, iom-fhillteachd ìosal àrainneachd an adhair agus nàdar na h-obrach aig puirt-adhair Bheinn na Faoghla agus Inbhir Ùige Taigh Iain Ghròt, tha HIAL a' feuchainn ris an ìre de sholar ATS atharrachadh bho sheirbheis ATC gu Sheirbheis Fiosrachadh Tursan-adhair an Raoin-adhair (*Aerodrome Flight Information Service – AFIS*) aig an dà phort-adhair.

Thèid am pròiseact gus an t-atharrachadh air an ìre solar ATS a libhrigeadh a chur an gnìomh ann an dà cheum – Ìre 1 le fòcas Pròiseact Eadar-gluasaid ATS Bheinn na Faoghla a thòisich san Lùnastal 2020 agus a thathar an dùil a thèid a chrìochnachadh ann an 2022. Chaidh a' chiad Phlana Dearbhadh Sàbhailteachd agus an Aithris Feumalachdan airson Molaidh air Atharrachadh Spàs-adhair (ACP) a chur a-steach chun CAA mar-thà air leis an tuigse gun tèid an làn chùis sàbhailteachd agus ACP a chur a-steach ro dheireadh an Lùnastail 2021. Bidh Ìre 2 den phròiseact a' cuimseachadh air Pròiseact Eadar-gluasad ATS Inbhir Ùige Taigh Iain Ghròt agus thathar an dùil gum mair e eadar am Faoilleach 2022 agus 2024.

Aithisg Ro-innleachdail

Gleidheadh is leasachadh slighean

Às dèidh a' chiad ghlasadh-sios airson Covid-19 ann an 2020, sguir na seirbheisean adhair clàraichte againn ach a-mhàin an t-seirbheis chnàimhneach aig Loganair air slighean eileanach, agus seirbheisean dleastanas seirbheis poblach (PSO) ann am Barraigh, Ceann Loch Chille Chiarain agus Tìriodh. Rinn an clàr seo cinnteach gum b' urrainn do na puirt-adhair againn cumail orra a' toirt seachad sheirbheisean loidhne-beatha is riatanach do choimhearsnachdan iomallach, a' gabhail a-steach seirbheisean èiginn gluasad euslaintich aig an NHS, seirbheisean a' Phuist Rìoghail agus taic dhan ghnìomhachas cumhachd far costa. Chaidh beagan de na seirbheisean adhair ath-thòiseachadh aig deireadh an t-samhraidh agus thairis air àm na Nollaig, ach san fharsaingeachd, bha an sgeideal air a bhith tòrr nas lugha am-bliadhna mar thoradh air a' ghalar lèir-sgaoilte.

Tron bhliadhna, thug sinn taic do na companaidhean-adhair a bh' againn mar-thà gus ullachadh airson tilleadh do na puirt-adhair againn aon uair 's gun robh cuingealachaidhean air an lùghdachadh agus gun robh iarrtas nas motha bhon phoball airson seirbheisean nas trice.

Tha misneachd ann an còmhdaidh adhair a' tilleadh agus tha a h-uile companaidh adhair a bh' againn air tilleadh ann an 2021 le cuid de shlighean a bharrachd air an ruith tron t-samhradh. Tha sinn a' cumail oirnn ag obair leis na compàirtichean againn sna companaidh adhair gus cuideachadh le ath-shlànachadh slighean agus gus sgrùdadh a dhèanamh air leasachadh slighean ùra agus cothroman margaidh airson na sgìre.

Aithisg Ro-innleachdail

Achd nan Aonaidhean Ciùird 2016:

Aithris air Ùine airson Dleastanasan Aonaidhean-ciùird bho 1 Giblean 2020 gu 31 Màrt 2021

Fo Riaghailtean nan Aonaidhean-ciùird (Riathanasan a thaobh Ùine airson Dleastanasan nan Aonaidhean-ciùird) 2017, feumaidh fastaichean san roinn phoblach fiosrachadh fhoillseachadh a thaobh ùine airson dleastanasan aonaidhean-ciùird.

Tha HIAL ag aithneachadh trì aonaidhean ciùird: Prospect, Public and Commercial Services Union (PCS) agus Unite.

Tha aonta a thaobh ùine airson dleastanasan aonaidhean-ciùird ann gus am bi na leanas aig riochdairean aonaidh:

- goireasan gus an urrainn dhaibh conaltradh le buill agus deagh dhàimhean le luchd-obrach a bhrosnachadh
- ùine reusanta dheth rè uairean obrach gus dleastanasan aonaidh a dhèanamh, a ghabhail a-steach a bhith a' riochdachadh luchd-obrach, a' frithealadh choinneamhan co-chomhairleachaidh agus a' dèanamh sgrùdaidhean slàinte is sàbhailteachd
- àm reusanta dheth rè uairean obrach gus trèanadh a dhèanamh a tha ceangailte ri bhith a' toirt seachad dhleastanasan mar riochdaire aonaidh

Tha eadar-obrachadh na companaidh leis na h-aonaidhean ciùird gu ìre mhòr air a dhèanamh leis na h-Oifigearan Co-rèiteachaidh làn-ùine bho gach fear de na h-aonaidhean ciùird. Bidh oifigearan làn-ùine a' frithealadh Comataidh Co-rèiteachadh agus Co-chomhairleachaidh (*Joint Negotiation and Consultative Committee – JNCC*) na companaidh agus, mar as trice, bidh iad a' riochdachadh luchd-obrach fa-leth ann an coinneamhan mu chùisean luchd-obrach.

Bidh riochdairean aonaidhean ciùird ionadail a' frithealadh an JNCC. A bharrachd air seo, tha ullachaidhean agus coinneamhan sònraichte leis an aonadh ciùird iomchaidh airson pròiseactan agus prògraman obrach cudromach. Tha rèiteachaidhean eadar-aghaidh aig gach port-adhair anns am bi na riochdairean ionadail a' gabhail pàirt.

Riochdairean Aonaidhean Ciùird 2020/21

Prospect	26
PCS	1
Unite	6

Chan eil oifigearan aonaidhean ciùird làn-thide aig HIAL. Bidh gach fear/tè de na riochdairean a' cur seachad nas lugha na 10% den ùine obrach aca air dleastanasan nan aonaidhean-ciùird.

Tron ghalar lèir-sgaoilte, tha coinneamhan cunbhalach air a bhith ann leis na h-aonaidhean ciùird. Chaidh aonta sònraichte a ruighinn eadar HIAL agus Prospect, PCS agus Unite air slàinte is sàbhailteachd luchd-obrach agus luchd-cleachdaidh seirbheis, air an dealbhadh gus sùil a chumail air rèiteachaidhean fosaidh agus tilleadh chun an àite-obrach. Chaidh na coinneamhan seo uile a chumail tro Microsoft Teams.

A' CHIAD NUA-PHREANTAS AIG HIAL

B' e Sarah Brown, a cheumnaich sa Mhàrt 2021, a' chiad Nua-phreantas aig HIAL.

Tha an teisteanas ùr aig Sarah air leigeil leatha a cùrsa-obrach atharrachadh agus a bhith na pàirt riatanach de Sgioba Conaltradh Fiosrachaidh agus Teicneòlas Fiosrachaidh (ICT) HIAL stèidhichte ann an Inbhir Nis.

“Tha mi air leth moiteil às a' choileanadh seo agus tha mi air leth taingeil do HIAL airson a' chothrom seo agus airson an taic leantainneach.”

Sarah Brown, Teicneolaiche Siostaman ICT

Sarah Brown

Aithisg Ro-innleachdail

Sgioba HIAL

Tha na daoine againn aig cridhe HIAL, agus tha e an urra rinn dèanamh cinnteach gun ruith sinn lionra phort-adhair sàbhailte agus fàilteach aig na h-irean proifeiseanta as àirde.

Tro 2020/21 chruthaich an galar lèir-sgaoilte mòran obrach thar gach roinn ann an HIAL, bho na sgiobaidhean aghaidh againn aig na puirt-adhair gu na sgiobaidhean taic againn a tha obair bhon taigh.

Rinn a h-uile duine aig HIAL an dicheall, a' gabhail a-steach nan sgiobaidhean tèarainteachd againn, co-obraichean còmhdaidh motair, sgiobaidhean seirbheis smàlaidh nam port-adhair, riaghladh puirt-adhair, trafaig adhair, seirbheis chustamairean agus sgiobaidhean taic, a bharrachd air ar co-obraichean agus manaidsèaran taic sa phrìomh oifis. Bha pàirt aig a h-uile duine ann a bhith a' toirt a-steach cheumnanan a bharrachd gus a h-uile duine a chumail sàbhailte agus gus dèanamh cinnteach gun lean seirbheisean loidhne-beatha agus riatanach tron bhliadhna.

Bha conaltradh èifeachdach aig cridhe na h-obrach againn gus taic a chumail ri ar co-obraichean tron bhliadhna, agus chaidh prògram conaltraidh Covid sònraichte a chur air dòigh bho 17 Màrt.

Rinn sinn suirbhìdh conaltraidh Covid tron chompanaidh air fad san Ògmhios. Chuidich am fios-air-ais conaltradh gus dèanamh cinnteach gun robh conaltradh a rèir feumalachdan luchd-obrach, gu sònraichte a thaobh ìre, meud agus tricead fiosrachaidh.

Bha e, agus tha e fhathast, na phrìomhachas a bhith a' cumail taic dhan luchd-obrach againn a bhith slàn sàbhailte tron àm gun samhail seo. Tron bhliadhna, rinn sinn cinnteach gun robh an uidheamachd dìon phearsanta (PPE) a bha a dhìth orra aig a h-uile duine agus thug sinn seachad trèanadh mu bhith ga chleachdadh gu h-iomchaidh.

SUIRBHIDH CONALTRAIDH

Geàrr-chunntas air cuid de na toraidhean:

- Bha 96% den beachd gun robh na h-ùrachaidhean Covid a' toirt seachad an fhiosrachaidh mun chompanaidh a bha a dhìth
- Bha 96% den beachd gun robh am fiosrachadh nàiseanta agus mun chompanaidh air an eadra-lìon a bha a dhìth orra
- Bha 84% den beachd gun robh na seiseanan buail a-steach leis a' Manaidsèar-stiùiridh agus an Àrd-sgioba Stiùiridh feumail
- Bha 73% air aplacaid Covid HIAL a luchdadh a-nuas agus bha 73% dhiubh den beachd gun robh am fiosrachadh a bha a dhìth orra air an aplacaid
- Thuir 91% gun tug na seiseanan fiosrachaidh sgioba aca am fiosrachadh ionadail is corporra dhaibh a bha a dhìth orra
- Thuir 93% gun tug na seiseanan sgioba ionadail aca cothrom dhaibh ceistean a thogail agus freagairtean fhaighinn do cheistean sònraichte

“Tha an conaltradh tron ghalar lèir-sgaoilte air a bhith aig an ìre as fheàrr.”

“Tha a h-uile duine a' faireachdainn gu bheil luach ga chur annta.”

Luchd-obrach HIAL

Aithisg Ro-innleachdail

Sgioba HIAL (a' leantainn)

Bha sinn a' toirt seachad grunn innealan air-loidhne gus taic a chumail ri slàinte agus sunnd inntinn. Chruthaich an sgioba Ionnsachaidh is Leasachaidh pasgan de mhodalan air-loidhne a chaidh a dhealbhadh gus taic a thoirt do mhanaidsearan agus luchd-obrach tron ghalar lèir-sgaoilte a' coimhead air cuspairean bho shlàinte is sunnd gu stiùireadh luchd-obrach air astar.

Leis an isleachadh mhòr ann an siubhal adhair fhuair a' chompanaidh feum a dhèanamh air Sgeama Glèidhidh Obraichean Coronavirus (sgeama fòrlaidh) aig cuid de na puirt-adhair againn agus dh'obraich sinn gu dlùth leis na h-aonaidhean-ciùird gus aonta a chur an sàs gus taic a thoirt do fhòrladh an luchd-obrach agus an tilleadh dhan àite-obrach às dèidh fòrladh.

Fhuair na sgiobaidhean-taic againn uidheamachd ICT gus am b' urrainn dhaibh an cuid obrach a dhèanamh bhon taigh. Le bhith a' toirt a-steach àrd-ùrlar didseatach, gabhadh coinneamhan air-loidhne a chur air dòigh air an taobh a-staigh agus le prìomh chom-pàirtichean agus luchd-ùidh. Tha an dòigh-obrach seo air a bhith èifeachdach, tha ar co-obraichean air gabhail ris agus bidh e na prìomh sheanail airson conaltradh a chumail suas san àm ri teachd.

Is e ar n-amas àrainneachd obrach adhartach a chruthachadh le fòcas air sunnd nan daoine againn agus cothromachadh beatha-obrach èifeachdach. Tha obair a' dol air adhart gus ionnsachadh bho mhodalan-obrach ùra a chaidh a thoirt a-steach aig àm a' ghalair lèir-sgaoilte leithid obair air astar agus hybrid a dh'fhaodadh buannachdan fad-ùine adhbharachadh an dà chuid do ar co-obraichean agus dhan chompanaidh.

Rinn a' chompanaidh Measadh Creideas nar Cosnaidhean (IIP) bhon taobh a-muigh agus fhuair i Inbhe Leasaichte IIP. Dh'aithnich am measadh seo an obair nach beag a rinneadh thar an dà bhliadhna a dh'fhalbh gus ar poileasaidhean agus pròiseasan riaghlaidh dhaoine agus gnìomhan ionnsachaidh is leasachaidh a neartachadh.

San dà bhliadhna mu dheireadh, fhuair HIAL aithneachadh bhon taobh a-muigh mar:

- Fastaiche a tha Misneachail a thaobh Ciorraman
- Fastaiche a tha Barantaichte a thaobh Tuarastal Bith-beò
- Fastaiche a tha Taiceil do Luchd-cùraim

Tro 2020/21, thug sinn a-steach siostam nan Gaisgeach Sunnd agus thug sinn trèanadh do ghrunn luchd-obrach bho air feadh na companaidh airson a bhith nan Gaisgeach Sunnd.

PORT-ADHAIR INBHIR NIS AIR AITHNEACHADH AIRSON SEIRBHEIS CHUSTAMAIREAN

Tha an ìre de riarachas luchd-siubhail aig Port-adhair Inbhir Nis air a mheasadh gu cunbhalach le prògram slat-tomhais cruinneil air a libhrigeadh le World International Council (ACI) World, a tha a' gabhail a-steach suirbhidh do luchd-siubhail fhad 's a tha iad a' dol tron phort-adhair.

Ach, tha ACI World air an iomairt 'Guth a' Chustamair' a thoirt a-steach bho chionn ghoirid gus puirt-adhair aithneachadh a bha a' cumail orra a bhith a' toirt prìomhachas do na custamairean aca agus a' dèanamh cinnteach gun cluinnear an guth tro ghalar lèir-sgaoilte Covid-19.

Chaidh an sgioba ann an Inbhir Nis aithneachadh airson an dealas leantainneach a thaobh ìrean àrda de sheirbheis chustamairean sa phort-adhair aig àm a' ghalair lèir-sgaoilte.

“ Dh'èist sinn ris na beachdan a fhuair agus tha mi fìor mhoiteil às an sgioba agam a chionn 's gun robh e cho comasach air atharrachadh a rèir feumalachdan nan custamairean againn aig àm cho doirbh. ”

Graeme Bell, Manaidsear Port-adhair Inbhir Nis

Aithisg Ro-innleachdail

HIAL sa choimhearsnachd

Tha puirt-adhair HIAL nam puirt-adhair coimhearsnachd gu ire-mhòr agus 's e an t-amas againn na stòrasan againn a chleachdadh, a' gabhail a-steach toglaichean agus fearainn, a chùim leas nan coimhearsnachdan ionadail againn.

Tro 2020/21, fhuair clubaichean agus buidhnean ionadail buannachd bho shoithichean teasairginn uisge a chaidh a thoirt dhaibh nach robh a dhith oirnn tuilleadh.

Fhuair Club Seòlaidh Arcaibh jet-ski agus trèalair. Tha an club seòlaidh air aithneachadh mar ionad trèanaidh aig Comann Rìoghail nan Gheat agus leis an jet-ski a-nis sa chabhlaich aca, faodaidh iad sgrùdadh a dhèanamh an gabh barrachd trèanadh a thoirt seachad dhan choimhearsnachd ionadail.

Fhuair Caideatan Mara agus Saighdearan-mara Rìoghail Dhùn Dè RIB bho Port-adhair Dhùn Dè. Cha robh e cinnteach am fosgladh aonad nan caideat a-rithist mus deach an RIB a thoirt dhaibh oir cha robh an seann RIB aca ag obair tuilleadh. Nì an RIB a thug HIAL dhaibh cinnteach gum bi na caideatan air an abhainn fad iomadh bliadhna ri teachd.

Chaidh an RIB ann an Ìle a thabhand do Chomhairle Coimhearsnachd Ìle, a bhios a' gabhail seilbh air a dh'aithghearr. Bha beagan uidheamachd gym aig an sgioba ann an Ìle agus bha iad airson dèanamh cinnteach gum b' urrainn dhan choimhearsnachd feum a dhèanamh dheth. Bha roinn Teiripe-cuirp ann an Ospadal Ìle taingeil airson muileann-coise a chaidh a thoirt dhaibh a bhios gu math feumail ann an obair ath-shlànachaidh do dh'euslaintich san roinn.

Port-adhair Kirkwall a' toirt Jet Ski do Chlub Seòlaidh Arcaibh

Aithisg Ro-innleachdail

HIAL sa choimhearsnachd (a' leantainn)

Chaidh RIB agus trèalair a thoirt do Chomhairle Coimhearsnachd Bheinn na Faoghla, a thug an uair sin e do Chala Loch Baghasdail. Thug ùghdarras a' chala tabhartas mòr don Chomhairle Coimhearsnachd airson an RIB, a thèid a chleachdadh mar shoitheach sàbhailteachd. Cuidichidh an t-airgead a rinneadh bhon bhàta a' choimhearsnachd ann an dòighean eile.

Chaidh RIB eile le trèalair a thoirt do Chlub Seòlaidh Steòrnabhaigh airson cleachdadh mar bhàta sàbhailteachd. Bidh an club a' toirt cothrom do dhaoine san àite seòladh ionnsachadh agus cuidichidh an RIB iad gus prògram leudaichte a chur air dòigh. Bidh e cuideachd na ghoireas sàbhailteachd nas èifeachdaiche do na dìonghaidhean nas motha agus nas luaithe agus bheir e cothrom do na seòladairean cluba as fheàrr a dhol nas fhaide air falbh gu sàbhailte.

San t-Samhain 2020, leig HIAL fearann seachad a bha na phàirt de dh'oighreachd Port-adhair Steòrnabhaigh gu leasaiche ionadail gus taigheadas seasmhach àrd-inbhe a thogail dhan choimhearsnachd ionadail. B' e an t-amas aig HIAL am fearann seo a leasachadh gus deagh dhachaighean a chruthachadh air pris reusanta airson leas muinntir an àite.

Chaidh sgìre 5.55-heactair a leigeil ma sgaoil dhan leasaiche taigheadais Calmax Construction, stèidhichte ann an Leòdhas, a tha air iarrtas dealbhaidh a chur a-steach airson 34 taighean, a chaidh aontachadh le Comhairle nan Eilean Siar. Tha Calmax Construction an dùil obair a thòiseachadh air na taighean ùra seo san ath 12 mhios.

Thathas an dòchas nach e a-mhàin gun toir an taigheadas ùr fàs don sgìre ach gun cuidich e mòran eileanaich ionadail a' chiad dachaigh aca a cheannach agus gun cruthaich e coimhearsnachd bheòthail, sheasmhach.

RIB ga thoirt do Chlub Seòlaidh Steòrnabhaigh

Aithisg Ro-innleachdail

A' tasgadh anns na puirt-adhair

A dh'aindeoin dùbhlann a' chorònbhiorais, agus mar a dh'fheumas sinn ar gnìomhachd atharrachadh, chùim sinn oirnn a' cumail suas agus a' tasgadh anns na puirt-adhair againn gus am bi sinn deiseil airson tilleadh gu seirbheis àbhaisteach nuair a cheadaicheas cuingealachaidhean.

Ann an 2020/21, rinn sinn tasgadh de còrr is £23 millean anns na puirt-adhair againn ann am prìomh phròiseactan, a' gabhail a-steach:

- **Dundee Airport** – chaidh crìoch a chur air pròiseact gus uachdar ur a chur air aparann an iar a' phuirt-adhair
- **Port-adhair Inbhir Nis** – deasgaichean clàraidh ùr, inneal x-ghath ùr agus crios-giùlain ùr do bhagaichean. Tuilleadh leasachaidhean mòra air an t-siostam drèanadh uisge uachdar agus prògram leasachaidh pàirceadh-chàraichean, ri taobh an taigh-òsta ùr
- **Port-adhair Sumburgh** – a' dèanamh chùisean nas fhèarr do chustamairean a thaobh Tèarainteachd le bhith a' leudachadh an raon sgrùdaidh agus ag ùrachadh nan innealan x-ghath. Tha obair còmhdachaidh deiseil air trì hangaran.
- **Port-adhair Steòrnabhagh** – a' cur crìoch air còmhdachadh ùr a' phrìomh hangair agus uachdar ùr air a' phàirce-chàraichean.
- **Port-adhair Thiriodh** – chaidh crìoch a chur air leasachaidhean dhan togalach agus dhan stèisean smàlaidh agus chaidh grunn charbadan ùra a chur an àite seann charbadan.
- **Port-adhair Inbhir Ùige Taigh Iain Ghròt** – chaidh cuid de na h-innealan x-ghath tèarainteachd ùrachadh, chaidh charbadan ùra a libhrigeadh agus rinneadh leasachaidhean a bharrachd air an stèisean smàlaidh, a' gabhail a-steach doras ùr.
- **Port-adhair Bharrach** – obair dealbhaidh leantainneach air togalach tèirmineil ùr agus ath-leasachadh air stòras nan charbadan.
- **Port-adhair Cheann Loch Chille Chiarain** – chaidh crìoch a chur air obair dealbhaidh ann an 2020 agus bithear deiseil gus tòiseachadh air pròiseact gus uachdar ur a chur air an raon laighe nas fhaide air adhart ann an 2021.

Ann an 2020, rinn sinn tasgadh ann an teicneòlas siostam adhair gun luchd-obrach (UAS) – ris an canar drònaichean mar as trice – gan cur ris an stòras uidheamachd againn. Chaidh sgioba de chleachdaichean UAS, air a dhèanamh suas de luchd-obrach bho air feadh na companaidh, a chur air dòigh gus an teicneòlas ùr-nodha seo a chleachdadh.

Thèid an teicneòlas seo a chleachdadh gus ar riatanasan sgrùdaidh a dhèanamh, a' toirt seachad dòigh nas fhèarr dhan àrainneachd agus nas cosg-èifeachdaiche gus a leithid de ghnìomhan a choileanadh. Cha toir seo ach buaidh glè bheag air obair nam port-adhair agus is urrainnear an cleachdadh gu math luath.

Tha am prògram sgrùdaidh UAS againn air tòiseachadh agus tha sinn a' coimhead air drònaichean a chleachdadh airson feumalachdan nas fharsainghe, mar eisimpleir airson sgrùdaidhean làitheil nuair a tha na puirt-adhair dùinte gus milleadh no làthaireachd nithean cèin no fiadh-bheatha a lorg air no faisg air raointean-laighe, a dh'fhaodadh a bhith cunnartach do dh'itealain.

B' e an àrainneachd a' phrìomh fhactair air an robh sinn a' beachdachadh agus sinn a' lorg stuthan gus na puirt-adhair againn a chumail saor bho dheigh. Tha HIAL air a bhith a' cleachdadh stuth stèidhichte air glycol gus na raointean-laighe a chumail saor bho dheigh sa gheamhradh fad iomadh bliadhna agus tha e air a bhith glè èifeachdach. Ach, is urrainn droch bhuaidh àrainneachdail a bhith aig bathar stèidhichte air glycol oir tha Feum Bith-eòlasach air Ogsaidean (*Biological Oxygen Demand* – BOD) àrd aige.

Mar sin, às dèidh grunn dheuchainnean gus fuasgladh a lorg a tha nas fhèarr dhan àrainneachd, thug HIAL a-steach fuasgladh de lionn potasium formate agus stuth di-reòthaidh grainiul cruaidh thairis air a h-uile port-adhair aige ann an 2020/21.

Chaidh an stuth di-reòthaidh raon-laighe stèidhichte air potasium a chleachdadh leis gu bheil buaidh àrainneachdail gu math ìosal aige, ire coileanaidh àrd agus gu bheil e a' cur bacadh air meirg. An-dràsta, tha na luachan Feum Ceimigeach air Ocsaidean agus BOD as ìsle aig bathar di-reòthaidh stèidhichte air potasium formate aig gin de na stuthan di-reòthaidh a tha ùghdarraichte aig ire Sònrachadh Stuth Spàs-adhair (*Aerospace Material Specification* – AMS). Mar sin, is e seo am bathar as fhèarr airson ar riatanasan obrachaidh geamhraidh agus airson nan dleasan againn a thaobh uisge sruthach a' phuirt-adhair, a tha fo smachd teann Buidheann Dion Àrainneachd na h-Alba (SEPA). Chan e a-mhàin gum bi na stuthan di-reòthaidh a' toirt seachad fuasgladh geamhraidh èifeachdach, ach fàgaidh e cuideachd gu bheil HIAL a' dol nas fhaide na an gèilleadh àrainneachdail le SEPA.

Crann-sneachda, Port-adhair Dhùn Dè

Aithisg Ro-innleachdail

Aithris Nas Èifeachdaiche air Lùths agus Carbon (Streamlined Energy and Carbon Reporting – SECR)

Riathanasan Aithris SECR

Tha Aithris Nas Èifeachdaiche air Lùths agus Carbon (SECR) na frèama aithris a chaidh an àite Sgeama Èifeachdas Gealltanais Lùghdachaidh Carboin. Chaidh an riaghailt a chur an gnìomh air 1 Giblean 2019 agus tha e a' gabhail a-steach bliadhnaichean aithris ionmhasail a thòisich air no às dèidh a' chinn-latha seo. Airson Puirt-adhair na Gàidhealtachd is nan Eilean Eta (HIAL), seo 1 Giblean 2020 gu 31 Màrt 2021.

Tha an riaghailt an sàs airson companaidhean mòra a tha a' coileanadh nan riathanasan a leanas:

- Còrr is 250 luchd-cosnaidh
- Teachd a-steach de chòrr is £36 millean
- Duilleag Cothromachaidh le iomlan de chòrr is £18 millean.

Feumaidh companaidhean a tha a' tighinn fo sgèith an reachdais am fiosrachadh lùtha is carboin aca a chur ann an Aithisg nan Stiùirichean aca mar phàirt de na dleastanasan aithris bliadhnail aca.

A chionn 's gu bheil HIAL na chompanaidh mòr neo-liostaichte, feumar na rudan a leanas a chur ann aig a' char as lugha:

- Cleachdadh lùths san RA (aig air a' char as lugha gas, dealain a chaidh a cheannach agus connadh còmhaidh)
- Eimiseanan gas taighe-ghlainne (*greenhouse gas* – GHG) ceangailte
- Na figearan airson na bliadhna roimhe airson cleachdadh lùths agus eimiseanan GHG (ach a-mhàin sa chiad bhliadhna)
- Co-dhiù aon cho-mheas dèine (m.e. eimiseanan a rèir àireamhan luchd-obrach FTE no tionndadh airgid)
- Fiosrachadh mu gnìomhan a thaobh èifeachdas lùtha a chaidh a ghabhail ann am bliadhna ionmhais na buidhne
- An dòigh-obrach a chleachdar gus na foillsichidhean seo obrachadh a-mach.

San àm ri teachd, dh'fhaodte gun tèid seo a leudachadh airson a bhith a' gabhail a-steach cleachdadh uisge agus aithris air sgudail.

Tha HIAL air a bhith ag aithris air na h-eimiseanan againn a rèir riaghailtean aithris riathanach na RA air GHC bho 2018/19. Às dèidh do na riathanasan SECR a thighinn a-steach, cumaidh sinn oirnn a' foillseachadh ar caitheamh lùtha agus eimiseanan carbon co-cheangailte riutha san aithisg bhliadhnail againn a rèir sin.

Tha na h-eimiseanan air a bheilear ag aithris a' gabhail a-steach eimiseanan bhon a h-uile port-adhair is oifis a th' againn no a tha sinn a' ruith. 'S iad sin: Port-adhair Bharraigh, Port-adhair Bheinn na Faoghla, Port-adhair Cheann Loch Chille Chiarain, Port-adhair Ìle, Port-adhair Inbhir Nis, Àrd-oifis Inbhir Nis, Port-adhair Inbhir Ùige Taigh Iain Ghròt, Port-adhair Kirkwall, Port-adhair Steòrnabhaigh agus Port-adhair Thiriodh.

Tha ionmhas nam port-adhair seo air a chur còmhla aig ìre na buidhne, agus mar sin tha sinn air ar sgaoididhean a chur còmhla san aon dòigh. Tha an clàr air an ath dhuilleag a' toirt cunntas air a' phròifil sgaoididhean againn airson bliadhna ionmhais 2020/21 (Giblean-Màrt), far an robh lùghdachadh 13% anns na h-eimiseanan againn san dòigh-obrach stèidhichte air àite agus lùghdachadh de 14% san dòigh-obrach stèidhichte air a' mhargaidh.

Aithisg Ro-innleachdail

	Aonad Tomhais	Stèidhichte air àite		Stèidhichte air Margadh	
		2020/21 RA is Far a' Chladaich	2019/20 RA is Far a' Chladaich	2020/21 RA is Far a' Chladaich	2019/20 RA is Far a' Chladaich
Caitheamh cumhachd a chaidh a chleachdadh gus eimiseanan a thomhas	kWh	16,892,795	18,627,913	16,892,795	18,627,913
Sgaoilidhean bho bhith a' losgadh gas nàdarragas (Sgòp 1)	tCO ₂ e	32	22	32	22
Sgaoilidhean bho bhith a' losgadh connaidhean teasachaidh eile (Sgòp 1)	tCO ₂ e	1,394	1,922	1,394	1,922
Sgaoilidhean bho bhith a' losgadh gas nàdarra air adhbharan còmhhdhail (Sgòp 1)	tCO ₂ e	685	473	685	473
Eimiseanan bho shiubhal gnìomhachais ann an càraichean air màl no carbadan le luchd-obrach far a bheil uallach air a' chompanaidh an connadh a cheannach (Sgòp 3)	tCO ₂ e	10	58	10	58
Sgaoilidhean bho dhealan a chaidh a cheannach (Sgòp 2)	tCO ₂ e	1,990	2,270	0	0
CO₂e iomlan uile stèidhichte air na figearan gu h-àrd	tCO₂e	4,110	4,744	2,120	2,474
Co-mheas dèine: kgCO ₂ e / iomlan àireamhan luchd-siubhail	kgCO ₂ e/PAX	10.47	2.82	5.40	1.47

Gus coimeas a dhèanamh bliadhna-thar-bliadhna de dh'eimiseanan a tha a' toirt feart air atharrachaidhean anns an ìre ghnìomhachd, tha HIAL air co-mheas dian eimiseanan obrachadh a-mach a rèir àireamh iomlan an luchd-siubhail airson na bliadhna aithris. Tha seo stèidhichte air 1,682,245 luchd-siubhail ann an 2019/20 agus 392,682 luchd-siubhail ann an 2020/21. Tha an co-mheas dèine air èirigh ann an 2020/21 mar thoradh air lùghdachadh mòr ann an àireamhan an luchd-siubhail.

Aithisg Ro-innleachdail

Gnìomhan a thaobh èifeachdas lùtha

Tha HIAL air leantainn air a' gabhail cheuman gus piseach a thoirt air èifeachdas lùths nan làraichean againn agus gus na h-eimiseanan carboin againn a lùghdachadh. Tha seo a' gabhail a-steach nan gnìomhan agus pròiseactan a leanas:

- Ghabh sinn ann an sgeama Barantachadh Carbon Port-adhair (*Airport Carbon Accreditation – ACA*) agus fhuair sinn Ìre 1, “Mapadh” ann an 2020 airson Port-adhair Inbhir Nis. Le bhith a' dol air adhart tro na sia ìrean de sgeama ACA, seallaidh sinn ar dealas a thaobh a bhith a' lùghdachadh ar cuid eimiseanan air feadh na buidhne, a' gabhail a-steach nan eimiseanan Sgòp 3 dùbhlach bho sheirbheisean adhair
- A' cruthachadh mapa-slighe gu cothromachadh carboin a thaobh sgaoididhean, a' gabhail a-steach nan eimiseanan Sgòp 1 is Sgòp 2 a chaidh aithris fo SECR a bharrachd air eimiseanan Sgòp 3 mòra bho sheirbheisean-adhair agus còmhdaidh luchd-siubhail. Bidh am mapa-slighe seo na stiùir air mar as urrainn dhuinn ar cuid eimiseanan a lùghdachadh agus an targaid againn a ruigsinn de chothromachadh carbon ro 2040.
- Sgaoileadh leantainneach de sholais LED, an dà chuid air an taobh a-staigh agus an taobh a-muigh le smachd bho mhothachairean far a bheil sin iomchaidh
- A' ceannach carbadan dealain airson a dhol an àite carbadan dìosail air taobh an adhair.
- Lùghdaich eimiseanan bho thrèanadh smàlaidh sna puirt-adhair againn le bhith a' tasgadh ann an dòighean trèanaidh eile, a' gabhail a-steach seiseanan bhiortail.
- A' toirt piseach air èifeachdachd nan siostaman teasachaidh ann an grunn phort-adhair tro ùrachaidhean agus leasachaidhean uidheamachd.
- Chaidh aonad teas is cumhachd haidridein a chur a-steach ann am Port-adhair Kirkwall, a' lùghdachadh an ìre cleachdaidh de dh'ola teasachaidh.
- Chaidh siostam pump teas a chur a-steach ann am Port-adhair Inbhir Ùige Taigh Iain Ghròt airson a dhol an àite seann ghoileadairean connaidh, a' di-charbonachadh an siostam teasachaidh gu tùr.

An dòigh-obrach a chaidh a chleachdadh gus an lorg carboin obrachadh a-mach

Chaidh an lorg carboin againn obrachadh a-mach le Ricardo Energy and Environment a chleachd dòigh-obrach a tha a rèir prionnsabalan Inbhe Pròtacal GHG airson Cunntas agus Aithris Corporra. Chaidh an slat-tomhais a tha aithnichte air feadh an t-saoghail a dhèanamh le Comhairle Gnìomhachais an t-Saoghail airson Leasachadh Seasmhach (*World Business Council for Sustainable Development – WBCSD*) agus Institiud Goireasan an t-Saoghail (*World Resources Institute – WRI*). Tha Inbhe Pròtacal GHG air aon de na dòighean-obrach a tha air am moladh fo stiùireadh SECR. Tha an lorg coise a' cleachdadh factaran iompachaidh na RA airson na bliadhna aithris is na bliadhna coimeis. Airson cleachdadh lùth far nach robh figearan ann an kWh mar-thà, chaidh iad a chur ann an kWh a' cleachdadh na h-ìre dlùths agus an luach caloric iomlan a chaidh a thoirt bho factaran tionndaidh gasaichean taigh-ghlainne aig Riaghaltas na RA airson na bliadhna aithris. Airson carbadan a tha leinn, bha seo stèidhichte air na factaran iompachaidh airson dìosail, peatrail, kerosene agus ola gas.

Tha an dàta a chaidh a ghlacadh taobh a-staigh àireamhachadh lorg carboin na bliadhna seo air tighinn sa mhòr-chuid bho fhàirdealan bho sholaraichean lùtha, ged a chaidh dàta mu dhealan a ghlacadh tro dhàta bho mheatairean. Chaidh eimiseanan carboin bho charbadan le HIAL a thomhas a rèir nan liotairean de chonnadh a chaidh a chaitheamh anns gach carbad leis nach eil miltean ann mar thomhas iompachaidh.

Chaidh beagan bheachdan a ghabhail gus an eacarsaich aithris seo a dhèanamh anns an dòigh as soilleire 's a ghabhas. Ann a bhith a' tomhas gas nàdarra, cha do thòisich is cha do chrìochnaich na leughaidhean meatair taobh a-staigh na h-ùine aithris; chaidh ìre caitheamh nas pongaile a chruthachadh le bhith a' lorg a' chaitheimh làitheil cuibheasach agus ga sgèileadh suas a rèir na h-àireimh iomlan de làithean anns an ùine aithris.

Tha luchd-gabhail aig HIAL cuideachd far a bheil an t-uallach airson lùth a cheannach taobh a-staigh raon-ùghdarrais HIAL, ach far a bheil an lùth ga chaitheamh leis an neach-gabhail agus far a bheil na cosgaisean an uair sin air an cur air an neach-gabhail.

Aithisg Ro-innleachdail

An dòigh-obrach a chaidh a chleachdadh gus an lorg carboin obrachadh a-mach (a' leantainn)

San aon dòigh, chaidh na cosgaisean airson connadh teasachaidh is còmhdhail a phàigh HIAL a chur air an luchd-gabhail thar cuid de phuirt-adhair agus chaidh an aon dòigh-obrach a chleachdadh gus na h-eimiseanan a chaidh a thoirt do HIAL a lughdachadh anns na cùisean sin. Ann a bhith a' tionail dàta ath-phàighidh airson Port-adhair Steòrnabhaigh tro fhàirdealan, fhuaras a-mach nach robh am fàirdeal airson Lùnastal 2020 a' gabhail a-steach an dàrna cuid na liotairean connaidh a chaidh a cheannach no a' chosgais airson gach liotair, dìreach a' chosgais iomlan. Mar sin, gus na liotairean a chaidh a chaitheamh a thomhas gus kgCO₂e obrachadh a-mach, chaidh cuibheasachd de gach mìos eile taobh a-staigh na bliadhna aithris a chleachdadh airson cosgais gach liotair obrachadh a-mach, agus chaidh cosgais an fhàirdeil a cho-roinn leis a seo gus tuairmse a dhèanamh air na liotairean de chonnadh a chaidh a chaitheamh. (447 L).

Ged a chaidh oidhirpean gus caitheamh cumhachd treas-phàrtaidh (ath-phàigheadh) a thoirt air falbh bho eimiseanan gasaichean taigh-ghlainne HIAL airson 2020/21, tha beagan caitheamh connaidh aig carbadan treas pàrtaidh airson puirt-adhair Inbhir Nis agus Ìle fhathast taobh a-staigh an dàta airson aithris SECR. Tha seo air sgàth 's nach robh fiosrachadh gu leòr ann mu ath-phàigheadh connaidh le treas pàrtaidh aig an dà phort-adhair agus nach robh am fiosrachadh ri fhaighinn airson a chur a-steach dhan aithisg bhliadhnail. Mar sin, tha còmhdhail Sgòp 3 cuideachd a' gabhail a-steach connadh a chleachd cuid de chompanaidhean treas-phàrtaidh. Chaidh an t-suidh cheart de chosgaisean a fhuaras air ais bho threas pàrtaidhean a thoirt air falbh bho dhàta caitheamh/eimiseanan 2019/20 airson Sgòp 1 den t-seata dàta.

Gus beagan co-theacsa a thoirt seachad, ann an 2019/20 chuir Port-adhair Inbhir Nis na cosgaisean airson 51% de dhiosal, 84% de dh'ola gas, agus 3% de pheatrail air gnìomhaichean treas pàrtaidh agus rinn Port-adhair Ìle seo le 38% de na bha iad a' caitheamh air ola gas.

Tha anailis air dàta ionmhasail airson connadh còmhdhail gnìomhachais air feart a thoirt air tar-iadhadh sam bith eadar cunntasan HIAL gus nach bi cunntadh dùbailte ann. Nuair a bhathar a' tomhas sgaoilidhean bho chonnadh còmhdhail, far nach deach ach a' chaitheamh air connadh a thoirt seachad (connadh aig càr air mhàl agus mìltean pearsanta), chaidh gabhail ris gur e peatrail a bh' ann an 50% den chaitheamh agus dìosal sa 50% eile. Mu dheireadh, far a bheil sin ionmchaidh, chaidh an dàrna cuid pris cuibheasach a' chonnadh bho fhàirdealan no bho inneal Clàr Lorgan Carbon agus Clàr Pròiseact (*Carbon Footprint and Project Register – CFPR*) aig Lionra Alba Sheasmhach a chleachdadh gus caitheamh air connadh a thionndadh gu meud.

Tha HIAL cuideachd air co-dhùnadh cunntas a dhèanamh gu saor-thoileach air eimiseanan stèidhichte air a' mhargaidh còmhla ris an dòigh riatanach stèidhichte air àite, oir bidh seo a' gabhail a-steach mar a tha HIAL a' ceannach dealan aig a bheil 100% de Gheallaidhean Tùsan Cumhachd Ath-nuadhachail (*Renewable Energy Guarantees of Origin – REGO*). Le fianais gus seo a dhearbhadh, chaidh an dealan uile a chleachd HIAL tro EDF iomadachadh le factar de neoni.

Aithris Gèillidh

Tha Ricardo Energy and Environmental air a bhith ag obair le HIAL gus dàta gas taighe-ghlainne agus àrainneachdail obrachadh a-mach airson Aithris nas Èifeachdaiche air Lùths agus Carbon. Tha an aithris seo na gheàrr-chunntas air toradh a' phròiseas.

Àm Dearbhaidh

Thathar ag aithris airson eimiseanan airson 1 Giblean gu 31 Màrt 2021.

Ìre agus sgòp an dearbhaidh

Rinn Ricardo Energy and Environment lèirmheas dearbhaidh cuingichte air dàta GHG agus àrainneachdail HIAL airson 2020/21 leis an amas dèanamh cinnteach gum bi HIAL a' gèilleadh ri SECR. Tha an dàta a chaidh a thoirt seachad a' gabhail a-steach dàta aithris riatanach agus roghainneil. Tha an dearbhadh seo airson pròifil nan eimiseanan mar a chaidh a' mhineachadh ann nithean Sgòp 2 gu h-àrd airson aithisg bliadhna Puirt-adhair na Gàidhealtachd is nan Eilean Earranta.

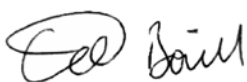
Modh-obrach an dearbhaidh

Rinn Ricardo Energy and Environment dearbhadh air GHG agus dàta àrainneachdail HIAL airson 2021/21 a rèir ISO 14064-3: 2019: Sònrachadh le stiùireadh airson dearbhadh agus daingneachadh a thaobh beachdan mu ghasaichean an taigh-ghlainne a bharrachd air dleastanasan gealltanais a bharrachd air ISAE 3000 (ath-sgrùdaichte) Assurance Engagements Other than Audits or Reviews of Historical Financial Information.

Am beachd aig Ricardo Energy and Environment

Stèidhichte air ath-sgrùdadh Ricardo Energy and Environment:

1. Tha HIAL air a dheagh ullachadh airson a bhith a' gèilleadh ris an reachdas SECR agus ri riatanasan an sgeama ann an 2020/21.
2. Tha an dàta a thèid a chleachdadh gus an aithisg bhliadhna SECR a dhèanamh coileanta, air a dheagh structaradh agus aig ìre glè phongail.
3. Tha cothrom ann piseach a thoirt air na pròiseasan stiùiridh dàta airson amannan aithris san àm ri teachd gus an tèid àireamhachadh SECR a dhèanamh nas luaithe. Tha HIAL ag obair a dh'ionnsaigh seo mar-tha le bhith a' beachdachadh air cleachdadh bathair-bog gèillidh SECR aig RIO agus a' toirt piseach air na h-innealan stiùireadh dàta aca fhèin.
4. Cha do lorg an ath-sgrùdadh dàta mearachdan subsainteach no dearmad sam bith nach b' urrainnear obrachadh a-mach bho thaobh a-staigh an dàta riatanach.

Ed Bovill
Àrd-chomhairliche
Seasmhachd: Stiùireadh Lùths is Carboin
Rianachd Carboin
Ed.Bovill@ricardo.com
+44 (0)1235 753 426

Aaron Yule
Mion-sgrùdaire Comhairleachaidh
Seasmhachd: Stiùireadh Lùths is Carboin
Fern.Spencer@ricardo.com
Aaron.Yule@ricardo.com
+44 (0)1235 753 302

Fern Spencer
Mion-sgrùdaire comhairleachadh
Seasmhachd: Stiùireadh
Lùths is Carboin
Fern.Spencer@ricardo.com
+44 (0)7395 370162

Co-dhùnadh

Stèidhichte air sgrùdadh air na pròiseasan agus na modhan-obrach a chaidh a chleachdadh, ach a-mhàin cuid de chonnadh còmhdaidh is teasachaidh treas-phàrtaidh a tha air am mineachadh san roinn Dòigh-obrach, chan eil fianais sam bith ann nach eil dàta GHG 2020/21 ceart no nach eil e na riochdachadh cothromach de dhàta agus fiosrachadh HIAL.

Tha Ricardo Energy and Environment a' moladh gun dèan HIAL dearbhadh GHG eile ann an 12 mìosan eile agus gun dèan e measadh cunbhalach air an dàta àrainneachdail aige.

Neo-eisimeileachd agus comas

Tha Ricardo Energy and Environment air aon de na prìomh chompanaidhean comhairleachaidh lùth agus atharrachadh cliomaid san t-saoghal, le còrr is 1,000 eòlaiche le cliù eadar-nàiseanta le eòlas sònraichte ann a bhith a' tabhann comhairle neo-eisimeileach agus seirbheisean sgrùdaidh ann an raointean lùth, càileachd adhair, èifeachdas ghoireasan, còmhdaidh, seasmhachd agus eaconamas. Tha na h-eòlaichean aige air a bhith an sàs ann an leasachadh teicnigeach agus leasachadh poileasaidh cruth-atharrachail thairis air speactram na h-àrainneachd airson nan 40 bliadhna a dh'fhalbh, agus tha iad fhathast fìor chudromach mar chomhairlichean do riaghaltasan, luchd-dèanamh poileasaidh agus prìomh chorparaidean.

Dligheachd na h-aithris

Tha an aithris seo dligheach airson an GHG agus airson lèirmheas dearbhaidh an dàta àrainneachdail, airson an àm eadar 1 Giblean 2020 agus 13 Màrt 2021.

Chan eil Ricardo Energy and Environment a' gabhail ri uallach sam bith do threas phàrtaidh sam bith airson call no milleadh sam bith a thig bho mhineachadh a' mheasaidh, no bho bhith an eisimeil a' mheasaidh seo.

Àrainneachd Deuchainn Seirbheisean

Cruthachaidh am pròiseact tionnsgalach seo a' chiad ionad deuchainn carbon-ìosail stèidhichte air obrachadh san RA ann am Port-adhair Kirkwall ann an Arcaibh.

Ni am pròiseact deuchainn air grunn theicneòlasan itealain inntinneach a' gabhail a-steach itealain beag-charboin a' cleachdadh connadh dealain, haidridean no sinteataig an àite connadh fosail àbhaisteach.

Nithear deuchainn air carbadan adhair gun sgioba (*Unmanned aerial vehicles – UAVan*) – mar eisimpleir drònaichean – agus seallaidh iad mar as urrainn an cleachdadh gus feumalachdan làitheil a choileanadh, leithid libhrigeadh stuthan meidigeach air-iarrras gu dìreach gu ospadalan agus ionadan slàinte.

Bidh SATE cuideachd a' coimhead air mar a ghabhas bun-structar puirt-adhair gun charbon le tusan cumhachd uaine a chur an gnìomh.

A bharrachd air sin, thèid buaidh shòisio-eaconamach nan teicneòlasan agus seirbheisean ùra san roinn – agus na sgilean agus an trèanadh a tha a dhith gus taic a chumail riutha – a mheasadh

Bheir SATE an cothrom seirbheisean-adhair le cothromachadh-carboin a thaisbeanadh, a' cur na Gàidhealtachd agus nan Eileanan agus na RA aig fìor thoiseach a' ghluasaid gu còmh-dhail-adhair beag-charboin.

Tha am pròiseact seo na cheum chudromach a dh'ionnsaigh an amais againn gus obrachadh nam port-adhair a dhi-charbonachadh ro 2040.

Maoinichte le: **INDUSTRIAL STRATEGY**

 UK Research and Innovation

Tha SATE a' toirt còmhla co-bhanntachd de 13 com-pàirtichean eadar-nàiseanta

 Highlands and Islands Airports Limited
Puirt-adhair na Gàidhealtachd is nan Eilean Eiaranta

 EMEC
THE EUROPEAN MARINE ENERGY CENTRE LTD

 HIE
Highlands and Islands Enterprise
Iomairt na Gàidhealtachd's nan Eilean

 AMPAIRE

 FLAREBRIGHT

 ZEROAVIA

 CloudNet
www.cloudnet.scot

 Loganair
Scotland's Airline

 ORKNEY ISLANDS COUNCIL

 WINDRACERS

 HIOTRANS
THE HIGHLANDS AND ISLANDS TRANSPORT PARTNERSHIP

 DenchiGroup

 University of the Highlands and Islands
Oilthigh na Gàidhealtachd agus nan Eilean

Aithisg nan Stiùirichean

Tha na stiùirichean a' foillseachadh na h-aithisg aca agus aithrisean ionmhais na buidhne airson na bliadhna a thàinig gu crìch air 31 Màrt 2021.

Stiùirichean

B' iad na stiùirichean a bha air a' bhòrd sa bhliadhna gu 31 Màrt 2021, agus às dèidh sin:

Lorna Jack, MA, CA	Cathraiche
Inglis Lyon, BSc (Hons) LLB	Manaidsear-stiùiridh
Johanna Wallace, BSc (Hons) CA	Stiùiridh Ionmhais agus Coimeirsealta (Air a fastadh 30 Samhain 2020)
Gillian Bruton, BAcc, CA	Stiùiriche an Ionmhais (Leig i dhìth a dreuchd 31 an Dàmhair 2020)
James McLaughlan, Chartered MCIPD, MBA	Stiùiriche
Eric Hollanders	Stiùiriche
Wilhelmina Strachan CA (SA)	Stiùiriche
Christopher Holliday	Stiùiriche
Isabel Todenhoefer	Stiùiriche

Stiùirichean a' faighinn barantas-diona treas-phàrtaidh

Tha na stiùirichean a' faighinn buannachd bho ullachaidhean barantas-diona ann an Artaigilean na Companaidh Bha an t-ullachadh seo, a tha na ullachadh barantas-diona mar a chaidh a mhineachadh ann an Achd nan Companaidhean 2006, an gnìomh tron bhliadhna ionmhais agus tha e an gnìomh fhathast. Cheannaich a' Chompanaidh àrachas fèicheanais airson nan stiùirichean agus chùim iad seo suas fad na bliadhna ionmhais.

Neach-sgrùdaidh

Tha an luchd-sgrùdaidh fastaichte, Azets Audit Services air a ràdh gu bheil iad deònach cumail a' dol san dreuchd mar luchd-sgrùdaidh agus thèid moladh gun tèid an ath-fhastadh a rèir earrainn 485 de dh'Achd nan Companaidhean 2006.

Aithris an luchd-sgrùdaidh mu bhith a' foillseachadh fiosrachadh dhan luchd-sgrùdaidh

Tha liosta de na stiùirichean a bha nam ball den bhòrd nuair a chaidh aithisg nan stiùirichean aontachadh gu h-àrd. Às dèidh faighneachd de cho-Stiùirichean agus de Neach-sgrùdaidh na Buidhne, tha gach aon de na Stiùirichean a leanas a' daingneachadh na leanas:

- cho fad 's as fhiosrach agus as aithne gach stiùiriche, chan eil fiosrachadh sgrùdaidh buntainneach sam bith ann air nach eil fios aig luchd-sgrùdaidh a' Bhùird; agus
- tha gach stiùiriche air a h-uile ceum a ghabhail ris am biodh dùil reusanta a bhith mothachail mu fhiosrachadh sgrùdaidh buntainneach agus gus dearbhadh gu bheil neach-sgrùdaidh na Buidhne mothachail air an fhiosrachadh sin.

Mar òrdugh bhon Bhòrd

Inglis Lyon
Rùnaire na Companaidh
6 Dàmhair 2021

Aithris air Riaghladh

Ro-ràdh

Mar Oifigear Cunntachail, tha uallach orm siostam in-smachd earbsach a chumail suas a tha a' cumail taic ri coileanadh amasan HIAL, fhad 's a thathar a' dìon nam maoinean is stòrasan poblach air a bheil mi cunntachail. Tha am Meòrachan do dh'Oifigearan Cunntachail aig Buidhnean Poblach eile a' cur nan dleastanasan seo an cèill.

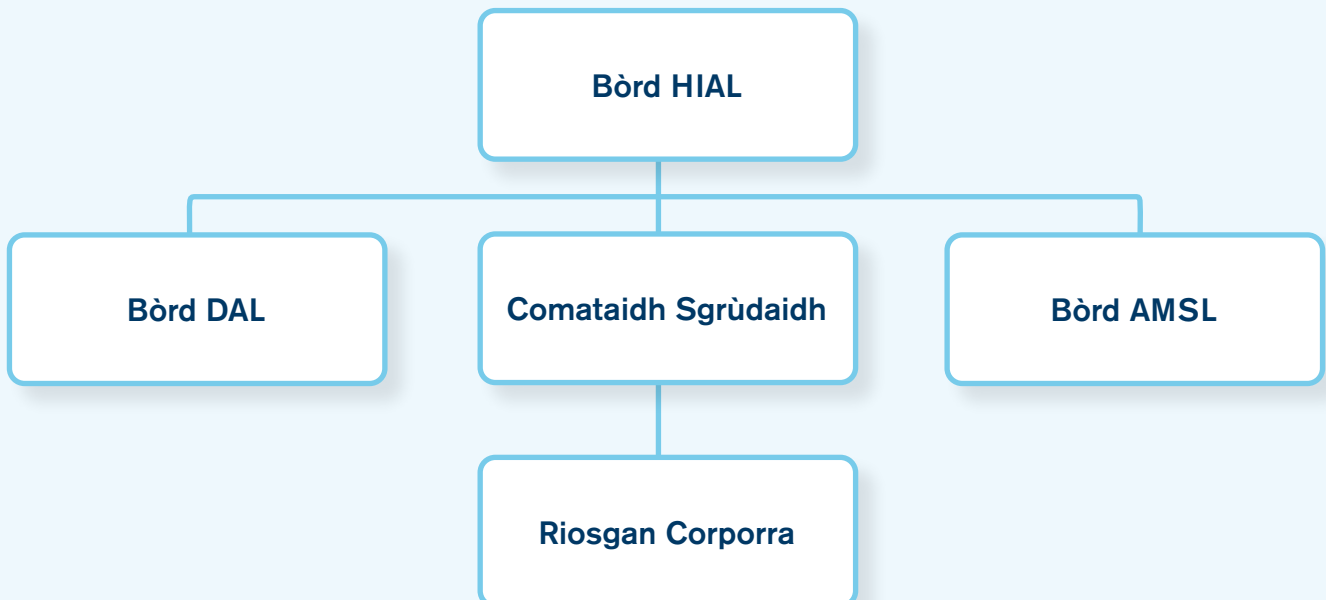
Is e adhbhar na h-Aithris air Riaghlaidh a bhith a' mineachadh cruth agus eagrachadh nan structaran riaghlaidh aig HIAL agus mar a tha iad a' cumail taic ri coileanadh amasan HIAL. Tha e a' mineachadh nan structaran riaghlaidh, riaghladh riosgan agus pròiseasan in-smachd a bha an sàs ann an HIAL tron bhliadhna ionmhais 2020/21 agus ag aithris air a' mheasadh agam air èifeachdas nan ullachaidhean sin.

Frèam Riaghlaidh

Tha frèam riaghlaidh HIAL stèidhichte air an reachdas agus air deagh riaghladh corporra a tha an gnìomh airson companaidh a tha leis an Riaghaltas. Tha seo a' gabhail a-steach a bhith a' leantainn Leabhar-làimhe Ionmhais Poblach na h-Alba (*Scottish Public Finance Manual – SPFM*).

Bidh Ministearan na h-Alba a' foillseachadh an SPFM gus stiùireadh a thoirt do Riaghaltas na h-Alba agus do bhuidhnean ceangailte eile air làimhseachadh iomchaidh airson nam maoinean poblach. Tha e air a dhealbhadh gus dèanamh cinnteach gu bheilear a' cumail ri riatanasan reachdail agus pàrlamaideach, a' brosnachadh luach an airgid agus irean àrda de dh'ionracas agus a' dèanamh cinnteach gu bheil cunntachalachd èifeachdach agus deagh shiostaman in-smachd ann. Mar bhuidheann a tha maoinichte le Riaghaltas na h-Alba, tha an stiùireadh anns an SPFM a' buntainn ruinn.

Tha an diagram a leanas a' sealltainn an structar riaghlaidh aig an àm seo

Aithris air Riaghladh

Am Bòrd

Bidh am Bòrd a' stèidheachadh ro-innleachd gnìomhachais na Buidhne, a' toirt fa-near do phoileasaidh ainmichte Ministearan na h-Alba gus leasachadh eaconamach is sòisealta a bhrosnachadh anns na sgìrean air am bi HIAL a' frithealadh. Tha uallach coitcheann air a' Bhòrd gus siostam seasmhach de riaghladh corporra agus in-smachd a chumail suas a bheir taic do choileanadh poileasaidhean, agus amasan Puirt-adhair na Gàidhealtachd is nan Eilean Eta agus a tha cuideachd a' dìon airgead agus maoin poblach. Tha dleastanas a' Bhùird air a cur an cèill anns an Sgrìobhainn Frèam-obrach eadar Riaghaltas na h-Alba agus HIAL. Tha e an urra ri Bòrd HIAL ceannardas, stiùireadh, taic agus comhairle a thoirt seachad, agus a bhith a' dèanamh cinnteach gu bheil HIAL a' libhrigeadh a dhleastanasan gu h-èifeachdach agus a rèir amasan, poileasaidhean agus prìomhachasan Ministearan na h-Alba.

Tha buill Bòrd HIAL air am fastadh le Ministearan na h-Alba agus tha uallach coitcheann orra airson a bhith a' ruith ghnòthaichean HIAL mar as còir. Gheibh buill làn chothrom, ann an deagh àm, air an fhiosrachadh uile a tha a dhith orra gus an obair aca a dhèanamh gu h-èifeachdach.

Tha ochdnar bhall air a' Bhòrd aig an àm seo. Is iad na h-ochdnar bhall an Cathraiche neo-ghnìomhach, am Manaidsear-stiùiridh gnìomhach, an Stiùiriche Ionmhais is Coimeirsealta gnìomhach agus na còignear stiùirichean neo-ghnìomhach. Tha clàr soilleir de chùisean glèidhte aig a' Bhòrd agus sgeama tiomnaidh soilleir dhan mhanaidsear-stiùiridh, stiùiriche ionmhais agus buill eile den sgioba gnìomh. Thèid a h-uile cùis chudromach a' gabhail a-steach an fheadhainn a tha glèidhte dhan Bhòrd a thoirt dhan Bhòrd aig na coinneamhan aca airson beachdachadh agus aontachadh. Bidh am Bòrd a' coinneachadh timcheall air gach sia seachdainean, le coinneamhan fòn a bharrachd nuair a bhios feum air seo. Chithear làithreachd buill a' Bhùird airson na bliadhna ionmhais a thàinig gu crìch air 31 Màrt 2021 anns a' chlàr gu h-ìosal. Bidh Buill a' bhùird a' nochdadh an com-pàirtean gach bliadhna agus bithear a' cumail chlàraidhean.

Covid-19

Bhon Mhàrt 2021, às dèidh lèirmheas air na planaichean tuiteamais a bha an sàs, chaidh ceuman lasachaidh Covid a bharrachd a chur an sàs air feadh nan 11 port-adhair uile aig HIAL. B' e agus 's e am prìomhachas againn, a bhith a' dìon ar luchd-siubhail agus co-obraichean, a' lughdachadh sgaoileadh a' bhiorais agus a' cumail suas nan seirbheisean adhair riatanach agus loidhne-teasairginn airson nan coimhearsnachdan againn.

Tron bhliadhna rinn sinn measadh air an raon de cheumannan a bha an sàs gus dèanamh cinnteach gun deach an atharrachadh an co-rèir ri diofar riaghailtean, cuingealachaidhean agus riathanasan aig an Riaghaltas agus tha seo fhathast a' tachairt.

Bha an structar riaghlaidh a chaidh a chur air dòigh airson freagairt ri Covid gu h-èifeachdach fhathast an gnìomh air 31 Màrt 2021.

Tha Bòrd HIAL agus Còmhdhail Alba fhathast a' faighinn ùrachaidhean cunbhalach mu ro-innleachd agus planadh Covid.

COTHROMACHADH GNÈ 50% AIR BÒRD HIAL

Aig deireadh 2020/21, dh'fhoillsich HIAL a' chiad aithisg riochdachaidh Bùird aca a tha a' nochdadh an adhartais a tha a' bhuidheann air dèanamh ann a bhith a' dèiligeadh ri fo-riochdachadh boireannaich ann am buidhnean poblach. Tha àireamh cho-ionann de dh'fhireannach agus de bhoireannach air Bòrd HIAL.

“Tha 50 sa cheud de Bhòrd HIAL a bhith nam boireannaich na cheum chudromach air an t-slighe againn gu ballrachd eadar-mheasgte air a' Bhòrd, agus tha sinn a' cur fàilte air tagraidhean bho dhaoine de gach gnè agus bho chùl-raointean gun riochdachadh iomchaidh airson dreuchdan bàn sam bith air a' Bhòrd againn san àm ri teachd.”

Lorna Jack, Cathraiche HIAL

Aithris air Riaghladh

An Neach-measaidh

Faodaidh neach-measaidh air fhastadh le Riaghaltas na h-Alba a bhith an làthair aig coinneamh sam bith aig a' chompanaidh no a stiùiridhean ach chan fhaod i/e bhòtadh.

Comataidh Sgrùdaidh

Tha am Bòrd air Comataidh Sgrùdaidh a stèidheachadh le cumhachan iomraidh aontaichte gus comhairle a thoirt dha air freagarrachd nan ullachaidhean airson riaghladh riosgan, in-smachd agus cùisean riaghlaidh, a' gabhail a-steach gèilleadh ri Leabhar-làimhe SPFM. Bidh a' chomataidh a' faighinn aithisgean cunbhalach bho luchd-sgrùdaidh a-staigh agus a-muigh agus a' cumail sùil air a' chlàr riosgan corporra a bhios an sgioba gnìomh a' toirt dhith. Tha e a' cumail sùil air gèilleadh ri reachdas agus riaghailtean. Bidh a' chomataidh ag aithris dhan Bhòrd às dèidh gach coinneimh, air cùisean co-cheangailte ri riosgan agus gèilleadh. Chithear làithreachd buill na Comataidh Sgrùdaidh airson na bliadhna ionmhais a thàinig gu crìch air 31 Màrt 2021 anns a' chlàr gu h-ìosal. Tron bhliadhna, bha trìuir stiùirichean neo-ghnìomhach air a' Chomataidh Sgrùdaidh, le aonan aca mar chathraiche. Bithear a' toirt cuireadh dhan Mhanaidsear-stiùiridh agus dhan Stiùiriche Ionmhais is Coimeirsealta a bhith an làthair aig coinneamhan.

Ainm	Comataidh Sgrùdaidh			Bòrd HIAL			Bòrd DAL		
	Dreuchd	Cùmte	An Làthair	Dreuchd	Cùmte	An Làthair	Dreuchd	Cùmte	An Làthair
Lorna Jack	N/A	N/A	N/A	Cathraiche	11	11	Cathraiche	6	6
Jim McLaughlin	Ball NXD	5	5	Ball NXD	11	11	Ball NXD	6	6
Inglis Lyon	An làthair	5	5	Ball MD	11	11	Ball MD	6	6
Gillian Bruton	An làthair	3	3	Ball FD	8	8	Ball FD	4	4
Johanna Wallace	An làthair	2	2	Ball FD	3	3	Ball FD	2	2
Eric Hollanders	N/A	N/A	N/A	Ball NXD	11	11	Ball NXD	6	6
Wilhelmina Strachan	Cathraiche	5	5	Ball NXD	11	11	Ball NXD	6	6
Isabel Todenhofer	N/A	N/A	N/A	Ball NXD	11	11	Ball NXD	6	6
Chris Holliday	Ball NXD	5	5	Ball NXD	11	11	Ball NXD	6	6
David Martin	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	Ball NXD	4	4
Greg Colgan	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	Ball NXD	2	2

In-sgrùdadh

Tha obair an in-sgrùdaidh a' cuimseachadh air raointean a tha air an comharrachadh tro mhion-sgrùdadh air ìre a' chunnairt agus a rèir a' phlana in-sgrùdaidh air an deach beachdachadh agus a chaidh aontachadh leis a' Chomataidh Sgrùdaidh. Bidh a' Chomataidh Sgrùdaidh a' neartachadh neo-eisimeileachd agus luach an in-sgrùdadh agus a' toirt seachad fòram do dh'àrd-stiùirichean gus beachdachadh air in-smachd a' gabhail a-steach cùisean a chaidh a thogail le in-sgrùdadh. Tha am foincsean in-sgrùdaidh air a chomiseanadh bhon taobh a-muigh a tha a' toirt seachad fianais neo-eisimeileach a bharrachd mu na smachdan.

Adhbhar Siostam an In-smachd

Tha an siostam in-smachd air a dhealbhadh gus riosgan a lasachadh nach tèid poileasaidhean, amasan agus cinn-uidhe na Buidhne a choileanadh a lùghdachadh (seach a bhith a' cur às do gach cunnart). Mar sin, chan urrainn dha ach dearbhadh reusanta a thoirt seachad, seach làn ghealltanais gum bi làn èifeachdas ann.

Tha an dòigh-obrach airson in-smachd na pròiseas gnìomhach a chaidh a dhealbhadh gus na prìomh riosgan a thaobh coileanadh poileasaidhean is amasan na Buidhne a chomharrachadh; gus nàdar agus farsaingeachd nan riosgan sin a mheas; agus gus an stiùireadh le èifeachdas, caomhantach agus comas.

Tha am pròiseas seo a' dol a rèir Leabhran Ionmhais Poblach na h-Alba agus tha am pròiseas air a bhith ga chur an sàs airson na bliadhna a chrìochnaich air 31 Màrt 2021 agus suas chun a' chinn-latha a chaidh an Aithisg Bhliadhnail agus Cunntasan aontachadh.

Aithris air Riaghladh

Frèam Chunnartan is Smachd

Feumaidh a h-uile buidheann a tha tighinn fo riatanasan Leabhar-làimhe air Ionmhas Poblach na h-Alba (SPFM) ro-innleachd rianachd riosgan a chur an gnìomh ann an co-rèir ris an stiùireadh iomchaidh a dh'fhoillsich Ministearan na h-Alba. Chithear san SPFM na prionnsapalan coitcheann airson ro-innleachd shoirbheachail a chur an sàs gus rian a chumail air cunnartan. Tha gach raon de chunnart na Buidhne air a riaghladh tron Buidheann Sgrùdaidh Cunnairt agus an Àrd-sgioba Riaghlaidh a bhios ag aithris tron Chomataidh Sgrùdaidh, gu bùird HIAL, DAL agus AMSL (a' Buidheann).

Tha Bòrd na Buidhne, tron Mhanaidsear-stiùiridh, an urra ri riaghladh riosgan iomlan a' ghnìomhachais ach chaidh uallach airson raointean riaghlaidh riosg sònraichte a thiomnadh do stiùirichean agus manaidsearan fa leth.

Tha na cumhachan iomraidh airson na Buidhne Sgrùdaidh Cunnairt mar a leanas:

- A bhith a' comharrachadh riosgan a tha ùr no a' tighinn am bàrr (a' gabhail a-staigh chothroman) a tha mu choinneimh na Buidhne agus a h-obraichean
- Dèan cinnteach gu bheil cunnartan mòra air an riaghladh gu h-èifeachdach tron ghnìomhachas air fad le bhith ag ath-sgrùdadh clàr riosgan na Buidhne agus ga ùrachadh mar as iomchaidh, a' toirt aire do ìre riosgan na Buidhne
- Cuir riosgan an àirde do Bhòrd HIAL agus do dh'aonad Sponsaireachd Riaghaltas na h-Alba mar as iomchaidh.
- Co-òrdanaich gnìomhan tar-ghnìomhach gus dèanamh cinnteach gu bheil smachdan èifeachdach, èifeachdail air an cruthachadh agus air an cumail suas
- Dèan lèirmheas air in-smachdan taobh a-staigh na Buidhne agus comharraich beàrn sam bith
- Dèan lèirmheas air gnìomhan rianachd riosg agus sàbhailteachd taobh a-staigh na Buidhne agus comharraich beàrn sam bith
- Mol leasachaidhean air modhan agus pròiseasan gus an cleachdadh gnìomhachais as fheàrr a shealltainn agus gus feumalachdan a' ghnìomhachais a choileanadh
- Cuir taic ri agus dèan lèirmheas air planaichean leantainneachd is ath-bheothachaidh, a' dèanamh cinnteach gu bheil an gnìomhachas ath-leumach ann an suidheachadh sam bith i.e. tro phlanaichean leantainneachd gnìomhachais, planaichean airson galaran lèir-sgaoilte is msaa
- Comharraich treandan cumanta a tha ag èirigh bho sgrùdaidhean a-staigh/a-muigh, bho sgrùdadh thachartasan, leasan a chaidh ionnsachadh is msaa agus cuir air adhart molaidhean airson gnìomhan iomchaidh
- Brosnaich seilbh air uallach corporra a thaobh riaghladh riosgan
- Cuir air adhart iomairtean riaghlaidh riosgan taobh a-staigh a' ghnìomhachais
- Co-roinn fios mu riosg agus co-roinn deagh chleachdadh
- Cum sùil air agus dèan measadh air trèanadh mu riaghladh chunnartan
- Dèan gnìomhan sònraichte mar a thèid iarraidh le Bùird na Buidhne.

Siostaman rianachd sàbhailteachd

Tha an siostam na fhrèam-obrach làidir airson riaghladh sàbhailteachd taobh a-staigh a' ghnìomhachais. Thathar a' brosnachadh gach neach-obrach a bhith ag obair taobh a-staigh an fhrèam-obrach agus a bhith ag obair leis na diofar sgiobaidhean riaghlaidh gu piseach a thoirt air an fhrèam-obrach far a bheil sin riatanach.

Tha dleastanas oirnn uile a bhith ag obair ann an dòigh shàbhailte. Tha cleachdadh shiostaman riaghlaidh sàbhailteachd adhair deatamach anns an obair adhair uile againn leis an amas na h-ìrean sàbhailteachd as àirde a ruigsinn. Nì sinn cinnteach gun tèid na h-ìrean seo a chumail daonnan tro thrèanadh cunbhalach le solaraichean a-staigh agus a-muigh.

Àrainneachd Smachd

Thathar a' meas luchd-obrach comasach sgileil mar phàirt riatanach den àrainneachd smachd. Tha trèanadh agus leasachadh luchd-obrach agus ìrean fastaidh làidir a' cumail taic ris na h-ìrean giùlain as àirde.

Inglis Lyon
Manaidsear-stiùiridh
6 Dàmhair 2021

Aithisg air uallaichean nan stiùirichean

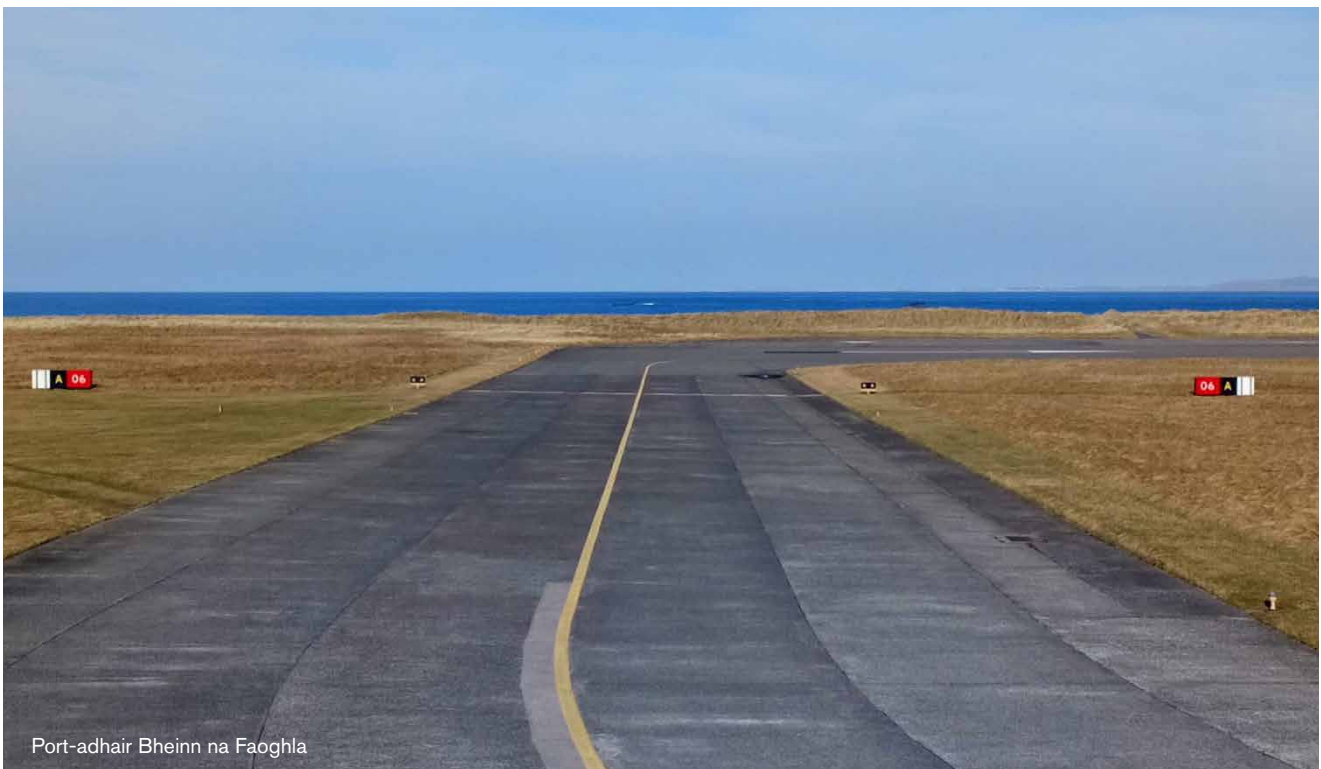
Tha e an urra ris na Stiùirichean an Aithisg Ro-innleachdail, Aithisg nan Stiùirichean agus na h-aithrisean ionmhasail ullachadh a rèir nan laghan is riaghailtean buntainneach.

A rèir lagh companaidh, feumaidh na stiùirichean aithris ionmhasail ullachadh airson gach bliadhna ionmhais. Fon lagh sin tha na Stiùirichean air co-dhùnadh aithrisean ionmhais ullachadh a rèir Inbhean Aithris Ionmhais Eadar-nàiseanta (IFRSan) mar a chaidh gabhail riutha leis an Aonadh Eòrpach agus ann an reachdas a tha an gnìomh. Fo lagh nan companaidhean, chan fhaod na Stiùirichean na h-aithrisean ionmhasail aontachadh mur eil iad sàsaichte gu bheil iad a' toirt seachad sealladh fìor is cothromach de shuidheachadh na Buidhne is na companaidh agus de phrothaid no call na Buidhne airson an àm sin.

Tha e an urra ris na Stiùirichean clàran cunntasachd iomchaidh a chumail a tha freagarrach gus gnòthaichean na Buidhne agus na companaidh a shealltainn agus a mhineachadh agus a bhith a' foillseachadh suidheachadh ionmhasail na buidhne agus na companaidh a tha pongail gu leòr aig àm sam bith agus a bhith a' dèanamh cinnteach gu bheil na h-aithrisean ionmhais a' gèilleadh ri Achd nan Companaidhean 2006. Tha iad cuideachd an urra ri bhith a' dìon so-mhaoin na buidhne agus na companaidh agus mar sin tha iad an urra ri bhith a' gabhail cheumnan reusanta gus foill agus neo-chunbhalachdan eile a bhacadh is a lorg.

Agus iad ag ullachadh nan aithrisean ionmhasail seo, feumaidh na Stiùirichean:

- poileasaidhean cunntasachd iomchaidh a thaghadh agus an uair sin an cur an sàs gu cunbhalach
- breithneachaidhean agus tuairmsean a dhèanamh a tha reusanta agus ciallach
- comharrachadh an deach inbhean cunntasachd eadar-nàiseanta iomchaidh a leantainn le ùmhlachd do sheachranachd susbainteach sam bith a bhith air a foillseachadh agus air a mineachadh anns na h-aithrisean ionmhais
- na h-aithrisean ionmhais ullachadh air stèidh gun cùm a' bhuidheann a' dol ach a-mhàin mura h-eil e iomchaidh a bhith den bheachd gun cùm a' Bhuidheann a' dol mar ghnìomhachas.

Port-adhair Bheinn na Faoghla

Aithisg an Neach-sgrùdaidh Neo-eisimeilich do bhuill Puirt-adhair na Gàidhealtachd is nan Eilean Earranta

Beachd

Tha sinn air sgrùdadh a dhèanamh air na h-aithrisean ionmhasail aig Puirt-adhair na Gàidhealtachd is nan Eilean Earranta (“a’ chompanaidh phàrantach”) agus a fo-chompanaidhean (“a’ bhuidheann”) airson na bliadhna a chriochnaich air 31 Màrt 2021. Tha iad seo a’ gabhail a-steach Aithris Teachd a-steach na Buidhne, Aithris na Buidhne agus na Companaidh air Teachd a-steach lomlan, Aithris na Buidhne agus na Companaidh air Atharrachaidhean ann an Cothromas, Duilleag Cothromachaidh na Buidhne is na Companaidh, Aithris na Buidhne air Sruthan Airgid, agus nòtaichean mu na h-aithrisean ionmhasail, a’ gabhail a-steach geàrr-chunntas de phoileasaidhean cunntasachd cudromach. Tha am frèam airson aithrisean ionmhasail a chaidh a chur an sàs ann a bhith ag ullachadh nan aithrisean seo freagarrach a thaobh an lagha agus inbhean cunntasachd eadar-nàiseanta a rèir Achd nan Companaidhean 2006, agus a thaobh aithrisean ionmhasail na companaidh pàrantaich, mar a chaidh a chur an sàs a rèir ullachaidhean Achd nan Companaidhean 2006.

Nar beachd:

- tha na h-aithrisean ionmhasail a’ toirt seachad sealladh fìor is cothromach de shuidheachadh na buidhne is na companaidh phàrantach air 31 Màrt 2021 agus de chall na buidhne airson na bliadhna a thàinig gu crìch an uair sin
- chaidh aithrisean ionmhasail na buidhne ullachadh a rèir inbhean cunntasachd eadar-nàiseanta a rèir riatanasan Achd nan Companaidhean 2006.
- chaidh aithrisean ionmhasail na companaidh pàrantaich ullachadh gu ceart a rèir inbhean cunntasachd eadar-nàiseanta a rèir riatanasan Achd nan Companaidhean 2006 agus chaidh an cur an sàs a rèir ullachaidhean Achd nan Companaidhean 2006; agus
- tha na h-aithrisean ionmhasail air an ullachadh a rèir riatanasan Achd nan Companaidhean 2006

Bun-stèidh ar Beachd

Tha sinn air an sgrùdadh againn a dhèanamh a rèir laghan iomchaidh agus Inbhean Sgrùdaidh Eadar-nàiseanta (RA) (ISAan (RA)). Tha tuilleadh mineachaidh air ar dleastanasan fo na h-inbhean sin san earrainn den aithisg againn le fios air dleastanasan an Luchd-sgrùdaidh ann a bhith a’ sgrùdadh nan aithrisean ionmhasail. Tha sinn neo-eisimeileach gun cheangal ris a’ bhuidhinn no ris a’ chompanaidh phàrtaidh a rèir nan riatanasan beusail a bhuineas ris na sgrùdaidhean a nì sinn air aithrisean ionmhasail san RA, a’ gabhail a-steach Inbhe Bheusail an FRC, agus tha sinn air ar dleastanasan beusail a choileanadh a rèir nan riatanasan sin. Tha sinn den bheachd gun d’ fhuair sinn fianais sgrùdaidh gu leòr agus freagarrach gus taic a thoirt dhan bheachd a ghabh sinn.

Co-dhùnaidhean co-cheangailte far a bheil a’ gabhail ris gun cùm a’ bhuidheann a’ dol

Tha sinn air co-dhùnadh gu bheil e iomchaidh na h-aithrisean ionmhasail seo ullachadh leis an tuigse gun cùm a’ bhuidheann a’ dol.

Stèidhichte air an obair a rinn sinn, chan eil sinn air mi-chinnteach susbainteach a chomharrachadh a thaobh tachartasan no suidheachaidhean a dh’fhaodadh, leotha fhèin no còmhla, teagamhan mòra adhbharachadh mun chomas aig a’ bhuidhinn no aig a’ chompanaidh phàrantaich gus cumail orra, airson co-dhiù dusan mìos bhon cheann-latha air an deach aontachadh na h-aithrisean ionmhasail fhoillseachadh.

Tha na dleastanasan againn agus dleastanasan nan stiùirichean a thaobh a’ bhuidheann a bhith a’ cumail a’ dol air am mineachadh anns na h-earrannan iomchaidh den aithisg seo.

Aithisg an Neach-sgrùdaidh Neo-eisimeilich do bhuill Puirt-adhair na Gàidhealtachd is nan Eilean Earranta

Fiosrachadh eile

Tha am fiosrachadh eile a' gabhail a-steach an fhiosrachaidh anns an aithisg Ionmhasail, a bharrachd air na h-aithrisean ionmhasail agus beachdan an luchd-sgrùdaidh orra. Tha na stiùirichean an urra ris an fhiosrachadh eile a tha anns an aithisg bhliadhnail. Chan eil ar beachd air na h-aithrisean ionmhasail a' coimhead air an fhiosrachadh eile agus chan eil sinn a' cur an cèill co-dhùnadh barrantachaidh sam bith air sin ach chun na h-ìre 's gu bheil e ag ràdh an caochladh gu soilleir san aithisg againn. Tha e mar dhleastanas oirnn am fiosrachadh eile a leughadh, agus, ann a bhith a' dèanamh sin, feumaidh sinn beachdachadh feuch a bheil nithean susbainteach san fhiosrachadh eile nach eil a' dol leis na h-aithrisean ionmhasail no nach eil ag aontachadh ris an eòlas a fhuair sinn bhon sgrùdadh no a bheil coltas ann gu bheil mi-aithris shusbainteach san fhiosrachadh. Ma bheir sinn an aire do leithid a nithean neo-chunbhalach susbainteach no gu bheil coltas ann gu bheil mi-aithris shusbainteach ann, bidh againn ri dearbhadh co-dhiù a tha no nach eil mi-aithris shusbainteach sna h-aithrisean ionmhasail fhèin mar thoradh air seo. Ma ni sinn co-dhùnadh, stèidhichte air an obair a rinn sinn, gu bheil mi-aithris shusbainteach den fhiosrachadh eile seo, tha againn ri aithris a dhèanamh air sin.

Chan eil dad againn ri aithris a thaobh sin.

Fiosrachadh air nithean eile mar a tha riatanach fo Achd nan Companaidhean 2006

Nar beachd-ne, stèidhichte air an obair a rinneadh san sgrùdadh:

- tha am fiosrachadh anns an Aithris Ionmhasail agus ann an Aithisg nan Stiùirichean airson na bliadhna ionmhasail dhan deach na h-aithrisean ionmhasail a rèir nan aithrisean ionmhasail; agus
- gun deach an aithisg ro-innleachdail agus aithisg nan stiùirichean ullachadh a rèir riatanasan laghail a tha an sàs.

Cùisean air am feum sinn aithris a dhèanamh mura tachair iad

Leis an eòlas agus tuigse againn air a' bhuidhinn agus a' chompanaidh phàrantaich agus a h-àrainneachd a fhuaradh rè an sgrùdaidh, chan eil sinn air mi-aithrisean susbainteach a chomharrachadh anns an aithisg ro-innleachdail no aithisg nan stiùirichean.

Chan eil dad againn ri aithris a thaobh nan cùisean a leanas far a bheil Achd nan Companaidhean 2006 ag iarraidh oirnn cunntas a thoirt dhuibh ma tha na leanas fìor, nar beachd:

- nach deach clàran cunntasachd iomchaidh a chumail leis a' chompanaidh phàrantaich, no nach d' fhuaras freagairtean iomchaidh airson an sgrùdaidh againn bho mheuran air nach do thadhail sinn; no
- far nach eil aithrisean ionmhais na companaidh a rèir nan clàraidhean no aithrisean cunntasachd; no
- far nach deach tuarastal nan stiùirichean fhoillseachadh ann an suidheachaidhean far am feumadh seo a dhèanamh a rèir reachdais; no
- nach d' fhuair sinn am fiosrachadh is na mineachaidhean uile a dh'fheumas sinn airson an sgrùdaidh.

Aithisg an Neach-sgrùdaidh Neo-eisimeilich do bhuill Puirt-adhair na Gàidhealtachd is nan Eilean Earranta

Dleastanasan nan stiùirichean

Mar a chaidh a mhineachadh ann am barrachd doimhneachd san Aithris air Dleastanasan nan Stiùirichean air taobh-duilleig 30, tha e an urra ris na stiùirichean na h-aithrisean ionmhasail ullachadh agus feumaidh iad a bhith riarachtaichte gun toir iad sealladh fìor is cothromach, agus tha uallach orra cuideachd gus na modhan in-smachd a tha iad a' meas iomchaidh a chur an sàs, a nì cinnteach gun tèid aithrisean ionmhasail anns nach eil mi-aithris, a dh'èireas an dàrna cuid bho fhoill no mearachd.

Nuair a tha iad ag ullachadh nan aithrisean ionmhasail, tha uallach air na stiùirichean measadh a dhèanamh air comas na buidhne cumail a' dol, agus airson a bhith foillseachadh, mar a bhios e iomchaidh, cùisean co-cheangailte ri cleachdadh na dùil gun cum a' bhuidheann a' dol, mura bheil na stiùirichean an dùil a' bhuidheann no a' chompanaidh phàrantach a sgaoileadh no a bhith a' sgur ag obrachadh, no mur eil roghainn eile aca ach gus sin a dhèanamh.

Dleastanasan an luchd-sgrùdaidh ann a bhith a' sgrùdadh nan aithrisean ionmhasail

'S e a tha fa-near dhuinn a choileanadh, gum bi dearbhachd reusanta againn nach eil mi-aithris shusbainteach sna h-aithrisean ionmhasail bonntaichte, a dh'èireas an dàrna cuid bho fhoill no mearachd, agus Aithisg Luchd-sgrùdaidh fhoillseachadh san toir sinn seachad ar beachd air na h-aithrisean ionmhasail. 'S e a th' ann an dearbhachd reusanta, dearbhachd gu math cinnteach ach chan eil sin na ghealltanas, ma tha mi-aithris shusbainteach ann, gun toir sgrùdadh a thèid a chumail a rèir nan Inbhean Sgrùdaidh Eadar-nàiseanta (RA) an aire dha sin daonnan. Faodaidh mi-aithrisean èirigh bho fhoill no mearachdan agus tha iad air am meas susbainteach ma thathar an dùil gu reusanta gun toir iad, mar mhi-aithris fa leth no mar ghrunn dhiubh còmhla, buaidh air co-dhùnaidhean eaconamach a nì luchd-cleachdaidh stèidhichte air na h-aithrisean ionmhasail bonntaichte seo.

Tha neo-riaghailteachdan, a' gabhail a-steach foill nan eisimpleirean de neo-ghèilleadh ri laghan is riaghailtean. Dealbhadh sinn na dòighean-obrach againn a rèir nan dleastanasan a tha air am mineachadh gu h-àrd gus mi-aithrisean susbainteach a lorg a thaobh neo-riaghailteachdan, a' gabhail a-steach foill. Tha an ire is gu bheil na dòighean-obrach againn comasach air neo-riaghailteachdan, a' gabhail a-steach foill, a lorg air a mhineachadh air an ath dhuilleig.

Port-adhair Sumburgh © Brian Gray

Aithisg an Neach-sgrùdaidh Neo-eisimeilich do bhuill Puirt-adhair na Gàidhealtachd is nan Eilean Earranta

An ire is gun robhar den bheachd gun robh an sgrùdadh comasach air neo-riaghailteachdan, a' gabhail a-steach foill, a lorg

Mar fhreagairt do na cunnartan gum biodh neo-riaghailteachdan agus neo-ghèilleadh ri laghan agus riaghailtean ann, a' gabhail a-steach foill, dhealbhaidh sinn modhan a bha a' gabhail a-steach:

- rinn an com-pàirtiche conaltraidh cinnteach gun robh na sgilean agus na comasan iomchaidh aig an sgioba com-pàirteachaidh còmhla gus neo-ghèilleadh ri laghan iomchaidh a chomharrachadh no aithneachadh
- chomharraich sinn na laghan agus na riaghailtean a tha buntainneach dhan bhuidheann agus dhan chompanaidh phàrantaich tro chòmhradh le stiùirichean agus manaidsèaran eile, agus bhon eòlas agus gnàth-eòlas coimeirsealta den roinn
- chuir sinn fòcas air laghan agus riaghailtean sònraichte a bha sinn a' smaoinneachadh a dh'fhaodadh buaidh dhìreach a thoirt air aithrisean ionmhais no gnìomhachd na buidhne agus na companaidh pàrantaich, a' gabhail a-steach Achd nan Companaidhean 2006, reachdas cise agus dìon dàta, reachdas anti-bribearachd, cosnadh agus slàinte agus sàbhailteachd
- rinn sinn measadh air ire gèillidh ris na laghan agus na riaghailtean a chaidh ainmeachadh gu h-àrd le bhith a' faighneachd dhan luchd-stiùiridh agus a' coimhead air co-sgrìobhadh laghail
- chaidh na laghan agus riaghailtean comharraichte a chur an cèill taobh a-staigh na sgioba sgrùdaidh gu cunbhalach agus bha an sgioba fhathast furachail a thaobh eisimpleirean de neo-ghèilleadh tron sgrùdadh air fad.

Rinn sinn measadh air cho buailteach 's a bha aithrisean ionmhais na buidhne agus na companaidh pàrantaich a thaobh mi-aithris, a' gabhail a-steach tuigse fhaighinn air mar a dh'fhaodadh foill tachairt, le bhith:

- a' faighneachd den luchd-stiùiridh far an robh iad den beachd gum biodh buailteachd ri foill ann, an eòlas air foill sam bith a bha air tachairt, a bha iad a' smaoinneachadh a bha ann agus casaidhean sam bith mu fhoill
- beachdachadh air na smachdan taobh a-staigh na buidhne gus cunnartan foill agus neo-ghèilleadh ri laghan agus riaghailtean a lasachadh.

Ann a bhith a' cur aghaidh air cunnart foill tro stiùirichean a' seachnadh smachdan, rinn sinn:

- modhan sgrùdaidh gus dàimhean neo-àbhaisteach no ris nach robhar an dùil a chomharrachadh
- deuchainn air inntigidean sna leabhraichean ionmhais gus tar-ghnìomhan neo-àbhaisteach aithneachadh;
- measadh air a bheil na breithneachaidhean a rinneadh ann a bhith a' dèanamh thuairmsean cunntasachd a' sealltainn gum faodadh claonadh a bhith ann
- measadh air an adhbhar airson tar-ghnìomh cudromach sam bith a bha mòr no neo-àbhaisteach

A' freagairt air a' chunnart bho neo-riaghailteachd agus neo-ghèilleadh ri laghan agus riaghailtean, dhealbh sinn dòighean-obrach a bha a' gabhail a-steach, ach chan ann a-mhàin:

- a' maidseadh fhoillseachaidhean ann an aithris ionmhais ri sgrìobhainnean air an robh iad stèidhichte
- a' leughadh nan gearr-chunntasan aig coinneamhan aig an fheadhainn a bha an urra ri riaghladh
- a' faighneachd de luchd-riaghlaidh a thaobh cùisean-lagha agus tagraidhean a th' ann no a dh'fhaodadh a bhith ann
- a' dèanamh ath-sgrùdadh air conaltradh leis an HMRC agus leis na comhairlichean laghail aig a' bhuidhinn agus aig a' chompanaidh phàrantaich.

Tha cuingealachaidhean gnèithich anns na dòighean-obrach sgrùdaidh a chaidh a mhineachadh gu h-àrd. Mar as fhaide air falbh 's a tha laghan agus riaghailtean bho thar-ghnìomhan ionmhais, is ann as dualtaiche a tha e gum biodh sinn mothachail air neo-ghèilleadh. Bidh inbhean sgrùdaidh cuideachd a' cuingealachadh nam modhan sgrùdaidh a tha a dhith gus neo-ghèilleadh ri laghan agus riaghailtean a chomharrachadh ri sgrùdadh a dhèanamh air stiùirichean agus luchd-stiùiridh eile agus a bhith a' sgrùdadh litrichean riaghlaidh agus laghail, ma tha sin ann.

Faodaidh mi-aithrisean susbainteach a tha mar thoradh air foill a bhith nas duilghe a lorg na an fheadhainn a tha ag èirigh bho mhearachd oir faodaidh seo a bhith a' gabhail a-steach falach no co-rùn.

Gheibhear tuairisgeul a bharrachd air na dleastanasan againn airson aithrisean ionmhasail air làrach-lìn Comhairle Aithriseachd Ionmhasail. Tha an tuairisgeul seo na phàirt den aithisg-sgrùdaidh againn.

A' dèanamh feum den aithisg againn

Tha an aithisg seo air a toirt do bhuill na companaidh a-mhàin, mar bhuidheann, a rèir Caibideil 3 de Phàirt 16 de dh'Achd nan Companaidhean 2006. Chaidh an obair sgrùdaidh againn a ghabhail os làimh gus an innseadh sinn do bhuill na companaidh, mar bhuidheann, na cùisean sin a dh'fheumas sinn innse dhaibh ann an aithisg an neach-sgrùdaidh agus chan ann airson adhbhar sam bith eile. Chun na h-ire as motha a tha ceadaichte fon lagh, cha bhì sinn a' gabhail ri no a' gabhail os làimh uallach do dhuine sam bith ach a' chompanaidh agus buill na companaidh, mar bhuidheann, airson na h-obrach sgrùdaidh againn, airson na h-aithisg seo, no airson nam beachdan againn.

Nick Bennett (Àrd-neach-sgrùdaidh Reachdail)

Azets Audit Services, Statutory Auditor

Exchange Place 3

Sràid Sempì

Dùn Èideann

EH3 8BL

6 Dàmhair 2021

Aithris air Teachd a-steach na Buidhne

AIRSON NA BLIADHNA A CHRÌOCHNAICH AIR 31 MÀRT 2021

	Nòtaichean	2021 £000	2020 £000
Teachd a-steach	3	8,999	24,892
Cosgais nan reicean		(41,665)	(45,676)
Call iomlan		(32,666)	(20,784)
Cosgaisean rianachd		(6,633)	(5,828)
Teachd a-steach eile	4	37,929	24,545
Buannachdan/(callaidhean) eile	6	(127)	273
Call obrachaidh	5	(1,498)	(1,794)
Cuibhreann den chall obrachaidh anns a' cho-iomairt	12	62	(63)
Ionmhas (cosgaisean)/teachd a-steach	8	(7)	(57)
Cosgais ionmhais eile – peinnseanan	21	(1,146)	(821)
Call bho ghnìomhan leantainneach ro chisean		(2,589)	(2,735)
Cosgais chisean	9	-	19
Call bho ghnìomhan leantainneach		(2,589)	(2,716)

Tha na gnìomhan uile co-cheangailte ri obair leantainneach.

Aithris na Buidhne air Teachd a-steach Iomlan

AIRSON NA BLIADHNA A CHRÌOCHNAICH AIR 31 MÀRT 2021

	Nòtaichean	2021 £000	2020 £000
Call airson na bliadhna		(2,589)	(2,716)
Teachd a-steach iomlan eile:			
Buannachdan/(callaidhean) a rèir Clèireach-urrais	21	(31,635)	4,538
Cisean air nithean co-cheangailte ri eileamaidean de theachd a-steach iomlan eile		-	-
Teachd a-steach (cosgais) iomlan eile airson na bliadhna, às dèidh chisean		(31,635)	4,538
Teachd a-steach iomlan/(cosgais) airson na bliadhna		(34,224)	1,822

Aithris na Companaidh air Teachd a-steach Iomlan

AIRSON NA BLIADHNA A CHRÌOCHNAICH AIR 31 MÀRT 2021

	Nòtaichean	2021 £000	2020 £000
Prothaid/(Call) airson na bliadhna		124	(3,404)
Teachd a-steach iomlan eile:			
Buannachdan/(callaidhean) a rèir Clèireach-urrais	21	(30,865)	3,872
Cisean air nithean co-cheangailte ri eileamaidean de theachd a-steach iomlan eile		-	-
Teachd a-steach (cosgais) iomlan eile airson na bliadhna, às dèidh chisean		(30,865)	3,872
Teachd a-steach iomlan/(cosgais) airson na bliadhna		(30,741)	468

Aithris na Buidhne air atharrachaidhean ann an cothromas

AIRSON NA BLIADHNA A CHRÌOCHNAICH AIR 31 MÀRT 2021

	Calpa earrannan £000	Cosnadh a chumar £000	Earrannan uile £000
Air 1 Giblean 2019	50	(30,787)	(30,737)
(Call) sa bhliadhna mar thoradh air luchd-seilbh nan stocan	-	(2,716)	(2,716)
Teachd a-steach iomlan eile	-	4,538	4,538
Air 31 Màrt 2020	50	(28,965)	(28,915)

	Calpa earrannan £000	Cosnadh a chumar £000	Earrannan uile £000
Air 1 Giblean 2020	50	(28,965)	(28,915)
(Call) sa bhliadhna mar thoradh air luchd-seilbh nan stocan	-	(2,589)	(2,589)
Teachd a-steach iomlan eile	-	(31,635)	(31,635)
Mar a bha iad air 31 Màrt 2021	50	(63,189)	(63,139)

Aithris na companaidh air atharrachaidhean ann an cothromas

AIRSON NA BLIADHNA A CHRÌOCHNAICH AIR 31 MÀRT 2021

	Calpa earrannan £000	Cosnadh a chumar £000	Earrannan uile £000
Air 1 Giblean 2019	50	(26,381)	(26,331)
(Call) sa bhliadhna mar thoradh air luchd-seilbh nan stocan	-	(3,404)	(3,404)
Teachd a-steach iomlan eile	-	3,872	3,872
Air 31 Màrt 2020	50	(25,913)	(25,863)

	Calpa earrannan £000	Cosnadh a chumar £000	Earrannan uile £000
Air 1 Giblean 2020	50	(25,913)	(25,863)
Buannachd sa bhliadhna mar thoradh air luchd-seilbh nan stocan	-	124	124
Teachd a-steach iomlan eile	-	(30,865)	(30,865)
Mar a bha iad air 31 Màrt 2021	50	(56,655)	(56,605)

Duilleag Cothromachaidh na Buidhne

MAR A BHA E AIR 31 MÀRT 2021

Air ath-aithris

	Nòtaichean	2021 £000	2020 £000
SO-MHAOINEAN			
So-mhaoinean neo-làithreach			
Seilbh, uidheam is acfhainn	10	135,864	120,925
Tasgaidhean ann an seilbh	11	727	854
Tasgaidhean air an deach cunntas a dhèanamh tron dòigh-obrach cothromais	12	(22)	(84)
So-mhaoinean neo-shusbainteach iomlan	13	55	55
		136,624	121,750
So-mhaoinean làithreach			
Malairt is nithean eile a gheibhear	14	8,322	7,087
Clàran-seilbhe	15	175	46
Airgead is nithean co-ionann	16	3,589	3,320
		12,086	10,453
So-mhaoinean iomlan		148,710	132,203

FÈICHEANASAN

Fèicheanasan làithreach

Malairt is nithean eile a gheibhear	17	(15,743)	(11,211)
		(15,743)	(11,211)

Fèicheanasan neo-làithreach

lasad	18	(4,127)	(3,468)
Easbaidh ann an sgeama peinnsein shochoirean suidhichte	21	(62,048)	(28,145)
Subsadaidhean dàilichte	19	(129,932)	(118,294)
		(196,106)	(149,907)
Fèicheanasan iomlan		(211,849)	(161,118)

FÈICHEANASAN LOM

		(63,139)	(28,915)
--	--	-----------------	-----------------

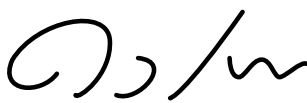
COTHROMAS

Earrainnean àbhaisteach	22	50	50
Cosnadh a chumar		(63,189)	(28,965)
		(63,139)	(28,915)

Thug Bòrd nan Stiùirichean aonta seachad gus na h-aithrisean ionmhasail seo fhoillseachadh air 7 Sultain 2021 agus chaidh an soidhneadh às an leth le:

Lorna Jack, MA, CA
Cathraiche

Inglis Lyon, BSc (Hons) LLB
Manaidsear-stiùiridh

Duilleag Cothromachaidh na Companaidh

MAR A BHA E AIR 31 MÀRT 2021

	Nòtaichean	2021 £000	2020 £000
SO-MHAOINEAN			
So-mhaoinean neo-làithreach			
Seilbh, uidheam is acfhainn	10	126,255	112,029
Tasgaidhean ann an seilbh	11	727	854
Tasgaidhean	12	1,998	1,998
		128,979	114,881
So-mhaoinean làithreach			
Malairt is nithean eile a gheibhear	14	9,888	6,801
Clàran-seilbhe	15	161	-
Airgead is nithean co-ionann	16	3,162	3,186
		13,211	9,987
So-mhaoinean iomlan		142,190	124,868

FÈICHEANASAN

Fèicheanasan làithreach

Malairt is nithean eile a gheibhear	17	(14,939)	(11,434)
		(14,939)	(11,434)

Fèicheanasan neo-làithreach

lasad	18	(4,127)	(3,412)
Easbaidh ann an sgeama peinnsein shochoirean suidhichte	21	(59,459)	(26,557)
Subsadaidhean dàilichte	19	(120,271)	(109,328)
		(183,857)	(139,297)

Fèicheanasan iomlan

		(198,796)	(150,731)
--	--	------------------	------------------

FÈICHEANASAN LOM

		(56,606)	(25,863)
--	--	-----------------	-----------------

COTHROMAS

Earrainnean àbhaisteach	22	50	50
Cosnadh a chumar		(56,655)	(25,913)
		(56,605)	(25,863)

Thug Bòrd nan Stiùirichean aonta seachad gus na h-aithrisean ionmhasail seo fhoillseachadh air 7 Sultain 2021 agus chaidh an soidhneadh às an leth le:

Lorna Jack, MA, CA
Cathraiche

Inglis Lyon, BSc (Hons) LLB
Manaidsear-stiùiridh

Sruth-airgid na Buidhne

MAR A BHA E AIR 31 MÀRT 2021

	Nòtaichean	2021 £000	2020 £000
Sruthan airgid bho gnìomhan obrachaidh			
Airgead air a thogail bho gnìomhan	23	3,107	684
Seilbh, uidheam is acfhainn air an ceannach		(23,797)	(14,087)
Maoin bho bhith a' reic seilbh, uidheam is acfhainn		127	59
Subsadaidh calpa a fhuaradh		20,246	12,900
Cis air a phàigheadh		-	4
Sruth-airgid iomlan bho gnìomhachdan obrachaidh		(317)	(440)
Sruthan-airgid bho gnìomhachdan tasgaidh			
Àrdachadh san iasad do cho-iomairt		(26)	(52)
Sruth-airgid lom bho gnìomhachdan tasgaidh		(26)	(52)
Sruthan-airgid bho gnìomhachd maoineachaidh			
lasad a fhuaradh		715	1,572
lasad air a phàigheadh air ais		-	(748)
Lios ionmhasail air pàigheadh air ais		(96)	(60)
Riadh a (chaidh a phàigheadh)/a fhuaradh		(7)	(57)
Sruth-airgid lom bho gnìomhachdan maoineachaidh		612	707
Meudachadh lom ann an airgead is suimeannan co-ionann ri airgead		269	215
Airgead is suimeannan co-ionann aig toiseach na bliadhna		3,320	3,105
Airgead is suimeannan co-ionann aig deireadh na bliadhna		3,589	3,320

Nòtaichean mu na h-Aithrisean Ionmhasail

1. Ùghdarrachadh nan aithrisean ionmhais agus aithris gèillidh a thaobh IFRSan

Chaidh na h-aithrisean ionmhasail aig Puirt-adhair na Gàidhealtachd is nan Eilean Earranta agus na fo-chompanaidhean aige (A' Bhuidheann) airson na bliadhna a chrìochnaich air 31 Màrt 2021 ùghdarrachadh airson foillseachadh le bòrd nan stiùirichean air 7 Dàmhair 2021 agus chaidh an Duilleag Cothromachaidh a shoidhnigeadh às leth a' Bhùird le Lorna Jack agus Inglis Lyon.

Chaidh aithrisean ionmhasail na buidhne ullachadh a rèir Inbhean Aithris Ionmhais Eadar-nàiseanta (IFRSan) mar a chaidh an gabhail ris leis an Aonadh Eòrpach mar a tha iad a' buntainn ri aithrisean ionmhais na Buidhne airson na bliadhna a thàinig gu crìch air 31 Màrt 2021.

Tha prìomh phoileasaidhean cunntasachd na Buidhne air am mineachadh ann an nòta 2.

2.1 Poileasaidhean Cunntasachd

(a) Modh ullachaidh

Chaidh na cunntasan seo ullachadh a rèir modh na cosgais eachdraidheil, gus cunntas a thoirt air an ath-luachadh air seilbh, agus air sgeama peinnsein shochairian suidhichte aig luach cothromach. Tha na h-aithrisean ionmhais co-dhaingnichte air an toirt seachad ann an Sterling agus tha gach luach air an cruinneachadh dhan mhìle as fhaisg (£000) ach a-mhàin nuair a thèid an caochladh a ràdh. Tha a' Chompanaidh air a saoradh bhon riatanas gus cunntas prothaid is call fa leth a chur a-steach fo earrann 408 de dh'Achd nan Companaidhean 2006.

(b) Buidheann a tha a' cumail a' dol

Tha stòrasan ionmhais gu leòr aig a' bhuidhinn, agus tha i fhathast a' faighinn subsadaidh obrachaidh bho Riaghaltas na h-Alba, airson a bhith a' leantainn air adhart le gnìomhachd aig na 11 puirt-adhair aice. Tha dùil reusanta aig na stiùirichean gu bheil stòrasan gu leòr aig a' Chompanaidh agus a' Bhuidheann gus leantainn air adhart leis an obair aca cho fad 's a chithear air adhart.

Bidh a' bhuidhinn a' faighinn subsadaidhean bho Riaghaltas na h-Alba gach bliadhna. Tha na h-aithrisean ionmhais seo stèidhichte air a' bheachd gun lean na subsadaidhean dhan Bhuidhinn san àm ri teachd.

Mar thoradh air easbhaidh pheinnseanan IAS19, tha fèicheanasan lom de £63.139m aig a' Bhuidhinn agus tha fèicheanasan lom de £56.605m aig a' Chompanaidh air 31 Màrt 2021. Tha an suidheachadh seo a thaobh fèicheanasan loma mar thoradh air a bhith a' gabhail a-steach fèicheanasan peinnsein fad-ùine dhan dhuilleig cothromachaidh agus chan eil e a' sealltainn comas na buidhne no na companaidh cumail a' dol mar ghnìomhachas leantainneach no a bhith a' pàigheadh nam fèicheanasan nuair a tha an t-àm ann am pàigheadh.

Mar sin, tha a' Bhuidheann agus a' Chompanaidh air gabhail ri modhan cunntasachd, a tha a' gabhail ris gun cum a' bhuidheann a' dol nuair a tha iad ag ullachadh nan aithrisean ionmhasail bliadhna aca.

Tha a' chompanaidh air gealltanais sgrìobhte fhaighinn bho Riaghaltas na h-Alba gun tèid maoinachadh tabhartais a bharrachd a thoirt dhaibh gus leigeil leotha cumail a' dol ag obrachadh nan 11 puirt-adhair às dèidh a' chall teachd-a-steach a bh' aca san ùine bho 1 Giblean 2021 mar thoradh air galar lèir-sgaoilte COVID.

2.2. Modh Co-dhaingneachaidh

Is iad na h-aithrisean ionmhais co-dhaingnichte na h-aithrisean ionmhais aig Puirt-adhair na Gàidhealtachd is nan Eilean Earranta agus na fo-chompanaidhean aige air 31 Màrt 2021.

Tha fo-chompanaidhean air an làn cho-dhaingneachadh bhon cheann-latha a fhuaradh iad, is e sin an ceann-latha air am faigh a' Bhuidheann smachd, agus cumaidh iad orra a bhith air an co-dhaingneachadh gus an ceann-latha air an sguir an smachd sin.

Tha aithrisean ionmhais nam fo-chompanaidhean air an ullachadh airson an aon àm aithris ris a' chompanaidh phàrantaich, agus a' cleachdadh nan aon phoileasaidhean cunntasachd.

Tha cothromachaidhean, teachd a-steach agus cosgaisean taobh a-staigh na buidhne, agus buannachdan is callaidhean nach deach a thoirt gu buil bho thar-ghnìomhan taobh a-staigh na buidhne air an toirt a-mach gu lèir.

2.3. Prìomh Phoileasaidhean Cunntasachd

(a) Ag aithneachadh teachd a-steach

Tha teachd-a-steach air aithneachadh a rèir IFRS 15: Teachd-a-steach bho Chùmhnantan le Custamairean agus tha e a' gabhail a-steach suimean a fhuairheadh agus tha rim faighinn a thaobh seirbheisean puirt-adhair a tha air an toirt seachad san RA. Thathar ag aithneachadh teachd-a-steach nuair a tha e coltach gun tig na buannachdan eaconamach dhan Bhuidhinn agus gun urrainnear an teachd-a-steach a thomhas gu h-earbsach. Tha teachd a-steach air a thomhas aig luach cothromach den t-suim a fhuaradh, a' toirt air falbh lasachaidhean, ais-iocan agus cisean reic no cisean cusbainn.

'S e am prìomh shruth teachd a-steach cisean phort-adhair a tha air an aithneachadh oir tha an t-seirbheis cho-cheangailte air a thoirt seachad. A bharrachd air seo, tha teachd-a-steach màl air a chosnadh tro bhith a' toirt seachad togalaichean agus pàirtean de thogalaichean air màl do dhiofar theanantan agus tha e air aithneachadh air stèidh loidhne dhìreach thar ùine a' mhàil. Tha teachd-a-steach, gun a bhith a' gabhail a-steach cìs luach-leasaichte, a gheibhear bho lìosan phlèanaichean air aithneachadh air stèidh loidhne dhìreach thar ùine an liosa.

Nòtaichean mu na h-Aithrisean Ionmhasail

(b) Tabhartasan Riaghaltais

Tha tabhartasan riaghaltais air an aithneachadh nuair a tha dearbhadh reusanta ann gum faighear an tabhartas agus gum leanar na cumhachan ceangailte.

Gheibhear subsadaidhean riaghaltais bho Riaghaltas na h-Alba a rèir Earrann 34 de dh'Achd Itealanachd Catharra Shìobhalta 1982 cho math ri tabhartasan teachd a-steach is calpa eile. Tha tabhartasan an riaghaltais a thaobh caiteachas calpa air an cur gu cunntas teachd-a-steach dhàilichte agus tha iad air an leigeil a-mach dhan Aithris Teachd-a-steach le suimean bliadhnail co-ionann thar na beatha cleachdaidh ris a bheil dùil aig na so-mhaoinean buntainneach. Tha tabhartasan de sheòrsa teachd-a-steach air an cur ris mar theachd-a-steach eile gus am maidseadh leis a' chosgais ris a bheil iad a' buntainn.

(c) Cisean teachd a-steach

Tha so-mhaoin is fèicheanasan cise làithreach air an tomhas aig an t-sùim a thathar an dùil a gheibhear air ais no a thèid a phàigheadh do na h-ùghdarrasan cise, stèidhichte air irean cise agus laghan a chaidh a chur an gnìomh no a chur an gnìomh gu ìre mhòr ro cheann-latha na duilleig cothromachaidh.

Tha cis teachd-a-steach dhàilichte air a h-aithneachadh air a h-uile eadar-dhealachadh sealach a tha ag èirigh eadar bunaitean cise so-mhaoin is fèicheanasan agus na suimean giùlain aca sna h-aithrisean ionmhais, ach a-mhàin na leanas:

- far a bheil an t-eadar-dhealachadh sealach ag èirigh bho aithneachadh tùsail de goodwill no so-mhaoin no fèicheanas ann an tàr-ghnìomh nach eil na co-dhàingneachadh gnìomhachais nach bi aig àm an tar-ghnìomh a' toirt buaidh air cunntasachd no prothaid no call air an gabh cisean a phàigheadh;
- a thaobh eadar-dhealachaidhean sealach a thaobh suimean air an gabh cisean a phàigheadh co-cheangailte ri tasgaidhean ann am fo-chompanaidhean agus co-iomairtean, far an urrainnear smachd a chumail air àm ath-thionndadh nan eadar-dhealachaidhean sealach agus far a bheil e coltach nach till na h-eadar-dhealachaidhean sealach san àm ri teachd; far nach eilear ag aithneachadh so-mhaoinean cis teachd a-steach dàilichte ach chun na h-ìre is gu bheil e coltach gum bi prothaid ann air an gabh cisean a phàigheadh leis an urrainnear na h-eadar-dhealachaidhean sealach, creideas an cise no callaidhean cise a chaidh a ghiùlan air adhart a chleachdadh.

Tha so-mhaoin agus fèicheanasan cis teachd a-steach dàilichte air an tomhas air stèidh neo-lasaichte aig na h-ìrean cise a thathar an dùil a bhios an sàs nuair a thèid an t-so-mhaoin a thoirt gu buil no nuair a thèid am fèicheanas a rèiteach, stèidhichte air irean cise agus laghan cise air an cur an gnìomh no air an cur an gnìomh gu ìre mhòr air ceann-latha na duilleig cothromachaidh.

Tha cisean teachd a-steach air an cur ris, no air an toirt air falbh, gu dìreach bho chothromas ma tha e a' buntainn ri nithean a tha air an cur ri no air an toirt air falbh bho chothromas. Anns gach suidheachadh eile, tha cis teachd a-steach air aithneachadh san Aithris air Teachd a-steach.

(d) Peinneanan

Bidh a' bhuidheann a' ruith Sgeama Peinnein Puir-adhair na Gàidhealtachd is nan Eilean, sgeama sochairean suidhichte. Tha luchd-obrach Port-adhair Dhùn Dè nam ball den Tayside Superannuation Fund, sgeama sochairean suidhichte eile a tha air a ruith le Comhairle Baile Dhùn Dè. Tha Maoin Superannuation Taobh Tatha na sgeama peinnein ioma-fastaiche. Bidh luchd-fastaidh le fèin-chlàradh a' dol a-steach dhan People's Pension, a tha na sgeama shochairean suidhichte.

Tha cosgais solarachadh nan sochairean fo na planaichean sochairean suidhichte air obrachadh a-mach airson gach plana fa leth a' cleachdadh dòigh nan aonad ro-mheasta, a tha a' buileachadh còir air sochairean chun na h-ùine làithreach (gus cosgais seirbheis làithreach obrachadh a-mach) agus na h-amannan làithreach agus roimhe (gus an luach làithreach de dh'uallachaidhean airson shochairean suidhichte) agus tha e stèidhichte air comhairle bho chlàireach-urrais.

Tha na cosgaisean seirbheis san àm a dh'fhalbh air an aithneachadh mar chosgais air stèidh loidhne dhìreach thar na h-ùine chuibheasach gus am bi na buannachdan air am buileachadh. Ma tha na buannachdan air am buileachadh mar-thà, dìreach às dèidh plana peinnein a thoirt a-steach no atharrachadh, tha cosgaisean seirbheis san àm a dh'fhalbh air an aithneachadh sa bhàd.

Tha an eileamaid de riadh ann an cosgais nan sochairean suidhichte a' riochdachadh an atharrachaidh ann an luach làithreach uallaichean an sgeama mar thoradh air an ùine a bhith a' dol seachad, agus tha e air obrachadh a-mach le bhith a' cur na ìre lasachaidh an sàs ann an luach làithreach an uallaich a thaobh sochair, a' toirt aire do dh'atharrachaidhean subsainteach san uallach tron bhliadhna. Tha an riadh air so-mhaoinean a' Phlana stèidhichte air measadh a chaidh a dhèanamh aig toiseach na bliadhna air toraidhean fad-ùine na margaidh air so-mhaoinean an sgeama, air atharrachadh airson na buaidh aig luach cothromach so-mhaoinean a' phlana de thabhartasan a fhuair e agus sochairean a chaidh a phàigheadh tron bhliadhna. Tha an t-eadar-dhealachadh eadar an riadh air so-mhaoinean a' phlana agus cosgais an rèidh air dleastanasan air aithneachadh anns an aithris teachd-a-steach mar theachd-a-steach no cosgais ionmhais eile.

Tha a' Bhuidheann air an roghainn a chur an sàs ann an sochairean luchd-obrach IAS 19 gus buannachdan agus call a rèir clèireach-urrais aithneachadh gu h-iomlan anns an aithris air teachd-a-steach agus cosgais coileanta san ùine sa bheil iad a' tachairt.

Tha an còrrach no easbaidh ann an sochair suidhichte a' gabhail a-steach luach làithreach an uallaich shochairean suidhichte (a' cleachdadh ìre lasachaidh stèidhichte air bannan corporra àrd-inbhe), a' toirt air falbh cosgaisean seirbheis san am a dh'fhalbh nach deach aithneachadh fhathast agus a' toirt air falbh luach cothromach so-mhaoin a' phlana às an tèid na h-uallachaidhean a phàigheadh.

Nòtaichean mu na h-Aithrisean Ionmhasail

(e) Seilbh, uidheam is acfhainn

Tha seilbh, uidheam is acfhainn air a clàradh aig cosgais às aonais isleachadh cruinnichte agus ios-sgrìobhadh cruinnichte. Tha na cosgaisean seo a' gabhail a-steach a bhith ag ùrachadh pàirt den uidheam is acfhainn ma thèid na riaghailtean aithneachaidh a choileanadh. Mar an ceudna, nuair a thèid sgrùdadh mòr a dhèanamh, thèid a chosgais a chomharrachadh ann an luach giùlain airson uidheam is acfhainn mar nì ath-nuadhaichte ma thèid na riaghailtean aithneachaidh a choileanadh. Tha a h-uile cosgais càraidh is cumail suas eile air an aithneachadh san Aithris Teachd a-steach nuair a dh'èirich iad.

Tha isleachadh luach air a thoirt seachad air a' chosgais, a' toirt air falbh an luach iarmadaich aig an t-seilbh, uidheam is acfhainn uile, ach a-mhàin fearann, air dòigh loidhne-dhireach thairis air a' bheatha fheumail ris a bheil dùil mar a leanas:

Toglaichean le Saor-sheilbheachd	Thairis air 6 bliadhna gu 60 bliadhna
Talamh is toglaichean liosaichte	Thàiris air a' chòrr de bheatha an liosa suas ri 50 bliadhna aig a' char as motha
Pàircean-chàraichean	Thairis air 10 bliadhna gu 45 bliadhna
Innealan iùil	Thàiris air 5 bliadhna gu 20 bliadhna
Raointean-laighe, apranan agus prìomh-sheirbheisean	Thàiris air 3 bliadhna gu 50 bliadhna
Plèanaichean agus Pàirtean do Phlèanaichean	Thairis air 25 bliadhna
Carbadan	Thairis air 5 gu 10 bliadhna
Carbadan puirt-adhair sònraichte	Thairis air 10 gu 20 bliadhna
Uidheam IT is acfhainn bho	Thairis air 3 gu 10 bliadhna
Àirneis is goireasan oifise	Thairis air 3 gu 5 bliadhna

Tha luachan giùlain thoglaichean, uidheam is acfhainn air an ath-sgrùdadh airson ios-sgrìobhadh ma tha tachartasan no atharrachaidhean ann an suidheachaidhean a' comharrachadh gur dòcha nach gabh an luach giùlain fhaighinn air ais, agus tha iad air an sgrìobhadh sios sa bhàd aig an t-sùim a ghabhas faighinn air ais. Bithear ag ath-sgrùdadh beathannan feumail agus luachan iarmadach gach bliadhna agus far a bheil atharrachaidhean a dhìth, thèid an cur ann airson an àm ri teachd.

Tha eileamaid de sheilbh, acfhainn no uidheamachd air a di-aithneachadh nuair a gheibhear cuidhteas i no far nach eilear an dùil gun èirich buannachdan eaconamach sam bith bho bhith a' leantainn air adhart a' cleachdadh na so-mhaoin. Tha buannachd no call sam bith a tha ag èirigh mar thoradh air di-aithneachadh na so-mhaoin air a ghabhail a-steach san Aithris Teachd a-steach anns an ùine dhi-aithneachadh.

Tha soitheach-adhair air an clàradh aig cosgais, le isleachadh càrnte air a thoirt air falbh. Tha cosgaisean a' gabhail a-steach cosgaisean a tha ceangailte gu dìreach le bhith a' dèanamh cinnteach gum bi an soitheach-adhair ann an staid far am bi e freagarrach gus cleachdadh.

(f) Liosadh

Tha an co-dhùnadh a bheil aonta na lios, no a bheil lios na lùib, stèidhichte air subsaint an rèiteachaidh, a' measadh a bheil coileanadh an rèiteachaidh an urra ri cleachdadh so-mhaoin no so-mhaoinean sònraichte no a bheil an rèiteachadh a' toirt seachad còir gus an t-so-mhaoin a chleachdadh.

Gus liosan a chomharrachadh mar lios ionmhasail no mar liosan obrachaidh, feumaidh a' Bhuidheann co-dhùnadh, stèidhichte air measadh de na teirmichean is cumhaichean, a bheil e a' gleidheadh no a' faighinn nan riosgan agus buannachdan mòra no seilbh air na so-mhaoinean sin agus, a rèir sin, am feum so-mhaoin agus uallach a bhith air aithneachadh air an duilleag cothromachaidh.

A' bhuidheann mar liosaiche

Tha liosan ionmhais, a ghluaiseas na riosgan agus na buannachdan a tha an cois seilbh an nì a tha air lios dhan bhuidhinn, air an calpachadh aig toiseach an liosa aig luach cothromach na so-mhaoin no, ma tha e nas isle, luach làithreach nam pàighidhean liosa as isle. Tha pàighidhean liosa air an roinn eadar cosgaisean ionmhais agus lughdachadh uallach liosa gus ire rèidh chunbhalach a fhaighinn air a' chòrr den uallach a tha air fhàgail. Tha cosgaisean ionmhasail air an clàradh anns an Aithris Teachd a-steach.

Tha so-mhaoinean liosaichte calpaichte air a luach-isleachadh thar an ùine as giorra de bheatha fheumail mheasta na so-mhaoin agus teirm an liosa, mura h-eil cinnt reusanta ann gum faigh a' Bhuidheann seilbh ro dheireadh an teirm.

Thathar ag aithneachadh pàighidhean airson liosan obrachaidh mar chosgais anns an Aithris air Teachd a-steach air stèidh loidhne dhìreach thairis air ùine an liosa.

A' Bhuidheann mar liosair

Tha liosan far a bheil a' Bhuidheann a' cumail nan riosgan agus nam buannachdan bho shealbh na so-mhaoin gu ìre mhòr air an clàradh mar liosan obrachaidh. Tha cosgaisean tùsail dìreach a thig an lùib a bhith a' barganachadh lios obrachaidh air an cur ri suim giùlain na so-mhaoin air lios agus air aithneachadh thar teirm an liosa air an aon bhunait ri teachd-a-steach màl.

Nòtaichean mu na h-Aithrisean Ionmhasail

(g) Co-aonachadh Ghniomhachasan

Thathas a' clàradh faighinn fho-chompanaidhean fo IFRS 3 Co-aonachadh Ghniomhachasan a' cleachdadh na dòigh ceannach. Tha cosgais a bhith a' faighinn na fo-chompanaidh air a thomhas aig luach cothromach nan so-mhaoinean a fhuaradh, na h-earrannan a chaidh fhoillseachadh agus na fèicheanasan a fhuairleadh air latha an tar-ghluasad cho math ri cosgaisean a bha mar thoradh dìreach air a bhith ga cheannach. Tha so-mhaoinean aithnichte a fhuairleadh, fèicheanasan agus fèicheanas a dh'fhaodadh a bhith ann, a fhuaras ann an co-aonachadh gnìomhachais air an tomhas an toiseach aig luach cothromach aig ceann-latha na ceannachd ge b' e dè an ìre de dh'ùidh bheag-chuid a th' ann.

(h) Goodwill

Tha goodwill air a thomhas aig cosgais an toiseach, 's e sin an diofar aig a' chosgais aig co-aonachadh gnìomhachas thairis air roinn na Buidhne ann an luach cothromach lom nan so-mhaoinean aithnichte, fèicheanasan agus fèicheanasan a dh'fhaodadh a bhith aig a' chompanaidh a chaidh a cheannach.

Ma tha cosgais na seilbheachd nas ìsle na luach cothromach so-mhaoinean lom na fo-bhuidheann a chaidh fhaighinn, tha an diofar air aithneachadh gu dìreach anns an Aithris air Teachd a-steach.

Às dèidh aithneachadh tùsail, tha goodwill air aithris, as aonais call ios-sgrìobhadh cruinnichte, leis an luach giùlain air ath-sgrùdadh airson ios-sgrùdadh, co-dhiù gach bliadhna agus gach turas a tha tachartasan no atharrachaidhean ann an suidheachaidhean a' comharrachadh gum faodadh an luach giùlain a bhith air ios-sgrìobhadh.

Far a bheil goodwill mar phàirt de dh'aonad gineadh airgid agus mar phàirt de dh'obair an aonaid air am faighear cuidhteas, tha an goodwill a tha co-cheangailte ris an obair air an d' fhuaras cuidhteas air a ghabhail a-steach ann an suim giùlain na h-obrach nuair a thathar ag obair a-mach buannachd no call bho bhith faighinn cuidhteas an obair. Tha deagh rùn a chaidh a riarachadh san t-suidheachadh seo air a thomhas a rèir luachan buntainneach a' chuibhrinn den aonad gineadh airgid a chaidh a chumail.

(i) Tasgaidhean ann an co-iomairtean

Thathar a' dèiligeadh ri buidhnean anns a bheil ùidh aig a' Bhuidhinn san fhad-ùine agus a tha fo smachd na Buidhne agus aon no barrachd luchd-iomairt eile fo rèiteachadh cùmhnant mar cho-iomairtean. Tha a' bhuidheann a' comharrachadh a h-ùidh ann an co-iomairtean tron dòigh-obrach cothromais. Bidh a' Bhuidheann a' foillseachadh a roinn iomlan den phrothaid no call aig co-iomairtean air aghaidh an Aithris Teachd a-steach agus tha na tasgaidhean air an comharrachadh mar sho-mhaoinean neo-làithreach air aghaidh na Duilleig Cothromachaidh.

(j) Tasgaidhean ann an seilbh

Tha tasgaidhean ann an seilbh air am meas air cosgais aig an toiseach, a' gabhail a-steach cosgaisean tar-ghnìomhan. Às dèidh aithneachadh toiseachail, tha tasgaidhean ann an seilbh air an aithris aig na luachan cothroman, a tha a rèir suidheachadh na margaidh air latha na duilleig

cothromachaidh. Tha buannachdan no call a thig bho atharrachaidhean ann an luach cothromach tasgaidhean ann an seilbh air an gabhail a-steach san Aithris Teachd-a-steach anns a' bhliadhna anns an èirich iad.

Tha tasgaidhean ann an seilbh air an di-aithneachadh nuair a fhuaradh cuidhteas iad no nuair a tha an tasgadh ann an seilbh air a thoirt a-mach à cleachdadh gu maireannach agus chan eil dùil ri buannachd eaconamach sam bith eile bho bhith faighinn cuidhteas e. Tha an t-eadar-dhealachadh eadar an toradh cuidhteas lom agus suim giùlain na so-mhaoin air aithneachadh anns an Aithris Teachd-a-steach anns an ùine san do thachair an di-aithneachadh.

Tha tar-ghluasadan air an dèanamh gu no bho thasgaidhean ann an seilbh dìreach nuair a tha atharrachadh ann an cleachdadh ann. Airson gluasadan bho sheilbh a tha na sho-mhaoin tasgaidh gu seilbh sealbhadair-còmhnaidh, is e a' chosgais mheasta airson cunntasachd às dèidh sin an luach cothromach aig ceann-latha an atharrachaidh cleachdaidh. Ma thèid seilbh sealbhadair-còmhnaidh gu bhith na sheilbh tasgaidh, bidh a' Bhuidheann a' toirt cunntas air an togalach sin a rèir a' phoileasaidh a chaidh ainmeachadh fo sheilbh, uidheam acfhainn suas gu ceann-latha an atharrachadh cleachdaidh.

(k) So-mhaoinean neo-shusbainteach

Bithear a' tomhas sho-mhaoinean neo-shusbainteach a gheibhear air leth aig cosgais an toiseach. Bithear a' tomhas sho-mhaoinean neo-shusbainteach a gheibhear ann an co-aonachadh gnìomhachasan an toiseach aig cosgais mar na luachan cothromach aca aig ceann-latha an tar-ghluasaid. Às dèidh aithneachadh tùsail, thèid so-mhaoinean neo-shusbainteach a ghiùlan aig cosgais a' toirt air falbh luach-chrìonadh cruinnichte agus ios-sgrìobhadh cruinnichte. Tha so-mhaoinean neo-shusbainteach air an luach-chrìonadh thairis air a' bheatha eaconamach fheumail chrìochnach aca.

Tha na beathannan cleachdaidh aig so-mhaoinean neo-shusbainteach air am meas an dàrna cuid chrìochnach no neo-chrìochnach.

Tha so-mhaoinean neo-shusbainteach le beatha chrìochnach air an luachachadh thar na beatha eaconamaich fheumail aca agus tha iad air am measadh airson ios-sgrìobhadh gach turas a tha comharran ann gum faodadh ios-sgrìobhadh a bhith air an t-so-mhaoin neo-shusbainteach. Thathar a' dèanamh ath-sgrùdadh air dòigh agus àm luach-chrìonaidh airson so-mhaoin neo-shusbainteach le beatha fheumail chrìochnach co-dhiù aig gach deireadh bliadhna ionmhais. Thathar a' toirt cunntas air atharrachaidhean anns a' bheatha fheumail ris a bheil dùil no air a' phàtran caitheamh ris a bheil dùil de bhuanachdan eaconamach san àm ri teachd le bhith ag atharrachadh na h-ùine no dòigh luach-chrìonaidh, mar a bhios iomchaidh, agus bithear a' làimhseachadh seo mar atharrachaidhean anns na tuairmsean cunntasachd. Tha a' chosgais luach-chrìonadh air so-mhaoin neo-shusbainteach le beatha chrìochnach air comharrachadh anns an Aithris Teachd-a-steach anns an roinn chosgaisean a tha a rèir foincean na so-mhaoin neo-shusbainteach.

Nòtaichean mu na h-Aithrisean Ionmhasail

(l) Ìos-sgrìobhadh air so-mhaoinean neo-ionmhasail

Chaidh tòrr de na so-mhaoinean neo-ionmhasail aig a' bhuidhinn, a' gabhail a-steach goodwill, a mhaoineachadh 100% le tabhartasan. A rèir IAS 36 ios-sgrìobhadh so-mhaoinean, tha tabhartas a tha air aithneachadh mar theachd a-steach dhàilichte a tha a' buntainn ri so-mhaoinean neo-ionmhasail air a thoirt air falbh bho shuim giùlain na so-mhaoinean airson adhbharan deuchainn ios-sgrìobhaidh airson na so-mhaoinean sin. Mar sin, chan eil feum air deuchainn ios-sgrìobhadh air so-mhaoinean neo-ionmhasail, far a bheil na so-mhaoinean sin air am maoineachadh le tabhartasan.

Airson nan so-mhaoinean nach deach a mhaoineachadh gu h-iomlan tro thabhartasan, tha a' Bhuidheann a' measadh a bheil comharran ios-sgrìobhaidh ann aig gach ceann-latha aithris. Bithear a' dèanamh deuchainn ios-sgrìobhaidh air so-mhaoinean nuair a tha comharran ann gur dòcha nach fhaighear na suimean giùlain air ais. Is e an t-suim a ghabhas faighinn air ais bho sho-mhaoinean no aonad gineadh airgid am figear as àirde de na leanas: a luach cothromach gun na cosgaisean airson a reic, agus a luach ann an cleachdadh.

Nuair a thèid àireamhachadh luach cleachdaidh a dhèanamh, feumaidh na stiùirichean tuairmse a dhèanamh air na sruthan airgid ris am biodh dùil bhon t-so-mhaoinean no aonad gineadh airgid agus feumaidh iad ire lasachaidh iomchaidh a thaghadh gus luach làithreach nan sruthan airgid sin obrachadh a-mach.

Tha measadh air a dhèanamh aig gach ceann-latha aithris a thaobh a bheil comharra sam bith ann gur dòcha nach eil call ios-sgrìobhaidh a bha aithnichte roimhe fhathast ann, no gu bheil e air lughdachadh. Ma tha an leithid de chomharradh ann nì a' Bhuidheann tuairmse air an t-suim a ghabhas faighinn air ais bhon mhaoinean no an aonad gineadh airgid. Chan eilear ag ath-thilleadh call ios-sgrìobhaidh a bh' ann roimhe ach a-mhàin ma tha atharrachadh air a bhith anns na beachdan a chaidh a chleachdadh gus an t-suim a gheibhear air ais bhon t-so-mhaoinean obrachadh a-mach bho chaidh an call ios-sgrìobhaidh mu dheireadh aithneachadh. Tha an t-ath-thilleadh cuibhrichte gus nach bi suim giùlain na so-mhaoinean nas àirde na an t-suim a ghabhas faighinn air ais, no nas àirde na an t-suim giùlain a bhiodh air a dhearbhadh, lom bho isleachadh, mura robh call ios-sgrìobhadh sam bith air a bhith air aithneachadh airson na so-mhaoinean ann an amannan aithris roimhe.

(m) Airgead agus tasgaidhean sealach

Tha airgead agus tasgaidhean sealach a' gabhail a-steach airgead sa bhanca agus airgead ri làimh.

(n) Ullachaidhean

Tha ullachadh air aithneachadh nuair a tha uallach laghail no saor-thoileach aig a' Bhuidhinn mar thoradh air tachartas san àm a dh'fhalbh, far a bheil e coltach gum bi feum air às-sruthadh de bhuanachdan eaconamach gus an dleastanas a rèiteachadh agus far am faodar tuairmse earbsach a dhèanamh air meud an uallaich. Ma tha a' bhuaidh shusbainteach, tha sruthan airgid ris a bheil dùil san àm ri teachd air an lasachadh le bhith a' cleachdadh ire ro-chisean làithreach a tha a rèir, far a bheil sin iomchaidh, na cunnartan a tha sònraichte dhan uallach sin.

(o) Clàran-seilbhe

Tha clàran-seilbhe air an aithris aig a' chosgais as isle eadar cosgais agus luach lom ri fhaighinn.

Tha an luach lom a ghabhas a choileanadh stèidhichte air pris reic tuairmseach, a' toirt air falbh cosgaisean sam bith eile a thathar an dùil a bhios ann ro chriochnachadh no cuidhteas.

(p) Malairt is nithean eile a gheibhear

Tha nithean malairt a gheibhear, aig a bheil teirmichean creideis 30 latha, mar as trice air an aithneachadh agus air an giùlan aig an luach as isle – an luach fàirdeil thùsail no an t-suim a ghabhas faighinn air ais. Far a bheil luach-ama an airgid buntainneach, bithear a' giùlan nithean a tha rim faighinn aig cosgais le luach-chronadh. Tha ullachaidhean gan dèanamh nuair a tha fianais neo-chlaon ann nach tèid aig a' Bhuidheann air suimean faighinn air ais gu h-iomlan. Tha cothromachaidhean air an sgrìobhadh dheth nuair a thathar a' meas gu bheil e gu math mi-choltach gum faighear an t-airgead air ais.

(q) So-mhaoinean ionmhasail

So-mhaoinean ionmhasail, taobh a-staigh sgòp Ionnsramaidean Ionmhasail IAS 39: Tha Aithneachadh agus Tomhas, air an aithneachadh nuair a thig a' Bhuidheann gu bhith na pàrtaidh anns na cùmhnantan a dh'adhbhraicheas iad agus nuair a tha air an comharrachadh mar sho-mhaoinean ionmhasail aig luach cothromach tro phrothaid no call, iasadan agus nithean eile a gheibhear, tasgaidhean air an cumail gu abachadh no so-mhaoinean ionmhais ri fhaighinn airson a reic mar a bhios iomchaidh. Bidh a' Bhuidheann a' co-dhùnadh mar a thèid na so-mhaoinean ionmhasail aice a chomharrachadh nuair a thèid an aithneachadh an toiseach agus, far a bheil e ceadaichte agus iomchaidh, nì i measadh air a' chomharrachadh seo aig deireadh gach bliadhna ionmhais.

Nuair a dh'aithnichear so-mhaoinean ionmhasail an toiseach, tha iad air an tomhas aig luach cothromach: 's e sin pris an tar-ghnìomh agus, airson so-mhaoinean ionmhasail nach eil aig luach cothromach tro phrothaid no call, cosgaisean tar-ghnìomh dìreach.

Bidh a' Bhuidheann a' co-dhùnadh a bheil tàilleabhan leabaichte ann an cùmhnant nuair a ghabhas a' bhuidheann ris a' chùmhnant an toiseach. Tha na tàilleabhain air an eadar-dhealachadh bhon cùmhnant anns a bheil iad mur eil iad air an tomhas aig luach cothromach tro phrothaid is call agus nuair nach eil na feartan agus riosgan eaconamach dlùth-cheangailte ris an fheadhainn anns a' chùmhnant anns a bheil iad. Cha tèid ath-mheasadh a dhèanamh ach ma tha atharrachadh ann an cumhachan a' chùmhnant a dh'atharraicheas gu mòr na sruthan airgid a bhiodh a dhith air dhòigh eile.

Nòtaichean mu na h-Aithrisean Ionmhasail

(q) So-mhaoinean ionmhasail (a' leantainn)

Thathar ag aithneachadh ceannach no reic so-mhaoinean ionmhasail far am feumar so-mhaoinean a libhrigeadh taobh a-staigh ùine a chaidh a stèidheachadh le riaghailt no cleachdadh sa mhargaidh (dòigh malairt chunbhalach) air ceann-latha an tar-ghnìomh, mar an ceann-latha a bhios a' Bhuidheann a' gealltainn an t-so-mhaoin a cheannach no a reic.

Tha mar a thèid so-mhaoinean ionmhasail a mheas an uair sin a' crochadh air mar a thèid an seòrsachadh. Chan eil so-mhaoinean ionmhasail aig a' Bhuidheann aig luach cothromach tro phrothaid no call, no tasgadh sam bith aig ìre abaidh. Tha nithean malairt a gheibhear aig a' Bhuidhinn agus tha a' Bhuidheann air iasad fad-ùine a thoirt do Phàirce Gnìomhachais Port Adhair Inbhir Nis Earranta (IABP), companaidh air a bheil fo-smachd aice. Tha seo na sho-mhaoin ionmhasail agus tha e air a chlàradh fo lasadan agus nithean eile a gheibhear.

lasadan agus nithean eile a gheibhear

Tha iasadan agus nithean eile a gheibhear nan so-mhaoinean ionmhasail nach eil nan tàilleabhain aig a bheil pàighidhean suidhichte no a ghabhas obrachadh a-mach nach eil air an liostadh ann am margadh gnìomhach, nach eil gam meas mar sho-mhaoinean malairt, agus nach deach a chomharrachadh an dàrna cuid mar luach cothromach tro phrothaid is call no "ri fhaighinn airson reic". Tha so-mhaoinean mar seo air an giùlan aig cosgais luach-chrionte a' cleachdadh dòigh na h-ìre rèidh èifeachdaich (EIR) ma tha luach-ama an airgid susbainteach. Thathar ag aithneachadh bhuannachdan agus challaidhean nuair a thèid na h-iasadan agus nithean a gheibhear a dhi-aithneachadh no ios-sgrìobhadh, cho math ri pròiseas am luach-chrionaidh.

(r) Ath-sgrùdadh air ios-sgrìobhadh so-mhaoinean ionmhasail

Bidh a' Bhuidheann a' meas air ceann-latha gach duilleag cothromachaidh a bheil so-mhaoinean ionmhasail no buidhnean de sho-mhaoinean ionmhasail air ios-sgrìobhadh. Tha nithean malairt a gheibhear agus iasadan rim faighinn san ùine ghoirid aig a' Bhuidhinn. Bithear a' sgrùdadh nan so-mhaoinean airson ios-sgrìobhadh mar a leanas:

So-mhaoinean air an giùlan aig cosgaisean le luach-chrionadh

A thaobh nithean malairt a gheibhear agus iasadan rim faighinn sa gheàrr-ùine, tha ullachadh ann airson ios-sgrìobhadh nuair a tha fianais reusanta ann (leithid briseadh creideis no duilgheadasan ionmhais mòra an neach-fiach) nach bi e comasach dhan Bhuidhinn na suimean gu lèir fhaighinn air ais a bha rim pàigheadh fo chumhachan tùsail an fhàirdeil. Tha suim giùlain an ni a gheibhear a' lùghdachadh tro bhith a' cleachdadh cunntas cuibhrinn. Tha fiachan ios-sgrìobhte air an di-aithneachadh nuair a thathar a' meas nach fhaighear air ais iad.

2.4. Breithneachaidhean agus adhbharan mì-chinnt ann an tuairmsean

Gus aithrisean ionmhais co-dhaingnichte na Buidhne ullachadh, feumaidh stiùirichean breithneachaidhean, tuairmsean agus ro-bheachdan a dhèanamh a bheir buaidh air na suimean teachd-a-steach, cosgaisean, so-mhaoinean is fèicheanasan a thèid aithris, agus air foillseachadh nam fèicheanasan a dh'fhaodadh a bhith ann, aig a' cheann-latha aithris. Ach, leis gur e tuairmse a th' ann, dh'fhaodte gum bi na toraidhean an da-rirebh eadar-dhealaichte bho na tuairmsean seo.

Thug na breithean, measaidhean agus ro-bheachdan a' bhuaidh a bu mhotha air suimean a chaidh aithneachadh anns na h-aithrisean ionmhais co-dhaingnichte:

Ath-luachadh nan tasgaidhean ann an seilbh

Bidh a' Bhuidheann a' giùlan a thasgaidhean ann an seilbh aig luach cothromach, le atharrachaidhean air luach-chothromach air an aithneachadh anns an Aithris air Teachd a-Steach. Dh'fhastaich a' bhuidheann eòlaichean luachaidh neo-eisimeileach gus an luach cothromach air 31 Màirt 2021 obrachadh a-mach. Airson nan tasgaidhean ann an seilbh, chleachd an neach-luachaidh dòigh luachaidh stèidhichte air modal sruth-airgid lasaichte atharraichte oir tha dìth dàta margaidh coimeasach ann mar thoradh air nàdar nan togalaichean. Tha luach cothromach dearbhte nan tasgaidhean ann an seilbh gu math freagairteach dhan toradh tuairmseach. Tha barrachd mineachaidh air na prìomh bheachdan a chaidh a chleachdadh gus luach chothroman nan tasgaidhean ann an seilbh obrachadh a-mach ann an nòta 11.

Sgeamaichean peinnsein shochairean suidhichte

Tha cosgais nan sgeamaichean peinnsein shochairean suidhichte air obrachadh a-mach le luachadh le clèireach urrais. Bha na luachaidhean clèirich-urrais a' gabhail a-steach a bhith a' dèanamh bharailean mu ìrean lasachaidh, ìrean toraidh ris a bheil dùil bho sho-mhaoinean, àrdachadh tuarastail san àm ri teachd, ìrean bàsmhorachd agus àrdachadh peinnsein san àm ri teachd. Air sgàth iom-fhillteachd an luachaidh, na barailean bunaiteach agus nàdar fad-ùine nam planaichean sin, tha tuairmsean mar sin fo ùmhlachd mì-chinnt mòr.

Tha fiosrachadh a bharrachd ann an nòta 21.

Nòtaichean mu na h-Aithrisean Ionmhasail

2.4. Breithneachaidhean agus adhbharan mi-chinnt ann an tuairmsean (a' leantainn)

Ath-luachadh nan tasgaidhean ann an seilbh

Tha suidheachadh a' Chorònabhiarais (COVID-19), a chaidh ainmeachadh mar "ghalar lèir-sgaoilte" air 11 Màrt 2020, air buaidh a thoirt air margaidhean ionmhais an t-saoghail. Chaidh bacaidhean siubhail a thoirt a-steach ann an iomadh dùthaich. Tha seo a' toirt buaidh air gach earrann den mhargaidh anns an RA. Air ceann-latha an luachaidh, tha sinn den bheachd gun urrainn dhuinn nas lugha de chuideam a chur air fianais margaidh a bh' ann roimhe gus coimeas a dhèanamh agus gus fiosrachadh a chumail ri beachdan a thaobh luach.

Gu dearbha, tha an fhreagairt làithreach do ChCOVID-19 a' ciallachadh gum feum sinn ar breithneachadh a stèidheachadh air suidheachadh de sheòrsa nach fhacas riamh roimhe. Mar sin, tha na luachaidhean againn air an aithris air bunait 'mi-chinnt luachaidh susbainteach' a rèir VPGA 10 de Luachadh RICS – Inbhean Cruinneil. Mar sin, bu chòir nas lugha de chinnt – agus barrachd faiceill – a bhith anns an luachadh againn na bhiodh ann mar as àbhaist.

2.5. Atharrachaidhean ann am poileasaidhean agus foillseachaidhean cunntasachd – inbhean agus mineachaidhean ùra agus atharraichte

Tha na h-inbhean agus na mineachaidhean a leanas riatanach airson a' chiad uair airson na bliadhna a chrìochnaich air 31 Màrt 2021 ach chan eil iad buntainneach no chan eil buaidh shusbainteach aca air aithrisean ionmhasail na buidhne;

IFRS 3	Co-aonachadh Ghnìomhachas
IAS 1	A' toirt seachad Aithrisean Ionmhais
IAS 8	Poileasaidhean Cunntasachd

Chaidh na h-inbhean, atharrachaidhean agus mineachaidhean a leanas a chur an sàs tron bhliadhna agus chaidh gabhail riutha anns na h-aithrisean ionmhais seo.

IFRS 3	Co-aonachadh Ghnìomhachas
IAS 1	A' toirt seachad Aithrisean Ionmhais
IAS 8	Poileasaidhean Cunntasachd
IFRS 16	Lasachaidhean Màil Co-cheangailte ri Covid-19

2.6. Atharrachaidhean ann am poileasaidhean agus foillseachaidhean cunntasachd – inbhean a chaidh fhoillseachadh ach nach eil an gnìomh fhathast

Tha na h-inbhean agus mineachaidhean a chaidh fhoillseachadh, ach nach eil an gnìomh fhathast, suas ri ceann-latha foillseachaidh aithrisean ionmhais na buidhne air am foillseachadh gu h-ìosal. Tha a' Bhuidheann an dùil gabhail ris na h-inbhean aca, ma tha iad buntainneach, nuair a thèid an cur an sàs.

IAS 8	Poileasaidhean Cunntasachd
-------	----------------------------

Nòtaichean mu na h-Aithrisean Ionmhasail

3. Teachd a-steach	2021 £000	2020 £000
Thathar a' coimhead air an teachd a-steach aithnichte san Aithris air Teachd a-steach mar a leanas:		
Teachd a-steach bho chisean puirt-adhair	6,920	18,909
Teachd a-steach bho Cheadachaidhean Reic	317	3,264
Teachd a-steach bho mhàil	1,762	2,719
Teachd a-steach lomlan	8,999	24,892

4. Teachd a-steach eile	2021 £000	2020 £000
Tabhartasan Rìaghaltais, tabhartasan eile, agus seirbheisean a chaidh a thoirt seachad	37,929	24,545
	37,929	24,545

Tha a' Bhuidheann a' faighinn subsadaidh obrachaidh, bho Rìaghaltas na h-Alba, airson a bhith a' leantainn air adhart le gnìomhachd aig na 11 puirt-adhair aice. Tha Port-adhair Dhùn Dè air a ruith tro fho-chompanaidh. A bharrachd air seo, tha Sgeama Lasachaidh an Adhair a' faighinn pàigheadh airson seirbheisean air an toirt seachad. Bha an t-suim a fhuaradh ann an 2021 agus 2020 mar a leanas:

Teachd a-steach		2021 £000	2020 £000
Rìaghaltas na h-Alba	Subsadaidh obrachaidh agus tabhartasan	36,600	24,355
Rìaghaltas na h-Alba	Sgeama Lasachaidh Adhair	125	186
Eile	Eile	1,204	4
		37,929	24,545
Calpa			
Rìaghaltas na h-Alba agus buidhnean eile	Subsadaidh obrachaidh agus tabhartasan	20,246	11,549
		58,175	36,094

Nòtaichean mu na h-Aithrisean Ionmhasail

5. Call obrachaidh na buidhne

Tha seo air aithris às dèidh cosgaisean/(creideasan):

	2021	2020
	£000	£000
Àrdachadh/Ìsleachadh ann an luach cothromach nan tasgaidhean ann an seilbh	(4)	(221)
Ìsleachadh seilbh, uidheim is acfhainn	8,816	8,080
Subsadaidhean dàilichte air an toirt seachad	(8,567)	(8,202)
Pàighidhean airson liosan obrachaidh	-	-
Pàigheadh an neach-sgrùdaidh – seirbheisean sgrùdaidh	39	37

6. Buannachdan/(callaidhean) eile

Buannachd air cuidhteasan seilbh, uidheam is acfhainn

	2021	2020
	£000	£000
Buannachd air cuidhteasan seilbh, uidheam is acfhainn	-	52
Àrdachadh/Ìsleachadh ann an luach cothromach nan tasgaidhean ann an seilbh	(127)	221
	(127)	273

7. Cosgaisean sochairean fhastaichean

Pàigheadh is Tuarastalan

Cosgaisean shochairean sòisealta

Cosgaisean Peinnsein

Cosgaisean luchd-obrach eile

	2021	2020
	£000	£000
Pàigheadh is Tuarastalan	23,553	23,863
Cosgaisean shochairean sòisealta	2,486	2,585
Cosgaisean Peinnsein	5,908	6,470
Cosgaisean luchd-obrach eile	721	1,063
	32,668	33,981

Tha na cosgaisean peinnsein a thaobh sgeamaichean shochairean suidhichte agus an sgeama thabhartasan comharraichte

Bha an àireamh chuibheasach de luchd-obrach againn tron bhliadhna, a' gabhail a-steach luchd-obrach sealach, mar a leanas:

	2021	2020
	Àir.	Àir.
Rianachd	63	64
Seirbheisean trafaig adhair	110	106
Seirbheisean smàlaidh puirt-adhair	188	188
Gnìomhan aparain	1	1
Innleadaireachd	21	21
Manaidsearachd	50	50
Tèarainteachd	227	228
	660	658

Tuarastal nan stiùirichean

Tuarastalan

Suimeannan pàighte do pheinnsenan

	2021	2020
	£000	£000
Tuarastalan	249	225
Suimeannan pàighte do pheinnsenan	30	29

Nòtaichean mu na h-Aithrisean Ionmhasail

7. Cosgaisean sochairean luchd-obrach (a' leantainn)

Bha tuarastal nan Stiùirichean, a' gabhail a-steach suimeannan pàighte do pheinnseanan, taobh a-staigh nan rainsean a leanas:

	2021 Àir.	2020 Àir.
£0 to £5,000	-	4
£5,001 gu £10,000	5	3
£10,001 gu £20,000	-	-
£20,001 gu £60,000	3	2
£140,001 to £145,000	-	-
£145,001 to £155,000	1	1

Bha tuarastal an Stiùiriche leis a' phàigheadh às àirde aig £122,640 (2020: £120,404) gun a bhith a' gabhail a-steach suimeannan pàighte do pheinnseanan de £30,330 (2020: £29,782).

Phàigh a' bhuidheann £32,686 (2020: £57,240) do Stòras Mara Cailleannach Eta airson nan seirbheisean aig aon stiùiriche (nòta 25).

Phàigh a' bhuidheann £23,184 (2019: £22,230) do Chomann Lagh na h-Alba airson seirbheisean a' chathraiche.

Fhuair 2 stiùiriche suimeannan pàighte do pheinnsein bhon Bhuidhinn mar bhall de Sgeama Peinnsein Puirt-adhair na Gàidhealtachd is nan Eilean.

8. Ionmhas (cosgaisean)/teachd a-steach

	2021 £000	2020 £000
Riadh banca ri fhaighinn/(ri phàigheadh)	4	9
Teachd a-steach (call) ionmhasail eile	-	(54)
Na chaidh a chur ris – So-mhaoin còir cleachdaidh	(11)	(13)
	(7)	(57)

Nòtaichean mu na h-Aithrisean Ionmhasail

9. Ciseachas

(a) Cisean air an Aithris air Teachd a-steach

	2021 £000	2020 £000
Cis teachd a-steach làithreach:		
Cis teachd a-steach làithreach	-	-
Suimean anabharrach a chaidh a phàigheadh ann am bliadhnaichean roimhe	-	(19)
Cis teachd a-steach làithreach iomlan	-	(4)
Cisean dàilichte:		
Tùs agus ath-thionndadh eadar-dhealachaidhean sealach	-	-
A' bhuaidh aig ìre chisean islichte air dùnadh fhèicheanasan	-	-
Cisean dàilichte gu h-iomlan	-	-
Cosgais chisean san Aithris air Teachd a-steach		
Cisean teachd a-steach air gnìomhan a tha a' leantainn	-	(19)
Thathar a' foillseachadh nan cosgais cise san Aithris air Teachd a-steach mar a leanas:	-	(19)

(b) Cisean a thaobh nithean air an toirt air falbh bho, no air an cur ri, teachd a-steach iomlan eile

	2021 £000	2020 £000
Cis air an sgeama peinnsein shochairan suidhichte	-	-
Cis teachd a-steach làithreach iomlan	-	-
Cisean dàilichte:		
Cis dhàilichte air an sgeama peinnsein shochairan suidhichte	-	-
Cisean dàilichte gu h-iomlan	-	-
Cosgais cise san Aithris air Teachd a-steach Iomlan Eile	-	-

Nòtaichean mu na h-Aithrisean Ionmhasail

9. Cisean (a' leantainn)

(c) Ath-rèiteachadh air a' chosgais chisean iomlan

Tha cosgais nan ceistean anns an Aithris air Teachd a-steach airson na bliadhna nas àirde na ìre choitcheann na cis-chorparaid san Rìoghachd Aonaichte – 19% (2020: 19%). Tha na h-eadar-dhealachaidhean air an ath-rèiteachadh gu h-ìosal:

	2021 £000	2020 £000
Cunntasachd (call) ro chisean teachd a-steach	(2,589)	(2,735)
Cunntasachd (call) air iomadachadh le ìre cis àbhaisteach na RA aig 19% (2019: 19%)	(491)	(519)
Cosgaisean nach gabh a chur an aghaidh chisean	38	44
Callaidhean cise a chaidh a ghiùlan air adhart	487	136
Callaidhean cise a chaidh a chleachdadh	(481)	(111)
Tabhartasan riaghaltais a tha saor bho chisean	(1,576)	(1,665)
Ullachaidhean peinnsein nach gabh a chur an aghaidh chisean	(98)	646
Atharrachaidhean a thaobh amannan roimhe	-	(19)
Atharrachaidhean co-cheangailte ri IFRS	527	(143)
Riadh air earrannan ath-fhuasglaidh	-	-
Atharrachaidhean a thaobh reic so-mhaoinean	24	(52)
Atharrachaidhean co-cheangailte ri cisean GAAP na RA	-	-
Ìsleachadh lom a bharrachd air cuibhreannan calpa	1,555	1,652
Buannachdan air an gabhadh cisean a thoirt	27	-
Cuibhreann den cho-iomairt nach gach a chur an aghaidh chisean	(12)	12
Gluasad cis dàilichte ann an nòta 9 (d)	-	-
Atharrachadh cis iomlan air clàradh anns an Aithris air Teachd a-steach	-	(19)

(d) Cis dhàilichte

Tha na cisean dàilichte a chaidh a chur ann an Duilleag Cothromachaidh na Buidhne is na Companaidh agus anns an Aithris air Teachd a-steach mar a leanas:

	Duilleig cothromachaidh		Aithris air Teachd a-steach	
	2021 £000	2020 £000	2021 £000	2020 £000
Fèicheanas cis dàilichte				
Cuibhreannan calpa air an luathachadh	4,870	4,924	54	(4,924)
Ath-luachadh nan tasgaidhean ann an seilbh	151	175	24	(52)
	5,021	5,099	78	(4,976)
So-mhaoin cis dhàilichte				
Cuibhreannan calpa air an luathachadh	-	-	-	(4,736)
Peinnsean	11,789	5,348	6,441	272
Callaidhean cise a chaidh a ghiùlan air adhart	2,108	2,141	(33)	197
Teachd a-steach dhàilichte	4,566	4,622	(56)	9,741
Cisean dàilichte nach deach aithneachadh	(13,442)	(7,012)	(6,430)	(498)
	5,021	5,099	(78)	(4,976)
Air fhoillseachadh air Duilleag Cothromachaidh na Buidhne is na Companaidh is air an Aithris air Teachd a-steach				
Cis dhàilichte (fèicheanas)	-	-	-	-

Nòtaichean mu na h-Aithrisean Ionmhasail

9 (d) Cis dhàilichte (a' leantainn)

Cha deach so-mhaoin cis dhàilichte aithneachadh a thaobh eadar-dhealachaidhean sealach co-cheangailte ri callaidhean malairt eachdraidheil aig a' Bhuidhinn, nach fhaighear air ais ach a-mhàin ma thòisicheas a' Bhuidheann air prothaid shusbainteach a dhèanamh air an gabh cisean a phàigheadh. Chan eil gu leòr fianais ann gun tèid an t-so-mhaoin seo fhaighinn air ais gus a h-aithneachadh anns na h-aithrisean ionmhasail.

10. Seilbh, uidheam is acfhainn

Buidheann	Saor-sheilbheachd air fearann agus toglaichean £000	Uidheam is acfhainn £000	Obair togail a' dol air adhart £000	Iomlan £000
Cosgais:				
Air 1 Giblean 2019	57,313	170,517	5,775	233,605
Na chaidh a chur ris	61	211	13,815	14,087
Na chaidh a chur ris – So-mhaoin còir cleachdaidh	491	171	-	662
Cuidhteasan	(80)	(1,552)	-	(1,632)
Tar-ghluasadan	3,936	4,749	(8,685)	-
Air 31 Màrt 2020 (air ath-aithris)	61,721	174,096	10,905	246,722
Ìsleachadh luach agus ìos-sgrìobhadh:				
Air 1 Giblean 2019	(34,585)	(82,445)	-	(117,030)
Air a thoirt seachad tron bhliadhna	(1,522)	(6,491)	-	(8,013)
Atharrachadh ri bliadhna an-uiridh a thaobh Ìsleachadh luach	(2,208)	-	-	(2,208)
Air a thoirt seachad tron bhliadhna air so-mhaoin còir cleachdaidh	(43)	(24)	-	(67)
Cuidhteasan	14	1,507	-	1,521
Air 31 Màrt 2020 (air ath-aithris)	(38,344)	(87,453)	-	(125,797)
Luach Leabhair Lom:				
Air 31 Màrt 2020 (air ath-aithris)	23,377	86,643	10,905	120,925
Air 31 Màrt 2019	22,728	88,072	5,775	116,575

Nòtaichean mu na h-Aithrisean Ionmhasail

10. Seilbh, uidheam is acfhainn (a' leantainn)

Buidheann	Saor-sheilbheachd air fearann agus toglaidhean £000	Uidheam is acfhainn £000	Obair togail a' dol air adhart £000	Iomlan £000
Cosgais:				
Air 1 Giblean 2020 (air ath-aithris)	61,721	174,096	10,905	246,722
Na chaidh a chur ris	809	2,869	20,119	23,797
Na chaidh a chur ris – So-mhaoin còir cleachdaidh	-	-	-	-
Cuidhteasan	-	(634)	-	(634)
Tar-ghluasadan	2,053	4,090	(6,143)	-
Air 31 Màrt 2021	64,583	180,421	24,881	269,885

Ìsleachadh luach agus ìos-sgrìobhadh:

Air 1 Giblean 2020 (Air ath-aithris)	(38,344)	(87,453)	-	(125,797)
Air a thoirt seachad tron bhliadhna	(2,537)	(6,179)	-	(8,716)
Air a thoirt seachad tron bhliadhna air so-mhaoin còir cleachdaidh	(43)	(57)	-	(100)
Cuidhteasan	-	592	-	592
Air 31 Màrt 2021	(40,924)	(93,097)	-	(134,021)

Luach Leabhair Lom:

Air 31 Màrt 2021	23,659	87,324	24,881	135,864
Air 31 Màrt 2020 (air ath-aithris)	23,377	86,643	10,905	120,925

Companaidh	Saor-sheilbheachd air fearann agus toglaidhean £000	Uidheam is acfhainn £000	Obair togail a' dol air adhart £000	Iomlan £000
Cosgais:				
Air 1 Giblean 2019	53,457	150,048	5,541	209,046
Na chaidh a chur ris	61	205	13,637	13,903
Na chaidh a chur ris – So-mhaoin còir cleachdaidh	491	171	-	662
Cuidhteasan	(80)	(1,353)	-	(1,433)
Tar-ghluasadan	3,936	4,372	(8,308)	-
Air 31 Màrt 2020	57,865	153,443	10,870	222,178

Ìsleachadh luach agus ìos-sgrìobhadh:

Air 1 Giblean 2019	(31,685)	(71,401)	-	(103,086)
Air a thoirt seachad tron bhliadhna	(1,595)	(6,724)	-	(8,319)
Air a thoirt seachad tron bhliadhna air so-mhaoin còir cleachdaidh	(43)	(24)	-	(67)
Cuidhteasan	14	1,309	-	1,323
Air 31 Màrt 2020	(33,309)	(76,840)	-	(110,149)

Luach Leabhair Lom:

Air 31 Màrt 2020	24,556	76,603	10,870	112,029
Air 31 Màrt 2019	21,772	78,647	5,541	105,960

Nòtaichean mu na h-Aithrisean Ionmhasail

10. Seilbh, uidheam is acfhainn (a' leantainn)

Companaidh	Saor-sheilbheachd air fearann agus toglaidhean £000	Uidheam is acfhainn £000	Obair togail a' dol air adhart £000	Iomlan £000
Cosgais:				
Air 1 Giblean 2020	57,865	153,443	10,870	222,178
Na chaidh a chur ris	774	2,785	18,846	22,405
Na chaidh a chur ris – So-mhaoin còir cleachdaidh	-	-	-	-
Cuidhteasan	-	(602)	-	(602)
Tar-ghluasadan	2,029	3,381	(5,410)	-
Air 31 Màrt 2021	60,668	159,007	24,306	243,981
Ìsleachadh luach agus ios-sgrìobhadh:				
Air 1 Giblean 2020	(33,309)	(76,840)	-	(110,149)
Air a thoirt seachad tron bhliadhna	(1,688)	(6,351)	-	(8,039)
Air a thoirt seachad tron bhliadhna – so-mhaoin còir cleachdaidh	(43)	(57)	-	(100)
Cuidhteasan	-	562	-	562
Air 31 Màrt 2021	(35,040)	(82,686)	-	(117,726)
Luach Leabhair Lom:				
Air 31 Màrt 2021	25,628	76,321	24,306	126,255
Air 31 Màrt 2020	24,556	76,603	10,870	112,029

11. Tasgaidhean ann an seilbh

Tha tasgaidhean ann an seilbh air an cur san duilleag cothromachaidh aig luach chothromach mar a chithear gu h-ìosal:

	Buidheann 2021 £000	Companaidh 2021 £000	Buidheann 2020 £000	Companaidh 2020 £000
Luachadh air 1 Giblean	854	854	633	633
Na chaidh a chur ris	-	-	-	-
Cuidhteasan	(131)	(131)	-	-
Atharrachadh luach cothromach	4	4	221	221
Luachadh air 31 Màrt	727	727	854	854

Chaidh luach cothromach obrachadh a-mach stèidhichte air luachaidhean margaidh, a rèir inbhean luachaidh a chaidh fhoillseachadh le Institiud Rìoghail an Luchd-tomhais Clàraichte. Ann a bhith a' dèanamh nan tuairmsean aca air luachan margaidh, tha an luchd-luachaidh air an eòlas margaidh agus am breithneachadh proifeasanta a chleachdadh agus chan eil iad dìreach air coimeasan malairt eachdraidheil a chleachdadh.

Chaidh na luachaidhean a dhèanamh le Gerald Eve air 31 Màrt 2021, comhairliche neo-eisimeileach barrantaichte le teisteanas proifeasanta aithnichte agus buntainneach agus le eòlas bho chionn goirid air suidheachadh agus seòrsa nan tasgaidhean ann an sealbh a bhathar a' luachadh. Tha na prìomh bheachdan a chaidh a ghabhail a thaobh luachadh air am mineachadh gu h-ìosal:

Toradh (%)	2021 6.36% – 24.56%	2020 6.5% – 24.56%
------------	--------------------------------------	-----------------------

Nòtaichean mu na h-Aithrisean Ionmhasail

12. Tasgaidhean

Buidheann

(a) Tasgaidhean ann an co-iomairtean

Tha sealbh aig Puirt-adhair na Gàidhealtachd agus nan Eilean Earranta air 34% de chalpa earrannan àbhaisteach agus 87% de na h-earrannan ath-fhuasglaidh ann am Pàirc Gnìomhachais Port-adhair Inbhir Nis (*Inverness Airport Business Park Limited – IABP*), buidheann a tha fo smachd co-roinnte a tha na chompanaidh tasgaidh seilbh. Tha a' bhuidheann a' comharrachadh a h-ùidh ann an IABP tron dòigh-obrach cothromais.

Tha an cuibhreann de sho-mhaoin, fèicheanasan, teachd-a-steach agus cosgaisean na buidhne fo smachd co-roinnte aig 31 Màrt agus airson na bliadhnaichean a thàinig gu crìch an uair sin mar a leanas:

	2021 £000	2020 £000
Cuibhreann de dhuilleag cothromachaidh na co-iomairt:		
So-mhaoinean neo-làithreach	(22)	(84)
So-mhaoinean làithreach	-	-
Fèicheanasan làithreach	-	-
Fèicheanasan neo-làithreach	-	-
Cuibhreann de chùl-stòran eile	-	-
Cuibhreann de dh'(fèicheanasan)/de sho-mhaoinean lom	(22)	(84)

	2021 £000	2020 £000
Cuibhreann de thoraidhean na co-iomairt:		
Teachd a-steach	154	105
Cosgaisean rianachd lom	(78)	(177)
Call ro chisean	76	(72)
Cosgais cise	(13)	9
Call ro chisean	62	(63)

Tha aithrisean ionmhais IABP air an ullachadh airson an aon ùine aithris ri aithrisean ionmhais na Buidhne.

(b) Fiosrachadh mu iomairtean na Buidhne

Tha mion-fhiosrachadh mu na tasgaidhean anns a bheil a' Bhuidheann a' cumail 20% no barrachd de luach ainmeach de sheòrsa sam bith de chalpa earrannan aig 31 Màrt 2021 agus 2020 mar a leanas:

Ainm na Companaidh	Seòrsa earrannan	Ceudad de bhòtaichean	Nàdar a' gnìomhachais
Gnìomhan le fo-chompanaidhean:			
Airport Management Services Limited	Earrannan àbhaisteach	100%	Seirbheisean puirt-adhair
Port-adhair Dhùn Dè Earranta	Earrannan àbhaisteach	100%	Seirbheisean puirt-adhair
Highland Airways Limited	Earrannan àbhaisteach	100%	Dìomhain
Co-iomairtean:			
Pàirce Gnìomhachais Inbhir Nis Earranta	Earrainnean àbhaisteach	34%	Tasgadh ann an sealbh
Pàirce Gnìomhachais Inbhir Nis Earranta	Earrannan ath-fhuasglaidh	87%	Tasgadh ann an sealbh

Nòtaichean mu na h-Aithrisean Ionmhasail

12. Tasgaidhean (a' leantainn) Companaidh

	Gnìomhan le fo-chompanaidhean £000	Co-iomairtean £000	Iomlan £000
Cosgais:			
Air 1 Giblean 2019	10	1,988	1,998
Nithean a fhuaradh	-	-	-
Na chaidh a chur ris	-	-	-
Cuidhteasan	-	-	-
Air 31 March 2020	10	1,988	1,998
Luach-chronadh is ios-sgrìobhadh:			
Air 1 Giblean 2019	-	-	-
Luach-chronadh tron bhliadhna	-	-	-
Cisean ios-sgrìobhaidh	-	-	-
Cuidhteasan	-	-	-
Air 31 Màrt 2020	-	-	-
Luach Leabhair Lom:			
Air 31 March 2020	10	1,988	1,998
Air 31 March 2019	10	1,988	1,998

	Gnìomhan le fo-chompanaidhean £000	Co-iomairtean £000	Iomlan £000
Cosgais:			
Air 1 Giblean 2020	10	1,988	1,998
Nithean a fhuaradh	-	-	-
Na chaidh a chur ris	-	-	-
Cuidhteasan	-	-	-
Air 31 Màrt 2021	10	1,988	1,998
Luach-chronadh is ios-sgrìobhadh:			
Air 1 Giblean 2020	-	-	-
Luach-chronadh tron bhliadhna	-	-	-
Cisean ios-sgrìobhaidh	-	-	-
Cuidhteasan	-	-	-
Air 31 Màrt 2021	-	-	-
Luach Leabhair Lom:			
Air 31 Màrt 2021	10	1,988	1,998
Air 31 March 2020	10	1,988	1,998

Nòtaichean mu na h-Aithrisean Ionmhasail

13. So-mhaoinean neo-shusbainteach suidhichte

Buidheann

	Iomlan £000
Cosgais:	
Air 1 Giblean 2019	540
Nithean a fhuairadh	-
Na chaidh a chur ris	-
Cuidhteasan	-
At 31 Màrt 2020	540
Luach-chrionadh is ios-sgrìobhadh:	
Air 1 Giblean 2019	(485)
Luach-chrionadh tron bhliadhna	-
Cuidhteasan	-
Air 31 Màrt 2020	(485)
Luach Leabhair Lom:	
At 31 Màrt 2020	55
At 31 Màrt 2019	55
Cosgais:	
Air 1 Giblean 2020	540
Nithean a fhuairadh	-
Na chaidh a chur ris	-
Cuidhteasan	-
Air 31 Màrt 2021	540
Luach-chrionadh is ios-sgrìobhadh:	
Air 1 Giblean 2020	(485)
Luach-chrionadh tron bhliadhna	-
Cisean ios-sgrìobhaidh	-
Air 31 Màrt 2021	(485)
Luach Leabhair Lom:	
Air 31 Màrt 2021	55
At 31 Màrt 2020	55

Tha so-mhaoinean neo-shusbainteach a' buntainn ri cùmhnantan lios a fhuairadh mar phàirt de bhith a' faighinn Port-adhair Dhùn Dè Earranta.

Bha an t-so-mhaoin neo-shusbainteach seo air a maoineachadh le tabhartas. Chaidh a' mhaoin a chlàradh an toiseach aig a luach cothromach de £170,500 agus an uair sin air chaidh a thomhas fon mhodail cosgais. Tha so-mhaoinean air an luach-chrionadh airson nan amannan far a bheilear an dùil gun èirich na sruthan airgid cùmhnantail. Tha luach-chrionadh mar phàirt de na cosgaisean rianachd. Bha beatha cleachdaidh de 50 bliadhna aig na so-mhaoinean neo-shusbainteach air 31 Màrt 2021.

Tha na beathannan feumail a leanas air an cleachdadh nuair a thathar ag obair a-mach luach-chrionadh:

So-mhaoinean neo-shusbainteach – 7 gu 60 bliadhna airson nan cùmhnantan liosa

Nòtaichean mu na h-Aithrisean Ionmhasail

14. Malairt is nithean eile a gheibhear

Buidheann	2021 £000	2020 £000
Nithean malairt a gheibhear	2,123	3,663
A' toirt air falbh: ullachadh airson ios-sgrìobhadh air nithean a gheibhear	(352)	(765)
Nithean malairt a gheibhear às aonais ios-sgrìobhadh	1,771	2,898
Nithean a gheibhear bho cho-iomairtean	2,336	2,310
Ro-phàighidhean agus teachd-a-steach tàrmaichte eile	786	625
Nithean eile a gheibhear	3,429	1,254
	8,322	7,087

Às an luach giùlain de nithean malairt a gheibhear de £2,123,000, tha £1,815,492 bho 4 prìomh chustamairean.

Companaidh

	2021 £000	2020 £000
Nithean malairt a gheibhear	2,096	3,520
A' toirt air falbh: ullachadh airson ios-sgrìobhadh air nithean a gheibhear	(351)	(765)
Nithean malairt a gheibhear às aonais ios-sgrìobhadh	1,745	2,755
Nithean a gheibhear bho cho-iomairtean	2,336	2,311
Ro-phàighidhean agus teachd-a-steach tàrmaichte eile	584	490
Nithean eile a gheibhear	5,223	1,245
	9,888	6,801

Às an luach giùlain de nithean malairt a gheibhear de £2,096,000, tha £1,803,703 bho 4 prìomh chustamairean.

15. Clàran-seilbhe

	Buidheann 2021 £000	Companaidh 2021 £000	Buidheann 2020 £000	Companaidh 2020 £000
Connadh-itealan	14	-	46	-
Pàirtean	161	161	-	-
	175	161	46	-

Nòtaichean mu na h-Aithrisean Ionmhasail

16. Airgead is nithean co-ionann

Airson adhbharan aithris na Buidhne air sruthan airgid, tha airgead agus suimeannan co-ionann ri airgid a' gabhail a-steach na leanas:

Buidheann	2021	2020
	£000	£000
Airgead anns a' bhanca	3,589	3,320
Tasgaidhean sealach	-	-
	3,589	3,320

Bidh airgead sa bhanca a' cosnadh riadh aig irean rèidh luaisgeach a rèir irean tasgaidh làitheil a' bhanca.

Companaidh	2021	2020
	£000	£000
Airgead anns a' bhanca	3,162	3,186
Tasgaidhean sealach	-	-
	3,162	3,186

17. Malairt is nithean eile a gheibhear

Buidheann	2021	2020
	£000	£000
lasadan (nòta 18)	1,721	-
Nithean malairt a gheibhear	3,601	1,861
Neach-creideis liosa IFRS	506	602
Luchd-creideis is tàrmachadh eile	9,915	8,748
	15,743	11,211

Companaidh	2021	2020
	£000	£000
lasadan (nòta 18)	1,646	-
Nithean malairt a gheibhear	3,508	1,848
Suimean rim pàigheadh do chompanaidhean eile sa Bhuidhinn	95	900
Neach-creideis liosa IFRS	506	602
Luchd-creideis is tàrmachadh eile	9,184	8,084
	14,939	11,434

Nòtaichean mu na h-Aithrisean Ionmhasail

18. Iasadan

Buidheann	2021 £000	2020 £000
lasadan gun tèarainteachd a tha rim pàigheadh air ais gu h-iomlan taobh a-staigh còig bliadhna, rim pàigheadh air ais ann an cuibhreannan leth-bhliadhnail, rim pàigheadh air ais ann an cuibhreannan leth-bhliadhnail	5,847	3,468
A' toirt air falbh na tha ri phàigheadh air ais taobh a-staigh dà mhios dheug (nòta 17)	(1,721)	-
	4,127	3,468

Tha cuibhreannan air na h-iasadan gu h-àrd rim pàigheadh air ais mar a leanas:

eadar bliadhna is dà bliadhna	1,659	1,136
eadar dà is còig bliadhna	2,467	1,928
às dèidh còig bliadhna	-	404
	4,127	3,468

Companaidh

	2021 £000	2020 £000
lasadan gun tèarainteachd a tha ri pàigheadh air ais gu h-iomlan taobh a-staigh còig bliadhna, rim pàigheadh air ais ann an cuibhreannan leth-bhliadhnail, rim pàigheadh air ais ann an cuibhreannan leth-bhliadhnail	5,773	3,412
A' toirt air falbh na tha ri phàigheadh air ais taobh a-staigh dà mhios dheug (nòta 17)	(1,646)	-
	4,127	3,412

Tha cuibhreannan air na h-iasadan gu h-àrd rim pàigheadh air ais mar a leanas:

eadar bliadhna is dà bliadhna	1,646	1,121
eadar dà is còig bliadhna	1,659	1,887
às dèidh còig bliadhna	-	404
	3,305	3,412

Air 31 Màrt 2021, bha 7 iasadan aig a' bhuidheann is aig a' chompanaidh rim pàigheadh air ais (2020: 6). Tha na h-iasadan rim pàigheadh air ais do Mhinistearan na h-Alba aig ìre rèidh eadar 1.11% agus 2.00%. Tha na h-iasadan rim pàigheadh air ais thairis air 4 is 5 bliadhna ann an cuibhreann gach sia mìosan. Bha greis shaor bho phàigheadh airson 2020/21 mar thoradh air taic COVID-19.

19. Subsadaidhean dàilichte

Buidheann	2021 £000	2020 £000
Cothromachadh air 1 Giblean	118,294	115,804
Subsadaidhean rim faighinn	20,246	12,900
Ceartachadh air Cunntas Teachd a-steach na bliadhna an-uiridh	-	(2,208)
Do chunntas an teachd a-steach	(8,567)	(8,202)
Mu choinneamh cuidhteachadh so-mhaoinean	(42)	-
Air 31 Màrt	129,932	118,294

Nòtaichean mu na h-Aithrisean Ionmhasail

19. Subsadaidhean dàilichte (a' leantainn)

Companaidh

	2021 £000	2020 £000
Cothromachadh air 1 Giblean	109,328	105,068
Subsadaidhean rim faighinn	18,870	12,713
Do chunntas an teachd a-steach	(7,888)	(8,453)
Mu choinneamh cuidhteachadh so-mhaoinean	(39)	-
Air 31 Màrt	120,271	109,328

20. Ionnsramaidean Ionmhasail

Riosg creideis

Is e riosg creideis an riosg call a bhith ann mar thoradh air custamairean a' fàileadh pàigheadh. Tha a' Bhuidheann air modhan a stèidheachadh gus an riosg de neo-phàigheadh a lughdachadh a thaobh nan nithean malairt a gheibhear, a' gabhail a-steach foincsean smachd creideis a tha stèidhichte taobh a-staigh roinn an ionmhais.

Chan eil dùmhlachd mòr de chunntas creideis taobh a-staigh na buidhne mura h-eilear ag innse a chaochladh. Tha an ìre as àirde de chunntas creideas co-cheangailte ri so-mhaoinean ionmhasail air an riochdachadh leis an luach giùlain air ceann-latha na duilleig cothromachaidh.

An cunnart gum bi gainnead airgid ann

'S e an cunnart gum bi gainnead airgid ann an riosg nach tèid aig a' bhuidhinn air a uallachaidhean a choileanadh nuair a dh'èireas iad a chionn 's nach eil gu leòr goireasan ionmhasail aca. Bidh a' bhuidheann a' dèiligeadh ri cunnartan gum bi gainnead airgid ann le bhith a' cumail chùl-stòrasan agus goireasan bancaireachd iomchaidh agus a bhith a' cumail sùil fad an t-siubhail air ro-aithrisean air sruthan-airgid agus air na sruthan-airgid an da-riribh.

Tha an clàr gu h-ìosal a' toirt geàrr-chunntas air pròifil abaidheachd fèicheanasan ionmhasail na Buidhne air 31 Màrt 2021 agus 31 Màrt 2020 stèidhichte air pàighidhean fo chùmhntan nach eil air an lasachadh:

	Air iarrtas £000	Nas lugha na 3 mìosan £000	3 gu 12 mìosan £000	1 gu 5 bliadhna £000	Nas fhaide na 5 bliadhna £000	Iomlan £000
Malairt is nithean eile a phàighear						
Air 31 Màrt 2021	-	14,022	-	-	-	14,022
Air 31 Màrt 2020	-	11,211	-	-	-	11,211
lasadan						
Air 31 March 2021	-	-	1,721	4,127	-	5,847
Air 31 Màrt 2020	-	-	-	3,468	-	3,468

Nòtaichean mu na h-Aithrisean Ionmhasail

20. Ionnsramaidean ionmhasail (a' leantainn)

Luachan cothromach aig so-mhaoinean ionmhasail agus air fèicheanasan ionmhasail

Tha comas a rèir seòrsa gu h-ìosal de na suimean giùlain agus luachan cothromach aig na h-ionnsramaidean ionmhasail uile aig a' bhuidhinn a tha air an giùlan anns na h-aithrisean ionmhasail.

	Luach giùlain		Luach cothromach	
	2021 £000	2020 £000	2021 £000	2020 £000
So-mhaoinean ionmhasail				
lasadan agus nithean eile a gheibhear	-	-	-	-
Malairt is nithean eile a gheibhear	5,987	4,776	5,987	4,776
lasadan rim faighinn	2,336	2,310	2,336	2,310
Fèicheanasan ionmhasail				
Malairt is nithean eile a gheibhear	14,022	11,211	14,022	11,211
lasadan	5,847	3,468	5,847	3,468

Chaidh luachan cothromach lasadan agus nighean eile a gheibhear agus lasadan rim faighinn obrachadh a-mach le bhith a' toirt air falbh nan sruthan airgid ris a bheil dùil san àm ri teachd aig ìrean rèidh na margaidh airson ionnsramaidean aig a bheil na h-teirmean agus feartan gu ìre mhòr.

Thathar a' gabhail ris gu bheil luach giùlain nithean rim faighinn agus rim pàigheadh sa gheàrr-ùine faisg air an luach cothromach far nach eil buaidh lasachadh prise buntainneach.

21. Peinneanan

Tha dà sgeama peinnein shochairan suidhichte le tuarastal deireannach aig a' Bhuidhinn airson an luchd-obrach aca – Sgeama Peinnein Puirt-adhair na Gàidhealtachd agus nan Eilean (HPS) agus Maoin Superannation Taobh Tatha (TSF) agus aon sgeama le tabhartasan comharraichte. Bha an àireamh de bhuill na buidhne aig gach maoin air 31 Màrt 2021 mar a leanas: 587 (2020:571) agus 75 (2020: 68). Tha an dà sgeama air an ruith agus air an suidheachadh anns an Rìoghachd Aonaichte agus feumar na suimeannan a phàigheadh do mhaoinean a tha air an riaghladh fa-leth.

Bha 266 ball aig People's Pension anns a' Bhuidhinn air 31 Màrt 2021 (2020: 252) agus 49 anns a' Chompanaidh (2020: 35). Tha an sgeama seo air a sgrùdadh le stiùirichean HIAL tro na clèirich-urrais.

Chaidh luachan dhleastanasan an sgeama obrachadh a-mach le clèireach urrais aig a bheil teisteanas, stèidhichte air an luachadh clèirich urrais air 31 Dùbhlachd 2019 airson an HPS agus an luachadh air 31 Màrt 2020 airson an TSF, leis an dà chuid air an ùrachadh gu ceann-latha na duilleig cothromachaidh.

Tha an TSF air fhoillseachadh ann an cunntasan an fho-chompanaidh, Port-adhair Dhùn Dè Earranta (DAL).

Tha an HPS air fhoillseachadh ann an cunntasan na Companaidh, leis an dà sgeama air am foillseachadh ann an cunntasan na Buidhne.

Nòtaichean mu na h-Aithrisean Ionmhasail

21. Peinnseanan (a' leantainn)

Bha so-mhaoinean agus fèicheanasan nan sgeamaichean mar a leanas air 31 Màrt:

Air 31 Màrt 2020	HPS £000	TSF £000	lomlan £000
Maoinean an sgeama aig luach cothromach			
Cothromas	33,389	5,812	39,201
Gilts	-	122	122
Bannan eile	39,308	1,555	40,863
Seilbh	11,581	1,111	12,692
Fàs iomadaichte	26,482	-	26,482
Eile	11,648	(44)	11,604
Airgid	2,513	269	2,782
Luach cothromach so-mhaoinean an sgeama	124,921	8,825	133,746
Luach làithreach fèicheanasan an sgeama	(151,478)	(10,413)	(161,891)
Easbaidh ann an sgeama peinnsein shochairan suidhichte	(26,557)	(1,588)	(28,145)

Air 31 Màrt 2021	HPS £000	TSF £000	lomlan £000
Maoinean an sgeama aig luach cothromach			
Cothromas	45,844	8,520	54,364
Gilts	-	407	407
Bannan eile	25,159	1,506	26,665
Seilbh	11,798	1,118	12,916
Fàs iomadaichte	34,660	-	34,660
Eile	26,950	33	26,983
Airgid	2,029	242	2,271
Luach cothromach so-mhaoinean an sgeama	146,440	11,826	158,266
Luach làithreach fèicheanasan an sgeama	(205,899)	(14,415)	(220,314)
Easbaidh ann an sgeama peinnsein shochairan suidhichte	(59,459)	(2,589)	(62,048)

Thathar a' coimhead air na suimeanan a tha air an aithneachadh ann an Aithris Teachd a-steach na Buidhne agus ann an Aithris Teachd a-steach lomlan na Buidhne mar a leanas:

Airson na bliadhna a chrìochnaich air 31 Màrt 2020	HPS £000	TSF £000	lomlan £000
Aithnichte anns an Aithris Teachd a-steach			
Cosgais làithreach na seirbheis	5,383	478	5,861
Cosgais seirbheis san àm a dh'fhalbh	-	-	-
Aithnichte ann a bhith ag obrachadh a-mach an call obrachaidh	5,383	478	5,861
Cosgais rianachd	104	3	107
Cosgais rèidh air so-mhaoinean an sgeama	(3,345)	(229)	(3,574)
Cosgais rèidh air uallaichean	4,014	274	4,288
Cosgais ionmhais eile	773	48	821

Nòtaichean mu na h-Aithrisean Ionmhasail

21. Peinneanan (a' leantainn)

	HPS £000	TSF £000	lomlan £000
Air a chur dhan Aithris air Teachd a-steach lomlan			
Toraidhean so-mhaoinean a' phlana a bharrachd air riadh	(8,817)	(734)	(9,551)
Call a bhith ann air fèicheanasan	(3,670)	-	(3,670)
Atharrachadh ann am beachdan deamografach	(841)	-	(841)
Atharrachadh ann am beachdan ionmhasail	17,200	1,400	18,600
Buannachdan a rèir clèireach-urrais a tha air an aithneachadh san Aithris air Teachd a-steach lomlan	3,872	666	4,538

Airson na bliadhna a chrìochnaich air 31 Màrt 2021	HPS £000	TSF £000	lomlan £000
Aithnichte anns an Aithris Teachd a-steach			
Cosgais làithreach na seirbheis	4,856	459	5,315
Cosgais seirbheis san àm a dh'fhalbh	5	-	5
Aithnichte ann a bhith ag obrachadh a-mach an call obrachaidh	4,861	459	5,320

Cosgais rianachd	525	2	527
Cosgais rèidh air so-mhaoinean an sgeama	(2,924)	(211)	(3,135)
Cosgais rèidh air uallaichean	3,509	245	3,754
Cosgais ionmhais eile	1,110	36	1,146

	HPS £000	TSF £000	lomlan £000
Air a chur dhan Aithris air Teachd a-steach lomlan			
Toraidhean so-mhaoinean a' phlana a bharrachd air riadh	18,936	2,790	21,726
Call a bhith ann air fèicheanasan	-	363	363
Atharrachadh ann am beachdan deamografach	-	404	404
Atharrachadh ann am beachdan ionmhasail	(49,801)	(4,012)	(53,813)
Buannachdan/(callaidhean) a rèir Clèireach-urrais	-	(315)	(315)
Call a rèir clèireach-urrais a tha air an aithneachadh san Aithris air Teachd a-steach lomlan	(30,865)	(770)	(31,635)

Thathar a' coimhead air atharrachaidhean ann an luach cothromach so-mhaoinean an sgeama mar a leanas:

	HPS £000	TSF £000	lomlan £000
Uallachaidhean airson shochairan suidhichte air 1 Giblean 2019	158,056	11,314	169,370
Cosgais làithreach na seirbheis	5,383	478	5,861
Cosgais seirbheis san àm a dh'fhalbh	-	-	-
Cosgais rèidh	4,014	274	4,288
Sochairan pàighte	(4,205)	(349)	(4,554)
Suimeannan pàighte le daoine a tha a' gabhail pàirt san sgeama	919	96	1,015
Atharrachadh ann am beachdan deamografach	841	-	841
Call a bhith ann air fèicheanasan	3,670	-	3,670
Atharrachadh ann am beachdan ionmhasail	(17,200)	(1,400)	(18,600)
Uallachaidhean airson shochairan suidhichte air 31 Màrt 2020	151,478	10,413	161,891

Nòtaichean mu na h-Aithrisean Ionmhasail

21. Peinneanan (a' leantainn)

	HPS £000	TSF £000	lomlan £000
Uallachaidhean airson shochairan suidhichte air 1 Giblean 2020	151,478	10,413	161,891
Cosgais làithreach na seirbheis	4,856	459	5,315
Cosgais seirbheis san àm a dh'fhalbh	5	-	-
Cosgais rèidh	3,509	245	3,754
Sochairan pàighte	(4,702)	(57)	(4,759)
Suimeannan pàighte le daoine a tha a' gabhail pàirt san sgeama	952	110	1,062
Atharrachadh ann am beachdan deamografach	-	(404)	(404)
Call a bhith ann air fèicheanasan	-	(363)	(363)
Atharrachadh ann am beachdan ionmhasail	49,801	4,012	53,813
Uallachaidhean airson shochairan suidhichte air 31 Màrt 2021	205,899	14,415	220,309

Thathar a' coimhead air atharrachaidhean ann an luach cothromach so-mhaoinean an sgeama mar a leanas:

	HPS £000	TSF £000	lomlan £000
Luach cothromach so-mhaoinean an sgeama air 1 Giblean 2019	129,966	9,347	139,313
Riadh air so-mhaoinean an sgeama	3,345	229	3,574
Suimeannan pàighte leis an neach-fastaidh	3,817	239	4,056
Suimeannan pàighte le daoine a tha a' gabhail pàirt san sgeama	919	96	1,015
Sochairan pàighte	(4,205)	(349)	(4,554)
Cosgais rianachd	(104)	(3)	(107)
Buannachdan eile a rèir clèireach-urrais	-	-	-
Toraidhean so-mhaoinean a' phlana le riadh air a thoirt air falbh	(8,817)	(734)	(9,551)
Luach cothromach so-mhaoinean an sgeama air 31 Màrt 2020	124,921	8,825	133,746

	HPS £000	TSF £000	lomlan £000
Luach cothromach so-mhaoinean an sgeama air 1 Giblean 2020	124,921	8,825	133,746
Riadh air so-mhaoinean an sgeama	2,924	211	3,135
Suimeannan pàighte leis an neach-fastaidh	3,929	264	4,193
Suimeannan pàighte le daoine a tha a' gabhail pàirt san sgeama	952	110	1,062
Sochairan pàighte	(4,702)	(57)	(4,759)
Cosgais rianachd	(520)	(2)	(522)
Buannachdan eile a rèir clèireach-urrais	-	(315)	-
Toraidhean so-mhaoinean a' phlana le riadh air a thoirt air falbh	18,936	2,790	21,726
Luach cothromach so-mhaoinean an sgeama air 31 Màrt 2021	146,440	11,826	158,581

Nòtaichean mu na h-Aithrisean Ionmhasail

21. Peinnseanan (a' leantainn)

Tha a' Bhuidheann an dùil £4,567,000 a chur ri a phlanaichean peinnsein shochairan suidhichte ann an 2020/21.

Tha tabhartasan peinnsein air an co-dhùnadh le comhairle bho chlàirichean-urrais teisteanichte neo-eisimeileach, Barnett Waddingham, air bunait luachaidhean bliadhna a' cleachdadh na dòigh creideas aonad ro-mheasta. Tha an dòigh creideas aonad ro-mheasta mar dhòigh luachaidh shochairan tàrmaichte anns am bi uallaichean an sgeama a' gabhail feart air cosnadh san àm ri teachd. Tha so-mhaoinean an sgeama air an aithris aig na luachan margaidh aca aig cinn-latha nan duilleagan-cothromachaidh fa leth agus tha irean toraidh iomlan ris a bheil dùil air an stèidheachadh le bhith a' cur ro-mheasaidhean bròcairean an sàs airson gach roinn de sho-mhaoinean na sgeama.

	HPS 2021 (%)	2020 (%)	TSF 2021 (%)	2020 (%)
Priomh bheachdan:				
Ìre àrdachaidh nan tuarastalan	2.95	1.75	3.85	2.80
Rate of increase in pensions in payment*	3.25	2.55	2.85	1.80
Ìre-lasachaidh	2.00	2.35	2.05	2.35
Atmhorachd RPI	3.25	2.55	3.85	2.80

* HPS a-mhàin– Thathar an dùil gum bi ìre àrdachaidh de 3.25% ann airson RPI agus 2.95% airson CPI.

Ìre-lasachaidh

Is e an ìre-lasachaidh air an HPS agus an sgeama TSF an toradh air clàr-amais Bannan Corporra Merrill Lynch AA aig teirm de co-dhiù 25 bliadhna.

Reat Bàsmhorachd

Airson an dà sgeama, chaidh na h-irean bàsmhorachd ùrachadh gus a bhith stèidhichte air na toraidhean as ùire de na luachaidhean aig na clàirichean-urrais.

Airson an HPS, chaidh an clàr S2PA a chleachdadh a' gabhail feart air leasachaidhean a dh'fhaodadh a bhith ann san àm ri teachd a rèir modail ro-mheasadh CMI 2018 le ìre leasachaidh fad-ùine de 1.25% gach bliadhna agus tha an ro-mheasadh air a dhèanamh a rèir bliadhna breith gach ball fa leth.

Airson an TSF, chaidh an clàr S2PA atharrachadh le 130% (airson a bhith a rèir feartan air leth an sgeama) a' gabhail feart air leasachaidhean a dh'fhaodadh a bhith ann san àm ri teachd a rèir modail ro-mheasadh CMI 2018 le ìre leasachaidh fad-ùine de 1.5% gach bliadhna le paramatar rèidheachaidh de 7.0) agus tha an ro-mheasadh air a dhèanamh a rèir bliadhna breith gach ball fa leth.

Cugallachdan

Tha na toraidhean a chaidh ainmeachadh anns na clàran gu h-àrd a' toirt fa-near do na barailean a chaidh a chleachdadh. Bhiodh a' bhuidheann thuairmseach a leanas air fèicheanasan an sgeama HPS bho bhith ag atharrachadh nam beachdan (agus mar sin air an easbhaidh aig ceann na bliadhna mas e is gu bheil a h-uile rud eile co-ionann):

Nòtaichean mu na h-Aithrisean Ionmhasail

21. Peinnseanan (a' leantainn)

Atharrachadh beachd

	Tuarastal air àrdachadh le 0.50% £000	Ìslich an ire-lasachaidh le 0.50% £000	Atmhorachd air àrdachadh le 0.50% £000
Luach cothromach so-mhaoinean an sgeama	146,440	146,440	146,440
Luach làithreach uallaichean an sgeama	(212,274)	(233,554)	(231,960)
Easbhaidh ann an sgeama peinnsein shochairan suidhichte	(65,834)	(87,114)	(85,520)

A thaobh sgeama TSF, tha an clàr a leanas a' mineachadh na buaidh aig atharrachadh anns an ire-lasachaidh air an uallach sochairan suidhichte agus air cosgais seirbheis ro-mheasta, còmhla ri atharrachadh ire aois +/- 1 bliadhna air a' bheachd a thaobh bàsmhorachd:

Atharrachadh beachd

	+0.1% £000	-0.1% £000	+1 bliadhna £000	-1 bliadhna £000
Ro-mheasadh air cosgais seirbheis	735	785	796	725
Luach làithreach uallaichean an sgeama	10,134	10,700	10,767	10,071

Tha na cosgaisean peinnsein ro-mheasta airson na bliadhna a thàinig gu crìch air 31 Màrt 2021 mar a leanas:

	HPS £000	TSF £000	Iomlan £000
Cosgais seirbheis làithreach	7,696	760	8,456
Riadh lom ann an sochairan suidhichte	1,150	50	1,200
Cosgais rianachd	324	3	327
Iomlan	9,170	813	9,983

Nòtaichean mu na h-Aithrisean Ionmhasail

21. Peinneanan (a' leantainn)

Tha suimeannan airson na h-ùine seo agus airson nan ceithir bliadhnaichean mu dheireadh mar a leanas:

	2021 £000	2020 £000	2019 £000	2018 £000	2017 £000
HPS					
Luach cothromach so-mhaoinean an sgeama	146,440	124,921	129,996	123,590	118,857
Luach làithreach uallaichean an sgeama (Easbhaidh)	(205,899)	(151,478)	(158,056)	(146,606)	(143,132)
Call a bhith ann air fèicheanasan a' phlana	-	-	-	(639)	-
Atharrachadh a bhith ann air so-mhaoinean a' phlana	18,936	(8,817)	1,797	924	11,991

	2021 £000	2020 £000	2019 £000	2018 £000	2017 £000
TSF					
Luach cothromach so-mhaoinean an sgeama	11,826	8,825	10,015	8,679	6,613
Luach làithreach uallaichean an sgeama (Easbhaidh)	(14,415)	(10,413)	(12,433)	(10,195)	(10,101)
Call a bhith ann air fèicheanasan a' phlana	-	-	-	(325)	-
Atharrachadh a bhith ann air so-mhaoinean a' phlana	2,790	(734)	184	405	1,001

22. Calpa Earrannan

Buidheann agus Companaidh

	2021 £000	2020 £000
Earrannan ùghdarraichte	50	50
Earrainnean àbhaisteach de £1 gach tè, air an gairm agus air am pàigheadh gu h-iomlan	50	50

Bidh earrannan àbhaisteach làn-phàighte, aig a bheil luach par de £1, a' toirt leotha aon bhòt gach earrann agus tha còir aca air duaisean-earrainn.

23. Airgead air a thogail bho/(air a chleachdadh ann an) g(h)niomhan

	2021 £000	2020 £000
Call obrachaidh	(1,498)	(1,794)
Luach-chronadh is ios-sgrìobhadh air so-mhaoinean neo-shusbainteach	-	-
Ìsleachadh seilbh, uidheim is acfhainn	8,816	8,080
Ìsleachadh/(àrdachadh) ann an clàran-seilbhe	(129)	11
(Àrdachadh)/Ìsleachadh air malairt is nithean eile a gheibhear	(1,210)	(1,055)
Ìsleachadh air malairt is nithean eile a phàighear	4,483	2,008
Subsadaidhean dàilichte air an toirt seachad	(8,609)	(8,202)
Gluasad ann an luach cothromach nan tasgaidhean ann an seilbh	127	(221)
Eadar-dhealachadh eadar suimeannan pàighte do pheinneanan agus cisean pheinneanan	1,127	1,805
Buannachd air cuidhtean seilbh, uidheam is acfhainn	-	52
Airgead (ga chleachdadh ann)/air a thogail ann an gnìomhan	3,107	684

Nòtaichean mu na h-Aithrisean Ionmhasail

24. Fèicheanasan liosa

Nuair a chaidh gluasad gu IFRS 16 bha an ìre ìasaid ioncramaideach chuibheasach chuideamaichte a thaobh gealltanasan liosa a chaidh aithneachadh fo IFRS 16 aig 1.94%.

Mar liosaiche

Tha a' chompanaidh a' liosadh Port-adhair Cheann Loch Chille Chiarain cho math ri uidheaman beaga, leithid innealan-reic deochan agus lethbhreacadairan. Tha gach lios air a bharganachadh air stèidh fa leth agus tha grunn diofar theirmichean is chumhaichean annta. Tha prìomh fheartan nan liosan mar a leanas;

Tha Port-adhair Cheann Loch Chille Chiarain air mhàl fad 15 bliadhna. Tha roghainn anns an lios gus an lios a bhriseadh às dèidh 10 bliadhna, le bhith a' toirt seachad rabhadh nach bi nas lugha na 12 mìos. Tha na pàighidhean liosa stèidhichte le lèirmheas màl gach còig bliadhna, a' ceadachadh àrdachadh ann an pàighidhean màil a rèir RPI.

Tha fiosrachadh mu liosan far a bheil a' chompanaidh na liosaiche ri fhaighinn gu h-ìosal.

i. So-mhaoinean còir cleachdaidh

Bidh a' chompanaidh a' seòrsachadh a so-mhaoin còir cleachdaidh ann an dòigh chunbhalach mar sheilbh, uidheam is acfhainn. Gheibhear barrachd fiosrachaidh air so-mhaoinean còir cleachdaidh ann an nòta 10.

ii. Fèicheanasan liosa

Thathar a' coimhead air na fèicheanasan liosa anns an aithris air an t-suidheachadh ionmhasail air 31 Màrt 2021 mar a leanas:

	2021 £000	2020 £000
Làithreach	96	96
Neo-làithreach	410	506
	506	602

Tha na so-mhaoinean co-cheangailte mar thèarainteachd air na gealltanasan liosa. Tha an anailis abachaidh neo-lasaichte air fèicheanasan liosa mar a bha e air 31 Màrt 2021 mar a leanas:

	2021 £000	2020 £000
Nas lugha na bliadhna	107	108
Bliadhna gu còig bliadhna	229	287
Nas fhaide na còig bliadhna	216	264
Fèicheanasan neo-lasaichte iomlan air 31 Màrt 2021	2,128	659

Airson cosgaisean rèidh a thaobh fèicheanasan liosa, thoir sùil air cosgaisean ionmhais (nòta 8).

Às-sruthan airgid iomlan a thaobh fèicheanasan liosa anns a' bhliadhna gu 31 Màrt 2021: £107,670 agus 31 Màrt 2020 £73,337.

Tha a' chompanaidh air roghnachadh gun a bhith ag aithneachadh so-mhaoin còir-cleachdaidh agus fèicheanasan liosa airson cùmhnantan liosa gearr-ùine agus/no liosan de nithean le luach ìosal.

Tha a' chompanaidh ag aithneachadh nam pàighidhean liosa co-cheangailte ris na liosan seo mar chosgais air stèidh loidhne dhìreach thairis air beatha an liosa.

Nòtaichean mu na h-Aithrisean Ionmhasail

25. Foillseachadh mu phàrtaidhean ceangailte

Bha a' Bhuidheann an sàs ann an tar-ghnìomhan le pàrtaidhean co-cheangailte, ann an gnòthaichean àbhaisteach na buidhne. Bha tar-ghnìomhan a rinneadh, agus cothromachaidhean malairt air 31 Màirt le buidhnean co-cheangailte mar a leanas:

		Reicean ri pàrtaidh co-cheangailte £000	Ceannachd bho phàrtaidh co-cheangailte £000	Suimean rim pàigheadh le pàrtaidh co-cheangailte £000	Suimean rim pàigheadh do phàrtaidh co-cheangailte £000
Buidheann cho-cheangailte					
Co-iomairtean:					
Pàirce Gnìomhachais Inbhir Nis Eta.	2021	-	30	2,336	-
	2020	2	19	2,311	3
A thaobh prìomh luchd-obrach stiùiridh:					
Stòras Mara Cailleannach Eta	2021	-	32	-	-
	2020	-	30	-	26
Comann Lagh na h-	2021	-	21	-	-
	2020	-	27	-	-
Energy Aviation Services Ltd	2021	-	17	-	9
	2020	-	16	-	-
Cothromachadh eadar-chompanaidh					
Port-adhair Dhùn Dè Earranta	2021	646	-	2,526	-
	2020	498	-	498	390
Seirbheisean Stiùiridh Puirt-adhair Earranta	2021	235	6,452	-	95
	2020	251	7,382	-	318

Tha na suimean a tha rim pàigheadh gun tèarainteachd agus airson rèiteachadh le airgead a rèir nan teirmichean àbhaisteach.

Tha a' Bhuidheann air brath a ghabhail air an t-saoradh a tha ri fhaighinn ann an IAS 24 Foillseachaidhean Phàrtaidhean Co-cheangailte, paragraf 25, airson buidhnean co-cheangailte ris an riaghaltas a thaobh tar-ghnìomhan le pàrtaidhean co-cheangailte agus suimeannan rim pàigheadh fhathast, a' gabhail a-steach gealltanasan le Ministearan na h-Alba (am pàrtaidh smachdachaidh aig a' Bhuidhinn aig a' cheann thall). Tha na tar-ghnìomhan susbainteach eadar a' Bhuidheann agus Ministearan na h-Alba nan subsadaidhean, mar a chaidh fhoillseachadh ann an nòta 4.

Pàrtaidh aig a bheil Smachd

Is e am pàrtaidh aig a bheil smachd air a' Chompanaidh aig a' cheann thall Ministearan na h-Alba aig a bheil an calpa earrannan air fad.

Nòtaichean mu na h-Aithrisean Ionmhasail

26. Gealltanasan agus tuiteamasan

Gealltanasan Calpa

Air 31 Màrt 2021, bha suimean fo chùmhnannt ach nach deach an toirt seachad anns na h-aithrisean ionmhais airson a bhith a' faighinn seilbh, acfhainn agus uidheamachd de £10,739,000 airson na Buidhne (2020: £2,701,000) agus £10,739,000 airson na Companaidh (2020: £2,605,000).

Fèicheanasan a dh'fhaodadh a bhith ann

Tha a' Chompanaidh air ro-tharraing banca de suas ri £100,000 a bharantachadh do cho-iomairt. Cha deach seo a chleachdadh sa bhliadhna a' tighinn gu crìch air 31 Màrt 2021. Thathar den bheachd gu bheil an cunnart fàilligeadh leis a' cho-iomairt seo iosal, agus mar sin chaidh luach cothromach tùsail a' bharantais seo a mheasadh mar £neoni. Às dèidh chòmhradh mun luachadh as ùire de Sgeama Peinnsein HIA le clèireach urrais, tha a' Chompanaidh air togalach a' phuirt-adhair aig Port-adhair Inbhir Nis a thoirt seachad mar thèarainteachd do dh'Urrasairean an Sgeama mu choinneamh dleastanas na Companaidh dhan Sgeama.

27. A' stiùireadh calpa

Is e a' phrìomh amas aig stiùireadh calpa na Buidhne dèanamh cinnteach gun cùm e taic ri obrachadh na buidhne agus gun cuir e ri luach an luchd-earrainn chun na h-ìre as motha a ghabhas.

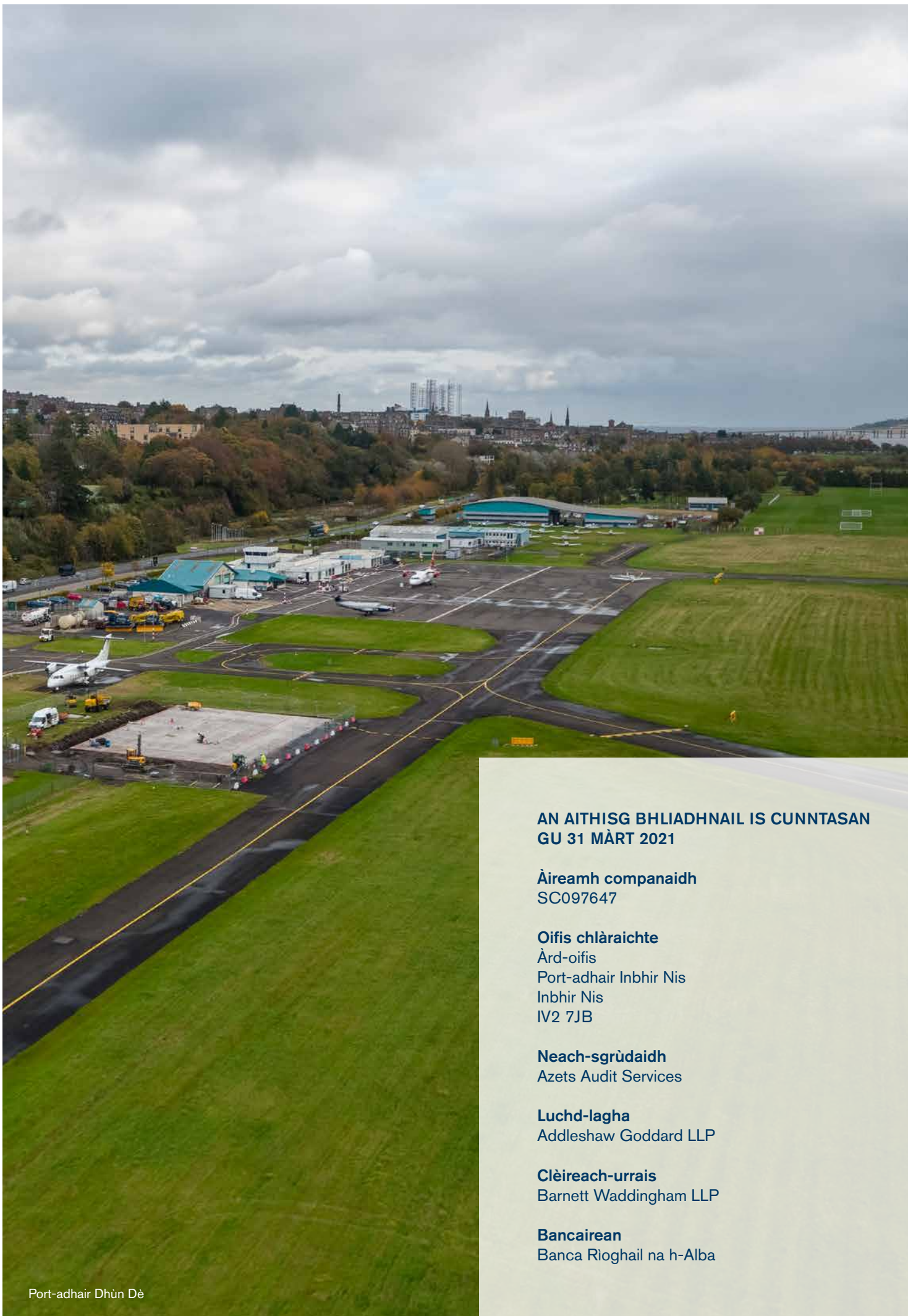
Bidh a' Bhuidheann a' stiùireadh a structar calpa agus ga atharrachadh a rèir atharrachaidhean anns an t-suidheachadh eaconamach. Gus an structar calpa a chumail suas no atharrachadh, dh'fhaodte gun atharraich a' Bhuidheann pàigheadh duaisean-earrainn, gun toir iad calpa air ais do luchd-earrannan, no gum foillsich i earrannan ùra. Cha deach atharrachadh sam bith a dhèanamh ann an amasan, poileasaidhean no pròiseasan tro na bliadhnaichean a thàinig gu crìch air 31 Màrt 2020 is 31 Màrt 2021.

Tha structar calpa na Buidhne air a dhèanamh suas de chothromas a bhuineas do luchd-seilbh a' phàrtaidh, a tha air a dhèanamh suas de chalpa earrannan agus cosnadh a chumar.

28. Atharrachadh ri bliadhna an-uiridh

Rinneadh atharrachadh bliadhna roimhe a dhèanamh aithris ionmhasail airson na bliadhna a chrìochnaich air 31 Màrt 2020. Tron phròiseas gus so-mhaoinean suidhichte FRS 102 1A aig Port-adhair Dhùn Dè Earranta a bhriseadh sìos ann an co-phàrtean airson a bhith co-chòrdail ri dòigh-obrach Buidheann IFRS, chaidh a thoirt fa-near gun robh feum air atharrachadh gus isleachadh air na so-mhaoinean suidhichte sin a cheartachadh agus air na tha a leigeil a-mach do na subsadaidhean dàilichte a cheartachadh airson a bhith a rèir luach leabhair lom IFRS nan so-mhaoinean sin. Chithear buaidh an atharrachaidh seo gu h-ìosal.

	Cothromachadh 2020 ro ath-aithris £000	Atharrachadh £000	Cothromachadh 2020 air ath-aithris £000
So-mhaoinean Suidhichte	123,133	(2,208)	120,925
Subsadaidhean dàilichte	(120,502)	2,208	(118,294)

**AN AITHISG BHLIADHNAIL IS CUNNTASAN
GU 31 MÀRT 2021**

Àireamh companaidh
SC097647

Oifis chlàraichte
Àrd-oifis
Port-adhair Inbhir Nis
Inbhir Nis
IV2 7JB

Neach-sgrùdaidh
Azets Audit Services

Luchd-lagha
Addleshaw Goddard LLP

Clèireach-urrais
Barnett Waddingham LLP

Bancairean
Banca Rioghail na h-Alba

© 2021 Puir-adhair na Gàidhealtachd is nan Eilean Earrairta.

Puir-adhair na Gàidhealtachd agus nan Eilean | Àrd-oifis: Port-adhair Inbhir Nis, Inbhir Nis, Alba, IV2 7JB